

MAI 1940

Liljet

5₂₄

MINI
40
SENTI

Fr. H. Kreutzweilinger
Posti NSV Riiklik
Raamatukogu

SP,
82.45

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI.

V. a.

„MARETI“ LUGEJA!

Ka Teie leiata sageli, et Teil on tarvis trükkida mitmesuguseid trükitöid, nagu:

- NIMEKAARTE
- LAULATUSE-LAULULEHTI
- KUTSEKAARTE
- PEOKUULUTUSI
- MATUSE-LAULULEHTI
- ARVE- JA KIRJAPLANKE
- POSTKAARTE, KIRJAÜMBRIKKE JNE.

Tellimisi võetakse vastu ka telefoni teel ja kirja kaudu.

Kuid

seejuures Teie nõuate: head tööd, täpset ja kiiret tellimiste täitmist ning mõõdukaid hindu. Seepärast laske kõik oma trükitööd trükkida

„MARETI“ TRÜKKIKOJAS

Tartus, Ülikooli 25, telef. 35-20, 41-90 ja 39-75

Parim valik armastusromaane:

Knut Hamsun: Viktoria

Hind ilukõites kr. 3.—, broš. kr. 2.—

Pierre Loti: Madam Krüsanteem

Hind ilukõites kr. 3.50, broš. kr. 2.50

George Sand: Valentine

Hind ilukõites kr. 4.50, broš. kr. 3.50

John Galsworthy: Pühak

Hind ilukõites kr. 5.—, broš. kr. 4.—

Herbert Roch: Niikaua kui süda tuksub

Hind ilukõites kr. 5.—, broš. kr. 4.—

Lucile Decaux: Marja Walewska

Hind ilukõites kr. 4.—, broš. kr. 3.—

Parim, nägusaim ja väärtuslikem kingitus sõbrale ja tuttavale sünnipäevaks või muuks tähtpäevaks.

Kirjastus

Maret

Tartus, Ülikooli 25,
telef. 35-20, 39-75 ja 41-90

Posti jooksev arve nr. 22-01

Tarvilik käsiraamat igale naisele on

NAINE ARSTI LUUBI ALL

Hind kr. 1.—

!Müügil kõigis raamatukauplustes.

Igapäevases elus võib ikka jälle tähele panna, kui usutamatu vähe tuntakse naise suguelundite ehitust ja funktsioone ning kui väärad või absoluutselt valed on vaated naistehaiguste põhjustest ning tähendusest. Pole siis ka sugugi imestuda, et väga suur protsent haigestest pöörduvad hilja või koguni liiga hilja eriarsti poole, kusjuures paljud ei mõista, miks neid enam nii aidata ei saa, nagu see sündima peaks. Seepärast peab iga naine tutvuma aegsasti naistehaigustega. On kurb ikka jälle kuulda: „Jah, oleksin ma seda varem teadnud!“

Kui maksate raamatu hinna kr. 1.— meie posti jooksvale arvele nr. 22-01, saadetakse raamat postikuludeta kätte.

KIRJASTUS „Maret“ Tartus, Ülikooli 25.
Posti jooksev arve nr. 22-01

Maret

Nº 5 (65)

MAI

1940

JAAN KÄRNER

Emale

- Ei ole meeles, ema, sinu nägu:
ma olin laps, kui ära läksid siit.
Tean: oli kevad, kases kukkus kägu
ja kanakoolmeist kollendas me niit.
- Meid, lapsi, kaheksa jäi nutma valus –
kui linnupoegi kõiki haaras pelg.
Tööd meie eest sa olid murdnud talus
ning muret, kuni murdus oma selg.
- Nüüd nelikümmend aastat aeg on pilland
me meelde unustuse-sõmerat.
Meil sageli on elust olnud villand,
kus tõde, õigust väärab võim ja patt.
- Kuid hoiab meid veel, ema, sinu headus,
su pühadus ja puhtus kaitseb meid.
Su sõna ja su tegu – see on seadus,
mis hauast saadik juhib laste teid.
- Ja lapsena, kel lapse õnnest aime,
ma, ema, sinu vaimu paistel loon
ja laulus selles õitsva kevadtaime
su kääpa peale tänumeeles toon.

PEARL S. BUCK

LUNASTUS*)

Siis vaikis vana ema. Jaa, ta vaikis ja ta nuttis tükk aega ja hiljem kogu öö. Ja kui ka iganes ükskõik milliseid uusi sõnu veel räägiti, see asjaolu andis ainsa vastuse kõikidele sõnadele.

Kui ähmane hämarus koitis – nad olid kogu öö ärkvel olnud –, kogus ema kummalist jõudu ja ütles: „Ma lähen ise sinna. Veel kord tahan ma linna minna ja oodata, et näha väikest poega, kui ta välja peab tulema, et surma minna.“

Ja nad asetasid oma käed ta käsivarrele ja palusid teda mitte minna ja poeg ütles tõsiselt: „Ema, ma lähen ja toon ta – pärast seda, sest kui sa seda näed, võid sa ise surra.“

Aga ema ütles: „Ja kuigi ma suren?“

Ta pesi oma näo ja kammis väheseid halle juukseid, mis olid veel alles, ja pani puhta jaki selga, nagu ta oli alati teinud, kui ta linna läks, ja ta ütles lihtsalt: „Mine ja too mu onupoja eesel. Sa laenad mulle teda ometi, onupoeg?“

„Oh-jaa,“ ütles onupoeg kurvalt ja nõutult.

Nii läksid poeg ja onupojapoeg eeslit tooma. Nad asetasid ema ta selga ja astusid vaikides tema kõrval linna poole. Poeg kandis laternat käes, sest hommikuhämarus oli veel liiga nõrk.

Nüüd oli ema jõuetu ja rahulik ja oma pisaraist pestud ja minnes ei teadnud ta peaaegu, mis ta tegi, ta klammerdus ainult eesli seljale. Ta pea rippus allapoole ja ta ei vaadanud kordagi üles, et näha hommikuhämarust. Ta vahtis alla kahvatule tolmusele teele, mida pimeduses vaevalt võis näha. Ka mehed vaikisid sel tõsisel tunnil ja nii läksid nad piki teekõverikku lõunasse ja tulid linna lõunavärava juurde, mis nende päralt jõudes polnud veel avatud – nii varane oli alles päev.

Seal ootasid paljud, sest sõnum sellest suurest hukkamisest oli kaugele üle maa levinud ja paljud tulid, et seda oma löbustuseks näha saada, ja nad olid oma lapsed kaasa võtnud. Niipea kui värav avati, tungisid kõik sisse ja ka ema eesli seljas ja mõlemad mehed tungisid sisse ja kõik läksid linnamüüri lähedal olevale vabale platsile. Seal seisis varases hommikuvalguses juba suur hulk rahvast tihedasti kokku surutult ja vaikides mõteldes sellele õudsele hukkamispidile, mis pidi tulema. Väikesed lapsed klammerdusid tugevasti oma vanemate külge, tundes nimetut hirmu selle ees, mida nad ei mõistnud. Imikud karjusid ning neid vaigistati ja hulk vaikus ja ootas nälgaselt, olles kummalises vaimustuses ja tundes ühtlasi õudust selle koleduse ees, mida ta näha ihaldas.

Aga ema ja mõlemad mehed ei peatunud rahva hulgas. Ei, ema sosistas: „Läheme vangla ukse juurde ja jääme sinna seisma.“ Ta vaeses südames oli ikka veel lootus, et kui ta oma poega näeb, peab sündima mingi ime, peab tekkima mingi võimalus, kuidas ta võiks tema päästa.

Nii juhtis mees eesli vangla juurde ja värava kõrval suures müüris, mis klaasikildudega oli kaetud, jäid nad ootama. Üks valvur oli enda sealt välja sirutanud, tema kõrval põles latern ja küünlast tilkus sularasva, punast kui veri, kuni viimaks hommikuhämarusest jahe tuulehoog tõusis ja lõkendava leegi kustutas. Siis ootasid need kolm tolmusel tänaval, ema laskus eesli ja ootas ja varsti kuulsid nad sammude kära ja siis paljude sammude astumist kividel ning hüüdu: „Avage värav!“

Valvurid kargasid püsti, seisid sirgelt värava kõrval ja hoidsid sõjariistu kõvasti ja kangelt õlal. Siis avanes värav. Ema pingutas silmi, et näha oma poega. Paljud tulid nähtavale, noormees noormehe külge aheldatult, kahekaupa, käed seotud kanepise nõõriga, ja ikka olid kaks viimast meest kahe esimese külge aheldatud. Algul näis, nagu oleksid kõik ainult noormehed olnud, aga ometi oli siin-seal üksikuid tüdrukuid, aga neid oli raske tunda, sest nende pikad juuksed olid lõigatud ja nad kandsid samasuguseid rõivaid kui mehed ja ei olnud midagi, millest võis tunda, kes nad olid, enne kui neid lähemalt silmitseti ja nähti väikesi rindu ja kitsaid pihtu, sest näod olid neil niisama metsikud ja julged kui meestel.

Ema vaatas igauhele kordamööda näkku ja äkki nägi ta oma poega. Jaa, seal ta läks langetatud päi, olles aheldatud ühe tüdruku külge, ja ta käed olid tugevasti tüdruku omade külge köidetud.

Siis ruttas ema talle vastu, langes ta ette maha, haaras kinni ta jalgade ümbert ja karjatas valjusti: „Mu poeg!“

Ta vaatas üles mehe näkku, väga kahvatusse näkku. Mehe huuled olid valged ja värvita ja silmad olid tuhmid. Kui ta oma ema nägi, muutus ta veel kahvatumaks ja oleks

*) Väljavõte Nobeli laureaadi Pearl S. Bucki romaanist „Ema“, mis on ilmunud Kirjastus „Mareti“ kirjastusel.

kukkunud, kui ta mitte poleks tüdruku külge seotud olnud, sest see tüdruk tõmbas ahelat, takistades teda kukkumast, ja rebis teda edasi. Ja kui tüdruk nägi seda vana, valgejuukselist naist oma jalgade ees, naeris ta valjusti ülbet, halasamatut naeru ja hüüdis kõrge ning läbitungiva häälega: „Seltsimees, pea meeles, et sul ei ole ei ema ega isa ega midagi, mis sulle kallim oleks kui meie ühised asjad!“ Ja ta tõmbas teda edasi.

Siis jooksis üks vahtidest juurde, tõstis ema üles ja heitis ta tänava äärde. Ja seal lamas ta tolmus. Salk sammus edasi, teda ei olnud enam näha. Nad suundusid lõunavärava poole, äkki tõusis neilt metsik laul ning nad läksid lauldes surma.

Viimaks tulid mõlemad mehed ja tahtsid ema üles tõsta, aga ema ei tahtnud seda lasta sünnida. Ta lamas tükk aega tolmus, oiates ja kuulates uimaselt seda imelikku laulu, aga ta ei mõistnud midagi sellest ja oigas vaid edasi.

Ja siiski ei saanud ta kaua oiata, sest üks valvur tuli vangla väravast, lükkas teda päris toorelt püssiga ja käratas: „Kasi minema — vana nõid.“

Ja mõlemal mehel hakkas hirm ning nad sundisid ema üles tõusma, tõstsid ta jälle eeslile ja hakkasid pikkamisi kodu poole liikuma. Aga enne kui nad lõunavärava juurde jõudsid, peatusid nad tükk aega ühe müüri taga ja ootasid.

Nad ootasid, kuni nad kuulsid tõusvat suurt mõirgamist, ja siis vahetasid mehed pilke ja vaatasid vanale emale. Aga temast polnud näha, kas ta seda oli kuulnud ja mõistnud, mis see oli. Ta istus lõdvalt eeslil ja vahtis tardunult looma jalge ees olevat tolmu. Kui nad kisa olid kuulnud, läksid nad edasi ja nad kohtasid rahvahulka, kes lärmikate hüüetega laiali valgus.

Mõlemad mehed ei lausunud sõnagi ja vana ema ei paistnud midagi kuulvat, aga keegi hüüdis: „Röömsat ja julget surma surid nad! Kas te nägite seda vahvat tüdrukut, kuidas ta lõpuni laulis, ja kui ta pea otsast veeres, ma vannun, siis laulis see veel tükk aega edasi, eks ole?“

Ja üks ütles: „Kas nägite poissi, kelle punane veri pritsis nii kaugele, et see voolas timuka jalgele ja pani timuka vanduma?“

Ja mõned naersid ja nende näod olid kahvatud. Kui mõlemad mehed emaga linnavärava juurde jõudsid, seisis seal keegi noor mees, ta nägu oli kahvatu nagu savi.

Aga kuigi ema neid asju nägi ja kuulis, ei lausunud ta sõnagi. Ei, ta teadis nüüd, et ta poiss oli surnud, surnud — ja ei hõbe ega miski muu ei aidanud enam ja ükski etteheide ei saanud aidata, isegi kui ta oleks veel tahtnud etteheideid teha. Ta igatses ainult veel üht: koju jõuda, vanale hauale minna ja seal nutta. Kibedalt läbis ta südant mõte, et tal pole isegi ühegi omakse hauda, millel nutta, nagu teised naised teevad, ja et tema pidi minema vanale, tundmatule hauale nutma, kui ta tahtis oma südant kergendada. Aga isegi see valu kadus ja ta igatses vaid nutta ja oma südant kergendada.

Kui nad jälle oma ukse ees seisisid ja ema laskus eeslilt, ütles ta vanemale pojale paluvalt: „Vii mind välja küla taha, ma pean tükk aega nutma.“

Onupojanaine seisis sealjuures, kuulis seda ning ütles heasüdamlikult, raputades oma vana pead ja pühkides käisega silmi: „Jaa, laske vana hing nutab veidi aega — see on talle parim.“

Ja nii viis poeg ema vaikides hauale, ta tegi talle rohus istumiseks koha, rebis rohtu välja ja täitis paiga sellega ning tegi ta pehme. Siis istus ema sinna, toetas pea rohule ja vaatas pojale kurvastusest segasel näol, üteldes: „Mine, jät mind veidi ajaks siia ja lase mind nutta.“

Ja kui poeg viivitas, ütles ta uuesti ja väga innukalt: „Jät mind üksinda, sest kui ma ei saa nutta, siis ma suren!“

Siis läks poeg ja ütles minnes: „Ma tulen varsti sulle järele, ema.“ Ta ei suutnud taluda mõtet, et ta pidi ema siia üksinda jätma.

Siis istus ema ja vaatles, kuidas loid päev muutus valgeks. Ta jälgis, kuidas päike tõusis värskena ja kuldseks üle maa, nagu poleks sel päeval keegi surnud. Põllud olid valmis hiliseks lõikuseks ja vili seisis raskena ja kollasena ja kuldne päike paistis üle kõikide põldude. Kogu aeg istus ema ja ootas, et ta kurbus pisaratesse puhkeks ja ta murtud südant kergendaks. Ta mõtles kogu oma elule ja kõikidele oma surnutele ja kui vähe tema eluaastais head oli olnud — ja nii tõusis temas valu. Ta laskis tal tekkida, enam mitte vihasena, ka mitte kannatamatuna, vaid nii, nagu ta tekkida tahtis, kuni mõõt sai täis. Ta laskis valul end kuni sisemiseni raputada ja tundis, kuidas valu teda läbis ja ta oma võimusesse võttis. Ta pööras oma näo taeva poole ja hüüdis ahastuses: „Kas see on nüüd lunastus? Kas ma ei ole küllalt raskesti karistatud?“

Ja siis tulid pisarad valanguna, ta pani oma vana pea hauale, peitis näo umbrohu sisse ja siis nuttis ta.

Kogu selle selge hommiku nuttis ta. Ta meenutas iga väikest ja suurt kurbust: kuidas ta mees oli temaga tülltsenud ja ära läinud ja et polnud enam väikest tüdrukut, kes oleks

Emä käed

Epukene mängib memme kätel. Mida ta mõistus veel ei tea, seda tunneb ta pisike süda: need on memme käed. Nad hoiavad mind kinni nii tugevasti. Kui need armsad käed, paljude sõrmedega nende küljes, siin on, siis olen õnnelik. Nad ulatavad mulle õuna, nad silvitavad mu juukseid, nad mängivad minuga.

Kui memme käed eemalduvad, siis karjun ma. Kohe tulevad nad siis tagasi ja tõstavad mu kõrgele.

ta siit nutmast koju viinud, ja kuidas ta poeg oli välja näinud, kui ta oli selle metsiku tüdruku külge aheldatud, ja nii nuttis ta sel päeval kogu oma elu pärast.

Aga kui ta alles nuttis, tuli ta poeg joostes. Jaa, ta tuli joostes üle päikesepaistelise maa, andes käega märku ja hüüdes talle midagi, aga ta ei mõistnud seda kohe oma üliras kurbuses. Ta tõstis pea, et paremini kuulda, ja ta kuulis teda ütlevat: „Ema, ema!“ Ja siis kuulis ta teda hüüdvat: „Minu poeg on seal — sinu pojapoeg, ema!“

Jaa, ta kuulis seda nii selgesti nagu mitte kunagi ühtki hüüdu kogu oma elus. Ta pisarad lakkasid ja ta ei teadnud seda. Ta tõusis vankudes, läks pojale vastu ja hüüdis: „Milla — millal?“

„Aga praegu,“ vastas poeg naerdes. „Just praegu sündis — poeg, iialgi ei ole ma nii suurt äsjasündinud last näinud ja ta mõirgab nagu aastane või kahene poiss, usu mind!“

Emä pani käe ta käsivarrele ja naeratas, pooleldi alles nuttes. Ja toetudes pojale, sundis ta oma vanad jalad rututama ja unustas oma valu.

Ja nad mõlemad läksid koju ja astusid tuppa, kus noor ema lamas voodil. Tuba oli täis külanaisi, kes olid tulnud uudist vaatama, ja isegi vana keelepeksja oli seal. Tema oli nüüd vanim naine nende hulgas, väga kurt juba ja aastate koorma all küüru tõmbunud, aga ta pidi tulema. Ja kui ta vana ema nägi, kraaksus ta: „Sa oled küll õnnelik naine, sugulane, — kord mõtlesin ma juba, et sinu õnn on läinud, aga siin on ta jälle sündinud sinu pojapojana. Ja siin olen mina ning mul pole tõepoolest muud kui mu vanad kondid —“

Aga vana ema ei ütelnud sõnagi ja ei näinud kedagi. Ta läks tuppa voodi juurde ja vaatas sellele. Seal lamas laps, see oli poiss ja ta mõirgas, nagu ta isa oli ütelnud, ta suu oli pärani lahti ja ta oli nii ilus ja tugev laps, millist ema kunagi polnud näinud. Ta kummardus, võttis ta kätele ja hoidis tugevasti ning tundis seda uut elu soojana ja tugevana enda vastas.

Päästev vägi

Sammume ülestõusmispühadest vastu nelipühile, Suure Vaimu päevadele. See aeg kajastab mõndagi minevikku-kuuluvat, pakub aga rohkesti ka oleviku ja tuleviku jaoks. Järele-mõtlemiseks, hindamiseks, lootuseks.

Vaikse nädala sünge ootus paisub kõrguspunktini suure-reede masendavates sündmustes, justkui kajaks veel praegugi raevutsevate juutide võigas kisa: „Poo risti! Poo risti!“ Ent siis, ülestõusmishommikul, mattub kõik rõõmuhõiskesse. Ta elab! Lohutatud jüngrid võivad asuda ootama järgneva töö-tuse täidumist — Vaimu ilmumist, et siis hakata rajama kiriku. Kõnemeestena, sangaritena, märtritena.

Lugusid Kristuse võitlusist kuulatakse ikka veel innukalt, olgugi et paljude, paljude kõrvus kõlab see mudilastele ette-kantava jutuna kurjast nõiast ja süütust printsist. Teatakse küll loo lõppu, kuid kuulatakse siiski ning elatakse kogu hing-geest kaasa. Näoilme peegeldab mõndagi: kahjutunnet, kohku-must, viha, lootust. Lõpuks ometi võidakse naerda: kõik lõp-pes hästi!

On lohutav, et maailm siiski veel rõõmutseb headuse ja õigluse võidust. Ometi on asju, mis vihjavad uutele seisukohadele. Kui ikka ja jälle tähele pannakse jõhkrate edu, hakatakse tahtmatult neile hosianna hüüdma. Kurjale kuri palk muutub küsimärgiks, mõrkade headus paljude silmis karikatuuriks. Vägevast nõida püütakse „mõista“ ning tas otsi-takse õilsaid jooni. Kerkivad esile uued mõisted mehisusest, tublidusest, kangelaslikkusest. Ei tee paha, kui seejuures kurja heaks nimetatakse ning kõige õilsa üle irvitatakse. Enamasti sünnib see rahvaste vägevuse ning isamaa au nimel.

Juudid ei olnud küll vägevad, kuid unistasid saada sel-leks ja otsisid õiget juhti. Oma rahva vabaduse ja parema tuleviku nimel löid nad Kristuse risti ning valisid Parraba. Parrabas oli rõõvel, ütles kiri. Hoopis elulähedasem isik. Maailma rahvaste varajasemad ja hilisemad kogemused on teestanud säärase sammude otstarbekust.

Ons lugu tõesti nii? Kas ei kuuldu jõudu ja toorust üli-tavas maailmas ometi hädahüüdeid: „Päästke meid!“ Kas ei unistata südamepõhjas ometi heast, ilusast maailmast? Rahust ja kõigest, mis toob vaikse õnnetunde? Paljudele on nii lohutav kuulda, et hea Lunastaja oli vägevam vaenlastest, et ka kuradi kangusel on piirid. Kuigi ei suudeta hästi mõista kan-natuse ja lunastuse mõtet, haarab maailm ometi sellest mõist-matust kinni ning loodab.

Kes aitab teostada lunastust? Meie ei vaata üksnes ülemai-sele, mõtleme ajalikule elule, oma maa ja rahva, oma laste paremale tulevikule. Kes aitab tuua kuuldavale Lunastaja sõnu armastusest, headusest ja puhtusest ning teostada neid? Ons see ainult kiriku asi, rahva pühapäeva-palge küsimus? Ei, selleks on vaja südameid, kes seda eneses kannavad, selle eest võitlevad.

Läbi sõjakusest ning julmusest mässava maailma kõlab ometi veel teisi hääli. Need on emasüdamete hüüded, naiste palved Jumala poole, vägevate rahvaste juhtide poole. Lõpe-tage verevalamine! Ärge võtke meilt poegi, mehi! Ärge tehke õnnelikke lapsi isatuiks, kodutuiks!

Kas kuulatakse seda? Kas mõistetakse armastavat ema-südat, palvetava naise hinge? Kui Ameerikas Maailmasõja ajal otsustati sõjast osavõtu küsimust, tohtis üksainus naine kaasa hääletada. Targad, kaalukad mehed hääletasid sõja poolt, ainult too naine hüüdis oma „ei!“ pisaraisse lämbuval häälel. Hiljem saabunud viletsused ja hävitust teostasid, et

see ema oma südamehäält järgides oli otsustanud õigemini kõigist neist arukatest, tugevatest meestest. Ent siis oli juba hilja.

Aga meie ei taha kaotada lootust. Ehk muutub veel kõik, kui emasüda ei väsi olemast emasüda. Usume, et palmipuude-pühal Kristusele hosianna hüüdjate hulgas oli palju naisi. Ning need, kes kohtukoja õuel kisasid: „Poo risti!“, olid mehed. Mehed, kes rõõmutsesid siis ja rõõmutsevad nüüdki Parraba vabanemisest ning muutuvad suure rõõvli juhtimisel ka ise rõõvliteks.

Karmil, metsikul ajal tahaksime loota, et just meie kodude hinge — emade — kaudu hakkaks taas kuulduma hosiannat, et pääseksid mõjule inimsüdamete hellemad hääled, et Kristus võiks jääda võitjaks ka meil. Miks loodame seda? Sest et usume emarmastust, puhast, õilsat armastust ja headust. See usk kasvab, kui paljude rahvaste poegade tapatalgu kes-kele pühitsetaval emadepäeval mõtleme miljonite südamate vaik-setele ohetele ning palvele, mis tõuseb Jumala poole.

Usume nägevast mujalgi emarmastuse, naiseliku õilsuse, neitsiliku puhtuse päästvat väge. Mehed vaatavad ikka veel naise poole üles, olgugi et „moodsa“ eluvaatluse kaudu püütakse naistki alla kiskuda. Ikka veel usuvad mehed naise õrnat hinge, suuremat puhtust ja voojust ja on solvunud, nähes seda kuidagi rüvetatuna. Miks? Sest et igapäev meist on olemas ema. Kas veel elus või juba mälestustes — ta jääb meile ikka. Enamikul meist on ka õde, kelle südamesoojus ei unune. Meil on ideaalkuju armsast, puhtast neist või naisest ja seda tahaksime ikka kõrgemale tõsta.

Kuis suudab meeste karmust ja ebapuhtust parandada just naiseliku puhtuse vägi! Maksim Gorki jutustab lookese kus-kilt töökojast. Paarkümmend pagarisel, halvamaid ja pare-maid, töötab ühises ruumis. Nende kõne ei ole just kõige viisakam. Mõned neist on meistrid rõvedatele anekdootidele. Igal lõunatunnil tuleb sinna peremehe kuuetiiskümne-aastane tütar, elurõõmus, sõbralik, puhaste, süütute silmadega. Rõõm-salt naljatades annab ta poistele nende eine, ütles igapäev lahke sõna ja lahkub jälle. „Kakskümmend kaks ja üks“ — nii paneb Gorki oma jutustuse pealkirjaks. Kuidas mõjus see poistele? Tüdruku tulekul vaikivad kõik rumalad sõnad, ei lange ainsatki kõlvatut märkust, justkui tooks see kaunis olend osakese oma puhtusest ka poiste hinge.

Naised on võidelnud palju oma õiguste eest. Ometi on nad ka enne neid võitlusi olnud maailma suurvõimuks. Kui palju võib olla ema lastele, õde vendadele! Kui palju võib naine kaitseda, hoida, päästa — juba selle kaudu, mis ta on! Aga ka mürgitada, hukutada võib ta, kui laseb kaotsi minna oma parima.

Mitte asjata ei ole tuhandete surevate laste ja lahingu-mõllus langevate meeste viimseks hüüdeks: „Ema!“ Selles sõnas peitub vägi, mis lohutab ja julgustab surmaski. Aga eeskätt vajame seda elu jaoks. Ning just emadepäeval tahame jälgida nende palju võidelnud ja kannatanud südamate mõt-teid ja palveid: „Et mu lapsed oleksid head, et Jumal neid õnnistaks! Ja et maailmas oleks jälle rahu ja õnne!“

Kui me kõik ühineksime selle palvega ning kui emad, naised, tütarlapsed hoiaksid ja kasvataksid edaspidigi endas päästvat väge — ehk tohime siis ometi näha kurja, metsiku ja rõveda Parraba langust? Ka meie eneste, terve meie rahva südames.

E. G. Sõllrud

Ragnar

Oruveerul seisis laudonn, mägioja ääres, mis kuuskedega kaetud kõrgustikult vahutades ja kohisedes alla järve sööstis. Järv lebas sambla ja kõrkjate sees. Inimestest kaugel ja lin-nadest eemal seisis maja kõrgel fjordi kohal.

Kui vihma sadas õöd ja päevad läbi, nuttis Ragnar, tüd-ruk. Vesi voolas raskelt mööda aknaruute alla, udu kuhjus pilvedeks, hall vaikus hämardus.

„Miks sa nutad, Ragnar?“ küsis vanaisa Nils, kes oli olnud laevnik all fjordis ja kaugemal skäärides.

„Ma ei nuta,“ ütles Ragnar. Ta hääli oli nagu hõbe. Hele-dana paistis ta pea toa süngusest, patsid olid põimitud ümber lauba, rasked patsid, mis helendasid nagu tatar põllul. „Oh ei, ma ei nuta, Nils.“

„Siiski!“ ütles Nils, vangutades pead. „Siiski!“ ütles ta isemeelselt. Ta vaatas tüdrukule otsa ja pani puulusika käest.

„Sa tahad jälle välja, sinna, kus su vanemad elavad, ütle seda!“ Ragnar vaikib. Soojalt aurab supp puutaldrikul õililambi paistel. Torm ulub tumedalt katusesindlites.

„Ma ei taha välja,“ ütles Ragnar tasa. Aga ta hääles kõlab kaugusteigatsus.

Laevnik Nils, sa ei tunne tüdruku mõtteid! Laevnik Nils, sa oled vana ja tark. Kes on üle parda vaadanud kogu oma elu, see on tark omal viisil. Märgutulede vilkumine skääridel õise kojusõidu ajal teeb südame targaks. Aga tüdrukust, Nils, ei tea sa enam midagi.

Nils ütles naeratades: „Varsti läheb ilm ilusaks, Ragnar.“

„Miks on ta kurb?“ mõtleb Nils. „Näe, suur on maailm udus, ah, see on silmapete, see on ainult läbipaistmatus. Kas see on seepärast, et nüüd on õhtu ja hommik ühesugused tinakarva valguses ja et sa ei tunnet aega? Ons sul, laps, hirm aja pärast? Sa ei tunnet päevi?“

„Ma usun,“ ütles Nils, „sa tuleksid varsti jälle tagasi, kui sa väljas oleksid. Usu mind, sest ma olen juba vana.“

Ragnar noogutab, naeratab, ta tõuseb kiiresti laua äärest ja läheb välja. Ta lebab ärkvel öösel nagu mõnelgi ööl varem, seitsaadik kui algas sajuaeg. Viimaks nutab ta enda magama.

Nils, see ei ole vihma pärast.

Loorid oru kohal olid lõhki kärjstatud, taevast helkis sisises toreduses.

Nils tuli kalastamast koju. Kui ta majja jõudis, hüüdis ta Ragnarit, kuid ainult ta oma hääle kajas üle oru, Ragnar ei vastanud. Nils istus majaukse ees, päike maalil kollaseid kringleid heledatele ränikividele. Nils suitsetas ja ootas kannatlikult. Kuhu jäi Ragnar? Kindlasti oli ta ülal metsas. Nils naeratas. „Ma viin su koju,“ mõtles ta. „Sul on varsti sünnipäev. Et ma seda ei unusta! Kui vana sa oled? Seitseteist pruuni talvõuna on alal sinu sünnipäevaks.“

Metsaalune oli kaetud pehme kuuseokaste-vaibaga. Vaevukuuldavad sammud. Nils peatus. Ta oli lähedal kõrgustikule, kus oja voolas tasasel seljandikul ja kus asus väike lagendik keset metsa.

„Issand!“ ütles Nils seisatades. „Issand!“ Ta kurgus tõmbles ja hingamine peatus. See põletas ta silmi, ta ei saanud hüüda ega kisendada.

„Oh,“ sosistas Nils. „Oh, Ragnar!“ Kuid siis tuli viha. Kas Nils tahtis alla sõõsta? Ta seisis nagu kütkes. Ta nägi seal, kus tee kulges piki ojakallast, ümmargusel lagendikul istus Ragnar. Ta pruunidel õlgadel mängles päike, helkides heitis vesi oma reflekse tema poole. Hõbedaselt langesid juuksed üle ta selja, pea oli ta kõrvale pööratud ja naeris. Polnud midagi aru saada, oja vool summutas sõnad. Nils haaras oma lauba järele, see oli ju viirastus, tontlik unenägu! Kuid Ragnar istus seal, peaaegu vees, ta kõneles poisiga, kes istus ta kõrval, kuulatas, naeratas ja lõi vahetevahel vett, nii et see sätendavate piiskadena helkis ja heledate jugadena üle Ragnarit selja alla voolas.

Nüüd tõstab Ragnar käsivarred kõrgele, need põimuvad heleda pandlana ta pea kohale ja siis toetub ta sellele, kes istub ta kõrval, ja põimib oma käsivarred ta ümber. Nad suudlevad ja embavad teineteist. Siis vabastab Ragnar enda, lükkab poisi mõlema käega eemale ja ütleb midagi. Poiss naerab. Siis muutub ta nägu tõsiseks. Ragnar raputab pead.

Nils seisab kõverdunudult kuuse varjus. Ta muljub oma käsi, ta hingamine on raske, ta süda vasardab kõmisedes. Ta tahab minna nende kahe juurde, ta ei suuda seda, miski hoiab teda tagasi. Mis takistab teda? Valu, piiritu valu ja häbi. Ta tahab minna, ta vahib ikka veel nende kahe poole, kes seisavad saledatena teineteise kõrval: ilus, tõsine, ihalev poiss — ja Ragnar tema kõrval, habras, uje, ümmarate reitega, millelt vesi voolab siidina alla. Ragnar raputab pead ja sammub väikeste sulgergete sammudega poisi kõrval, ta nägu on tume ja ta silmad on tumedad ning suured ja ta laup helendab. Nils vahib talle otsa, see pole ikka veel päris tõeline, vaid ikka veel unenägu, patune inimunenägu. Ragnaril lihased mängivad, ta keha on vaba. Nils ei saa seda kauem enam vaadelda; kui ta tahab, et teda ei nähta, peab ta kuuskede vahele põikuma. Nils ei taha, et teda nähtaks. Ta jookseb komistades, sõgedana, põgenedes mäest alla. Pisarad veerevad üle ta näo.

Nils läks majja. Ta istus toakna alla. Taamal all oru põhjas lebas roheliselt helkiv järve.

Ragnar tuli tuppa. Ta laulis endamisi, suletud suuga, ta huuled vaid kumerdusid, naeratus lebas ta näol. Nils kõhatas. Ta vahtis jäigalt aknast välja ja ütles: „Täna ei ole sa kurb, mis?“

Ragnar seisatas keset tuba. „Ei,“ ütles ta.

„Hiljuti olid sa ju kaunis kurb,“ ütles Nils. Ta vaatas endiselt aknast välja. Tekkis vaikus.

„Jah,“ lausus Ragnar väga tasa. „Hiljuti olin ma kurb.“

„Tähendab, sa mõõnad seda,“ ütles Nils.

„Ma ei mõista sind,“ sõnas Ragnar tasa.

Nils astus aeglaselt tema juurde. Ta popsis piipu. Nüüd seisis ta otse tüdruku ees. Ta laup läikis vasena ta valgete juuste all, ta vaatas Ragnarile alla, olles sellest pea võrra pikem. „Kas sul ei ole mulle midagi öelda?“ küsis ta tumedalt.

Ovaalne nägu ta ees muutus kahvatuks, huuled avanesisid, Ragnar asetaski pea viltu, ristaski käed rinnale, ta õlad tõusid kartlikult kõrgemale.

„Noh?“ küsis Nils.

Tüdruk noogutas. „Nils,“ ütles ta, „vanaisa —“ Ta piüdis naeratada.

Nils astus sammu tagasi ja vaatas tüdruku teravasti otsa. Siis ütles ta: „Siin on igav, ma tean. All mererannikul on elu teissugune, ilusad majad, kõrts, tantsupõrand. Poissid on lõbusad. Kas sa ei tahaks meelsamini rannikul olla, ütle, heh?“

Ragnar seisis ta ees, ta nägu oli kaame, suu kokku surutud nagu ainus verepiisk. Siis tõstis ta pea.

„Jah,“ ütles ta tumeda häälega, „jah, Nils, ma olen varsti rannikul.“

Ja seejärel tuikus ta veidi.

„Ma keelan sul selle, ma tean kõik!“ karjus Nils. Ragnar taandus. Ta naeratas.

„Ma koguni pean rannikul olema,“ lausus ta tasa. Ta sulges suu, ta huuled liikusid, ta nägu oli väga magus.

„Küll ma ajan sul välja selle — pead!“ karjus Nils, pöördudes temast eemale.

„Rannikul on ilus,“ ütles Ragnar, ta naeratas, ta pilk oli mõistatuslik. Nils vahtis talle otsa.

„Nils,“ sosistas Ragnar, „ma pean ju rannikule minema. Ma saan lapse.“

„Ragnar,“ ütles Nils hääletult. Ta vahtis tüdrukule tardunud otsa.

See seisis toas, valgus voogas üle ta pea, ta surus huuled kokku, päris vaikselt seisis ta ja naeratas läbi helkivate pisarate.

Nils pilutas silmi, ta seisis veidi ettepoole kummardunudult, kaua aega seisis nad sõnatult vastamisi. Nils vaatas Ragnarile lakkamatult otsa.

„Lapse,“ ütles ta siis ettevaatlikult, „sellelt — seal?“

Oli, nagu oleks Ragnar üksnes ta häälekõla kuulnud. Ta noogutas, ta naeratus laienes.

„Jah,“ ütles ta kuuldamatult.

Nils seisis liikumatult ta ees. Ta küsis: „Kes ta on?“

„Ta nimi on Holm,“ sosistas Ragnar. „Ta on kalur Sürenis. Me abiellume varsti, Nils.“

„Rannikul?“ küsis Nils samuti tasa.

„Jah,“ vastas Ragnar, „rannikul.“ Ta ümmargune suu kujundas iga sõna aeglaselt. Ta ütles: „Holm ütleb, et rannikul on väga ilus.“

Nils noogutas. Siis naeratas Ragnar ja toetus pooleldi tema õlale. Ta vaatas üles Nilsile poole, ta nägu oli kirkas, patsid piirasid laupa, ta nägu oli väga ilus.

„Me läheme rannikule, Nils,“ ütles Ragnar ja vaatas talle otsa ning Nils vaikus.

MÕTTETERI

Armastan mehi, kel on tulevik, ja naisi, kel on minevik.

Ainus erinevus tuju ja igavese kire vahel on see, et tuju võib kesta.

Meie, naised, tunneme oma armsaimaid alles siis, kui nad meid on maha jätnud.

Ainult see naine soovib olla mees, kes ei tea, et ta on naine.

On parem olla ilus kui hea, aga on parem olla hea kui inetu.

Heasse seltskonda kuuluda on piin. Sellesse mitte kuuluda — õnnetus.

Ausajm alus abielule on vastastikune teineteise mitte-mõistmine.

Rikas ja vaene, kas nad pole vennad? Jaa — ja rikka venna nimi on Kain.

Noored inimesed tahavad olla truud — ja ei saa; raudgad tahavad olla ebatruud — ja ei saa.

Tahta inimesi jagada headeks ja halbadeks, on absurdne. Nad on kas huvitavad või igavad — muud midagi.

Niikaua kui naine näib oma tütest kümme aastat nooremana, on ta täielikult õnnelik.

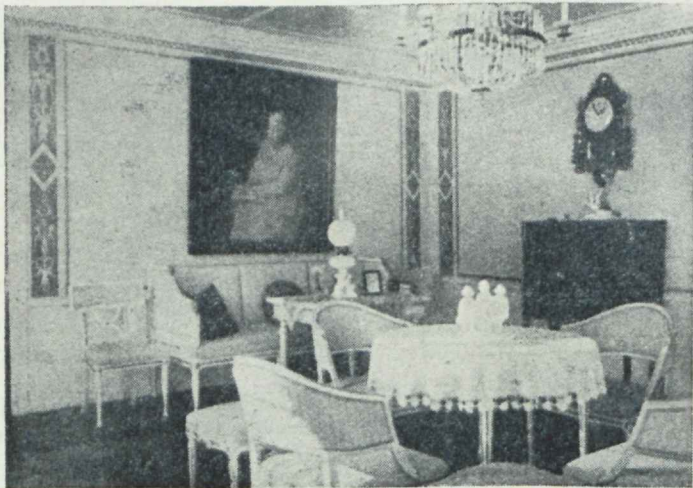
Naised esitavad materia triumfi vaimu üle, nii nagu mehed — vaimu triumfi moraali üle.

Selma Lagerlöf klaveri ees.

Selma Lagerlöf, kes suri käesoleva aasta märtsis, kuulub nende vähest täiesti suurte, ehtsate ja kestvate kirjanikkude hulka, keda meie aeg tunneb. Sest talente ja andeid on praegusel ajal küll palju, kuid kui kerge on loetleda ehtsaid ja omapäraseid geeniusi! Selma Lagerlöfi väline elulugu on võrdlemisi lihtne. Ta sündis 20. nov. 1858. a. Marbacka mõisas Värmlandis, mida ta hiljem ühes oma raamatus nii oivaliselt kirjeldab, ja veetis seal oma nooruse. Ta põlvneb vanast rootsi suguvõsast, mis eelmistel sajanditel oli andnud palju suuri õpetlasi ja kirjanikke. Kindlasti pole see ainult paljas juhus. 1882 kuni 1885 õppis ta õpetajateseminaris Stokholmis, sooritas eksami ja tegutses siis palju aastaid õpetajana Landskronas ühes tütarlastekoolis. Kuni 1891. a., niisiis kuni oma 33. eluaastani oli ta täiesti tundmatu. Sel aastal korraldas Stokholmis üks naiste-ajakiri novelli-võistluse, ulatusega „umbes 100 lehekülge“. Selma Lagerlöf sai esimese auhinna ja nimelt ühe oma hilisema suure romaani fragmentide eest, mis varsti sai tuttavaks kaugel väljaspool ta kodumaa piire. See romaan on „Gösta Berling“. — Pärast seda esimest suuremat edu loobus ta õpetajaametist ja siirdus elama ühte Rootsi provintsilinna, vanasse vasekaevanduse-linna Falunisse, ja hiljem oma noorpõlve mõi-

Selma Lagerlöfi daamidesalong Marbacka mõisas, kus kuulus kirjanik veetis oma elu viimased aastad.

Selma Lagerlöf †

Mõnda kuulsast norra naiskirjanikust

* * *

sasse Marbackasse. Enne seda oli ta aga pikemat aega reisinud lõunas ja hommikumaal ja oli endale kogu Euroopas omandanud kõlava nime. Oma vaikses kodus kirjutas ta ühe töö teise järel, puutudes vähe kokku välismaailmaga. Tihti ammutas ta oma ainekogu oma kitsama ja laiema kodumaa ajaloo- ja saagavaradest, kõige ilusamini vahest peale „Gösta Berlingi“ „Ühe mõisa loos“ ja „Härra Arne varanduses“. Ta on tegutsenud väga palju ka religioosse müstikaga ja Rootsis laialdaselt levinud lahkusliste eluga („Antikristuse imed“, „Kristuse legendid“ ja „Jeruusalem“). Millegagi ei saa aga kõrvutada üht ta ilusaimat raamatut, mis oli esialgselt kavatsatud laste- ja rahvalugemikuna. See on „Nils Holgerssoni imelik reis metshanedega“, mis muinasjutu raamides kujutab Rootsi maa ja rahva elu. Väikese Nilsi kuju, kes hane seljas lendab üle terve Rootsimaa, on oma tekkimisaastast, 1906. saadik paljudele noortele kasvanud südame külge, olles saanud üheks osaks nende noorusest, ja isegi „suured“ pöörduvad ikka jälle selle juurde tagasi, et avastada, et see noorsoo-raamat oma kujutlusrikkuse ja lapseliku elamusterõõmuga võib ka neile pakkuda haruldast naudingut. Ekkeby metsikud kavalerid, kes tormavad läbi Gösta Berlingi loo, ja haldjaksmuudetud rootsi talupoiss Nils Holgersson, kes läbib oma maad nii romantiliselt, kuid siiski nii ehtsate elamustega, — need kokku kehas-tavad paljudele „ehtsa Lagerlöfi“.

Kui endalt küsitakse, mis on see, mis Lagerlöfi meile nii armsaks teeb, hoolimata kõigest, mida kirjanduskriitilisest seisukohast tema vastu võib ette tuua, siis jõutakse sellele, et see on ta temperamendi eriline rikkus, millega ta pole kitsi, vaid mida ta heldelt pillab ja mis meid rõõmsalt kaasa kisub. Temas leidub ühendatuna kolm annet, mida harva on koos leida: ammutamatu, peagu visionaarne kujutlusvõime, ürgne jutustajaanne ja haruldane tunderikkus, mis ka sur-nud esemed äratav elu ja kõike hõlmab sügava emalikkusega.

Maaile ei ole jäänud talle seda võlgu, mida ta on saanud temalt kingina: Lagerlöf on võinud läbi elada algul kiiresti kasvava kuulsuse ja hiljem püsiva edu. 1909 omandas ta Nobeli kirjandusauhinna, 1914 sai ta esimese naisena Rootsi akadeemia liikmeks. 1930 nimetati ta Prantsuse valitsuse poolt auleegioni rüütliks. Ta tööd on tõlgitud kõigisse kultuurkeeltesse, suur osa ka eesti keelde.

Nobeli kirjandusauhinna omanik ja mitmesuguste välis- ning kodumaa audoktori-tiitlite kandja Selma Lagerlöf oma raamatukogus veidi enne surma.

NOOR ARMASTUS

Ervin ja mina olime lahku läinud. See oli Franziska pärast. Franziska Debrien oli kuusteist aastat vana. Ervin ja mina seitseteist. Ervin tundis Franziskat juba möödunud aastast. Ka sel sügisel oli konsul Debrien ta jälle oma suvilasse külla kutsunud ja käskinud tal oma sõber kaasa tuua.

Me olime oma telgid teineteise kõrvale Cambi kaldale üles seadnud. Camb ei olnud kuigi lai jõgi ja kaugeltki mitte sügav. Aga seal leidis palju kalu, ja kui me mitte parajasti ei ujunud, siis õngitsesime. Ainult söögiaegadel maldasime majja minna, me koguni magasime telkides. Meil oli tore elu ja proua Debrien pidi alati kaks korda hüüdma, enne kui Franziska meie juurest lahkus. Franziskal oli oma õng ja ta naeris kõvasti, kui me imestunult teada tahtsime, miks tema meist kolmest alati kõige suuremad kalad sai.

Ja siis ütles Ervin korraga mulle: „Mulle ei meeldi mitte sugugi, et sa Franziskale otsa vahid.“

Me vaidlesime ja kaklesime, kuid ilma tagajärjeta. Kui olime endid välja rääkinud, jõudsime otsusele teineteisest lahku minna. Ma panin oma telgi kokku ja seadsin ta vastaskaldal uuesti üles, hea tükk maad ülalpool jõge, kus Camb tegi suure käänaku, nii et me teineteist isegi enam ei näinud.

Härra Debrienil oli olemas välitelefon, mille ta naeratades meile loovutas, ilma et ta oleks pärinud meie äkilise lahkuminekku põhjuse järele, mida ta aga küll võis aimata. Suure agarusega asusime me juhtmeid üles seadma ja rõõmustusime südamest, kui esimene kaugekõne meie vaenuliste laagrite vahel õnnestus. Peamine otstarve, milleks me telefoni kasutasime, oli teineteise ärritamine, kui ühel meist oli teatada mõnest eriti heast püügist.

Franziska oli meie lahkuminekku heaks kiitnud, kuid Ervin oli väga pettunud tema otsusest veeta ennelõuna nüüdsest peale tema juures ja pärastlõuna minu juures. Ta oli lootnud, et Franziska jääb kogu päevaks ainult tema juurde.

Kell oli kaks pärast lõunat, ma lebasin rohus ja ootasin Franziskat. Ma olin liiga laisk, et õnge välja heita, või liiga rahutu ja mõtlesin, et nõor väriseks mu käes ja ükski kala ei hakkaks otsa. Ma vahtisin taevasse ja puhusin pungis pöske-dega paari kerge lumivalge pilvesagara poole, ning kui tuul nad laiali ajas, ütlesin ma endale, et see oli minu töö. Ma ütlesin kolmkümmend korda üksteise järel „Franziska“ ja ootasin, et kui ma olen viimast korda ta nime maininud, siis seisab Franziska vastaskaldal. Ma ei teadnud tookord veel, et kõik see, mis ma tegin, oli mõttetu ja tunnistas ainult seda, et ma olin armunud.

Ja siis tuli Franziska. Kui ma teda teisel kaldal nägin, hüppasin ma üles. Ma jõudsin vaevalt oodata, kuni ta kingad ja sukad jalast võttis. Jõgi oli sel kohal eriti madal, ja kui Franziska oma lühikeste, kindlate sammudega sellest läbi kahlas, ulatus vesi talle ka kõige sügavamal kohal ainult põlvini. Tal oli täna eriti kiire ja ta sünnitas käies lõbusasti vahutava veekeerise. Aga ta tumedad, säravad silmad ei naernud mulle seekord mitte nagu harilikult juba keset jõge kelmikalt vastu.

Ta ei pannud kingi ja sukki, mida ta hoidis oma pruunil

kitsal käsivarrel vastu keha surutult, maha, heitis oma heledajuukselise poisipea trotsliku žestiga selga ja ütles:

„Ervin keelas mul täna hommikupoolikul ära sinu juurde tulla. Ta ähvardas, et kui ma tulen üksainuski kord veel siia, siis on kõik läbi tema ja minu vahel.“

„Ja sa tulid sellest hoolimata, Franziska?“ ütlesin ma rõõmsalt.

„Ainult et sulle seda öelda, kuigi Ervin ka seda ei luba. Ta tahab, et sa mõtleksid, et ma ei tule seepärast, et ma ei taha sinu juurde tulla. Aga sa pead ometi teadma, mis on juhtunud, ja sa ometi ei nõustu sellega, et ma nüüdsest peale enam ei tule, seda sa ei tee ju milgi juhul?!“

Ei, seda ma ei tahtnud, et ma oleksin pidanud pärastlõunati Franziskast loobuma.

„Ma räägin Erviniga ja selgitan selle asja,“ lubasin ma Franziskale, enne kui ta läbi jõe tagasi kahlas.

„Ma lähen nüüd jälle tema juurde ja ta ei tohi teada saada, et ma sinu juures käisin,“ kinnitas ta mulle ja naeris jälle.

Siis lamasin ma jälle selili, kuid unustasin pilvede poole puhumast. Tuul oli loid ja päike oli oma jõu kaotanud. Ka sõna „Franziska“ ei saanud ma enam nii üksteise järel lausuda, kuna ma mõtlesin sellele, et Ervin oli mu sõber ja ta oli

mulle Franziskast palju kõnelnud juba enne seda, kui ta mu tema juurde kaasa võttis. Kaheldamatult polnud mul õigust temalt aru pärida, kui ta tahtis Franziskat kas täielikult ainult endale või üldse mitte enam. Tema otsus oli karm, kuid see näitas ainult, kui väga ta rippus Franziska küljes, ja korraga olin ma nii kurb, nagu ma veel kunagi oma elus polnud olnud.

Päike oli juba künra võrra lõunataevast alla vajunud, kui telefonihelin mind üles ehmatas.

„Hallo!“ ütlesin ma ja püüdsin naeratada. „Kui raske kala sa püüdsid, Ervin?“

„Seekord ei ole mängus kalad, vaid Franziska,“ vastas Ervin. „Ta käis tunni aja eest minu keelust hoolimata sinu juures ja nüüd saatsin ma ta päriselt ära — igaveseks.“

„Kust ta teab, et Franziska oli minu juures?“ mõtlesin ma ja vaikisin. „Kas Franziska tunnistas talle üles?“

„Sa imestud,“ jätkas Ervin. „Ainult juhuse tõttu sain ma sellest teada. Juba kaks päeva on Franziskal üks väike auk sukas. Ma tean kindlasti, et enne kui ta siit ära läks, oli tal katkine sukk pahemas jalas, ja kui ta tagasi tuli, oli see paremas jalas. Järelikult on ta vahepeal läbi jõe käinud.“

„Kas sa oled hulluks läinud?“ karjusin ma üllatunult.

„Võib-olla,“ vastas Ervin. „Aga Franziska ei tohi milgi tingimisel teada saada, et ma ta seepärast ära ajasin, et ta sinu juures käis. Sa tead, suured stseenid ei meeldi mulle. Seepärast ütlesin ma Franziskale, et ma kõike lohakat vihkan. Ta pidavat end enne korralikult kammima ja veidi rohkem oma rõivaste eest hoolitsema, nagu sobib noorele daamile. Ja isegi tütarlaps, kes juba kaks päeva jookseb katkise sukaga ringi, on mulle täiesti talumatu. Seepärast olevat kõige parem, kui me otsekohe lahku läheme.“

„Ja ta võttis seda kõike tõsiselt?“ küsisin ma.

„Jah. Ja nüüd ta peaks varsti sinu juures olema. Ma tean, nii on parem.“

Sellega katkestaski Ervin ühenduse.

(Järg lk. 159)

Teine Noorus

Warwick Deeping'i armastusromaan

3. järg.

Trench lobises katkestamatult.

„Ons teie auto jälle korras, Frensham?“

„Jah.“

„Ei tohi üht autot liiga kaua pidada. Seepärast sõidan minagi odaval ameerika autol. Ei, soliidne, igavesti vastupidav ei ole minu maitse. See on mulle igav. Ma oleksin siis nagu abielus! Iga aasta uus auto!“

Ta rappus naerust.

„Ärge mõistke mind hukka, Frensham. Ma tean, te olete truu abielumees. Vaatan teid alati suure aukartusega.“

Frensham pidi naeratama. Mis see narr küll võis kokku vadistada! Jah, ta mõtles Nellale ja milline naine ja kamraad oli küll Nella!

„Olen õnneseen, Trench,“ ütles ta.

„Tõepoolest, seda te olete! Aga ma tahan teile midagi öelda, Frensham. Mind tüütaks iga naine, olgu ta siis kui tahes täiuslik; jah, mida täiuslikum ta oleks, seda rohkem mul saaks temast villand. Ma ei suudaks seda taluda, et peaksin iga päev lambakotletti sööma, kuigi see kotlet oleks maitsvaim, mis kunagi on valmistatud. Mul oleks tarvidus putket teha. Sinna pole midagi parata. Ja naistel on sama tunne. Säärane on kord inimese loomus.“

Frensham heitis pilgu tagasi.

„Tähelepanu, meie taga tuleb üks auto!“

„Võtaks kurat neid inimesi! Nad võivad ju tuututada.“

„Ta on otse meie taga.“

„Kurat võtaks!“

Trench pööras oma auto kraaviveerele — just õigeaegselt, et suurt musta autot, mis kihutas kaheksakümne-kilomeetrise kiirusega, mööda lasta. Tüüri juures istus daam, kelle halli peakatte küljes lehvis punane loor. Must auto oleks neid peaaegu riivanud, jättes nad tolmupilve.

Trench vandus ja naeris siis jälle.

„See fuuria sõidab veel kellegi alla! Üleeile pidi ta mulle otsa sõitma. Vastik loom!“

„Kas tunnete seda daami? Kas nägite ta numbrit?“

„Numbrit? Number 1. Rikas ameeriklanna, lesk. Saadana naine!“

„Ma pole ikka veel palju targem.“

„Kas te ei tunne proua Ruddigeri, kes üüris enesele villa sealpool Oakhilli üheks aastaks?“

„Ei.“

„Kas te pole teda kunagi kohanud golfiklubis?“

„Ei.“

„Ta on inimsõõja! Hull olevus! Te peaksite teda nägema ta punases spordikostüümis. Milline figuur! Minu sõna, mul hakkab otse pea pööritama. Aga ta nagu! Minu maitse jaoks liiga külm. Ma kardan selliseid nägusid.“

Tee tegi järsu kurvi, mets jäi neist maha. Pehme roheline org nende all kadus salapärasena udusse. See maastik oma rohelise kaugusega, oma tumedate metsadega ja lõpmatu taevasinaga õhkus romantikast ja seiklusest.

„Suurepärase päev, mitte tuulehõngugi. Ma ajan täna palli teise löögi juures auku.“

„Ma pole oma kurikale kunagi kindel.“

„Tahaksin, et mängiksin niisama hästi nagu teie. Nüpea kui olete enese soojaks mänginud, on teil suurepärase löök.“

Nüüd paistis juba eemalt golfiplats, kus lehvisid väikesed punased lipud. Trench pöördus klubimaja viivale erateele. Klubimaja oli valgeks vööbatud, punase katuseharjaga ja ümbritsetud suure kiviterrassiga. Golfiplats, mille moodustas nelikümmend ruutmeetrit lopsakat muru, ulatus kuni terrassini. Terrassi, treeningumaja ja pallipoiste barakkide vahel seisis garaaz. Selle kõrval oli plats mootorrattaste jaoks. Oli varakevad ja õhk oli täis toomingalõhna. Trench tüüris oma auto garaazi.

„Vaadake, ta on juba siin. Siin on ta must kurat!“

Proua Ruddigeri auto oli väljas. Ta šoffer uuris parajasti tagumist autoratast.

„Vein kihla, ta rattad ei pea enam kaua vastu,“ kihistas Trench. „Seda parem mulle — ma spekulerein kautšukiga.“ Kui mõlemad härrad terrassile viivast trepist üles läksid, tõmbas Trench Frenshamit varrukast.

„Seal ta on. Seal ülal. Vaadake salakesi üles.“

Terrassi ääres seisis suur sihvakas naine sarlakpunases villases kleidis. Kleit liibus tihedasti ümber keha, rõhutades ta vorme ja saledust. Ameeriklasel oli suurepärase figuur, lopsakas rind, tugev valge kael, painduvad õlad ja silmator-kavalt sihvakas vöökoht. Kõige enam köitis aga Frenshamit ta nägu. Trench oli teda kirjeldanud erandliku olevusena. Põgusa pilgu järel võis seda arvamust kinnitada. Kõige silmatorkavam oli ta näo kahvatu värvus, kust hõõgusid punaseksmingitud huuled. Nina oli julge joonega, ninasõõrmed vahest pisut suurem ja meelad, laup oli lai ja madal, kulmud tihedad ja sirged. Ta silmad mõjusid peaaegu mustadena, lõug oli liiga energiline. Ta lopsakad juuksed, millised paistsid punase mütsi alt, särasid mustana kui pigi.

Akki langetas daam pea ja tema ning Frenshami pilgud kohtusid. Ameeriklanna vaatas talle otsa silmipööramatult, nagu tahaks ta teda läbi näha. Pelglikult vaatas Frensham kõrvale ja astus näiliselt üsna ükskõikselt trepist üles.

Hommikune golfipartii möödus päris ühekskülgelt. Frensham mängis ükskõikselt ja innuta, tagajärjedest hoolimata. Ta ei teinud vigu, ta pilk oli terav. Ilusate, tabavate löökidega löi ta oma palli käiku. Ta tabavate ärritas vastast. Trench muutus järjest higisemaks ja vaiksemaks.

Pärast seda kui nad klubis olid einestanud, jõid nad terrassil kohvi. Päev oli soe ja päikesepaistene. Aprillipäeva roheline ja sinine oli silmale hea. Frensham lebas laisalt mõtiskledes lamamistoolis. Trench lobises ikka veel mängu üle ja vehkis kätega õhtus. Frensham laskis tal lobiseda.

„Hallo, Trench!“ Keegi härra, kõrgekasvuline ja kõhn, tuli lonkides ja toetus kätega Trenchi tooliseljale.

„Tere, Dinkie.“

„Kas mängime neljakesi ühe partii?“

„Mul pole midagi selle vastu. Olen Frenshamiga siin.“

„Ma arvan, me tunneme teineteist,“ ütles kõhn härra kerge kummardusega. „Tore neljamäng. Kolm härrat ja üks daam.“

„Kes on daam?“

„Proua Ruddiger. Ta mängib meeleldi meestega ja palus paar härrat muretseda.“

Trench ajas end huviga püsti.

„Täna hommikul oleks see ameeriklanna mu põrmuks sõitnud. Noh, pole viga! Ons teil lusti kaasa teha, Frensham?“

„Olen valmis.“

„Kõige parem on, Dinkie, kui te mängite temaga meie mõlema vastu.“

Kõhn härra muutus närvlikuks. Ta punased silmalaud tõmblesid, alumine huul rippus alla. Kirjumustrilistest golfipükstest vaatasid välja peenikesed jalad, mis meenutasid kalkuni jalgu.

„Parem mitte, Trench. Minusuguse juhmiga hakkab tal ebamugav. Võtke parem ise üle see osa!“

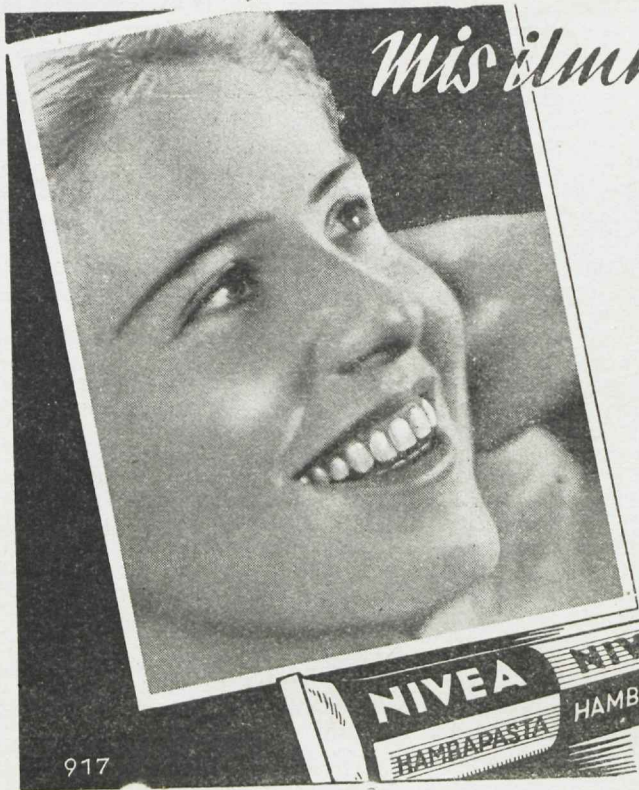
„Ei, tänan väga. Frensham on ainuke sobiv partner. Te oleksite pidanud nägema teda mängimas. Frenshami mängu juures ei saa ta norida.“

„Kas olete nõus?“

„Mul ükskõik. Asi võib muutuda üsna huvitavaks.“

Frensham seisis ja vaatles proua Ruddigeri, kes harjutuseks tegi paar õhulööki. Neid oli esitletud teineteisele ja Dixon oli Frenshami määranud proua Ruddigeri partneriks. Kui Trench tegi ettepaneku segapaarile kolmandik ette anda, välgatasid proua Ruddigeri silmad võitlusvalmilt.

Mis ilunneb sellest rõõmsast näost?

Särav tervis. Tähtis eeldus tervisele on aga puhtus. See on maksev kõigepealt ka suu ja hammaste kohta. Korrapärane hammastehoole on seepärast vältimatu. Hammaste puhastamiseks tarvitagu aga ainult parimat hambapastat. Nivea hambapasta omab suure puhastusvõime. Ta muudab hambad hiilgavalt valgeks, kuid ei kahjusta vähimalgi määral hambavaapa.

Werner Mehks, Tallinn

917

„Ei, me mängime ilma ette andmata ja ma algan härrade stardist. Peame endid kokku võtma, partner.“

Miski ta pilgus oli Frenshami ellu äratanud, ta ükskõiksuse hajutanud ja ta auahnuse üles piitsutanud. Proua Ruddiger tahtis neid mõlemaid härrasid võita. Trenchi üleolev nägu oli teda ärritanud. Võitlus töotas kujuneda huvitavaks. Kuna ameeriklanna asus mänguks valmis, ei lasknud Frensham talt oma pilku. Naise huuled olid kõvasti kinni pigistatud, ta silmadel oli peaaegu vihane ilme. Ta tõstis kepi ja löi. Löök oli kindlalt antud. Ta laskus pisut kummargile ja vaatles pingutusega, kuidas pall vuhises läbi õhu ja siis edasi veeres. Siis vaatas ta naeratades Frenshami poole.

„Meisterlik löök,“ kiitis Frensham.

„Ajaraiskamist ma ei salli,“ naeris proua. „Ma tahan väheste löökidega võita.“

Dixon ta vastasmängijana muutus järjest närvlikumaks. Arglikult tammus ta ühelt jalalt teisele, üks löök läks viltu, nii et pall lendas viiskümmend meetrit liivahunnikust eemale risustikku. Oma peenikesel jalgadel lonkis ta vihaseks tasakesi vandesõnu urisedes pallile järele.

Frenshamil polnud pallipoissi. Proua Ruddigeri pallipoiss oli väike jõnglane, püsti ninaga ja hirmunud silmadega. Frensham ja ta partner läksid külg külje kõrval üle golfiplatsi ja nägid, kuidas Trench nägi vaeva, et palli risustikust kätte saada.

„Me peame võitma, partner, see on auasi.“

Proua Ruddigeri häälel oli tähelepanuväärne vibreeriv kõla. Ta kõneles elegantselt inglise keelt, kuigi ebainglasliku, võluva aktsendiga. Arvatavasti oli ta palju reisinud, oli aga kindlasti pikemat aega Inglismaal elanud.

„Te ei tohi mind nii kõvasti üles õhutada, proua Ruddiger,“ vastas Frensham.

„Kuidas? Kas tahate jätta end juhuse hooleks?“ küsis proua naljatades.

„Ma mängin paremini, kui ma väga ei püüa.“

„See on vanade härrade mänguviis. Hoogu peab olema. Ma ei usugi, et olete nii ükskõikne. Ainult tormine auahnus viib võidule. Mees peab olema auahne.“

„Hästi, ma katsun püüda. Kui ma teen vigu, siis võite minuga rahulikult tõrelda,“ lisandas Frensham naerdes ja vaatas naisele isesuguse pilguga otsa.

„Mehega teen ma seda kindlasti. Naiste suhtes olen ma ettevaatlikum.“

Ilma vaevata võitsid nad esimese augu, aga siis löi Frensham oma palli tihedasse risustikku. Ta vaatas oma partnerile lõbusasti otsa.

„Noh, kas ma ei õelnud teile?“

„See oli õnnetu juhtum.“

Aga proua Ruddiger eksis. Frenshamile oli see löök terve rea viltuste löökide alguseks. Ta ülespiitsutatud auahnus

oli talle takistuseks. Mida ägedamalt ta püüdis, seda halvemini ta löi. Proua Ruddiger oli suurepärase golfimängija ja pani kogu oma osavuse mängu, et neid vigu, mis Frensham tegi, tasa teha. Ta katsus Frenshamit aidata, aga polnud midagi parata, Frenshamil polnud õnne. Kord oli ta silmamõõt ekslik, teine kord löök liiga nõrk.

Nüüd hakkas proua Ruddiger teda tõsiselt noomima.

„Te mängite tööpoolest viletsalt. Ma usun, on kasulik, kui te pöördate oma vanahärrade mängumeetodi juurde tagasi. Tõeliselt suur mäng pole teie jaoks. See on inimesele sisse süündinud — osavalt mängida.“

Kerge kärsitus kostis ta häälest.

„Nüüd võib veel päästa. Kui te oma närvid tagasi saate, võib-olla õnnestub meil siiski veel.“

Frenshami ülemine huul tõmbus pingule. Ta oli seesmiselt vihane. Ta märkas Trenchi pilkavat nägu, kes hästisihitud löögiga võitis kümnenda augu.

Frenshamit haaras isesugune ärevus. Ta võttis enese kokku ja andis tugeva löögi.

„Suurepärase, suurepärase!“

„Otsse veereb taeva all! Ta jõuab peaaegu muruni.“

„See löök tabas,“ ütles proua Ruddiger isesuguse alatooniga, kuna nad teineteise kõrval kõndisid palli järele. „Te olete enese jälle kätte saanud. Teie närvid on jälle korras. Me võidame mängu.“

Proua Ruddigeril oli õigus. Frensham oli enese uuesti leidnud. Ta mängis kui kahekümne-aastane. Nad olid juba peaaegu teistel järele. Aga siis andis proua Ruddiger halva löögi. Frensham nägi, kuidas ta huuled tõmblesid vihaseks ja kulumude vahele tekkis kurd.

„Kahetsen, partner.“

„Teie esimene halb löök,“ lohutas Frensham.

„Kui te selle löögi jälle uuesti heaks teete, siis hakkab teid armastama,“ hüüdis proua Ruddiger naerdes.

Aga ta naeris piudus rõõm. Ta tahtis ainult võita.

Frensham andis suurepärase löögi.

„Bravo, partner.“

Jälle löi proua Ruddiger viltu, ta silmad välkusid.

„Ah, ma viimne hani küll!“

„Pole viga,“ lohutas teda Frensham. „Dixon löi ka kehvasti.“

„Jah, meie õnneks. Me peame Trenchist jagu saama.“

Aga Trenchi auahnus puhkes valla ja ta ajas palli liiga julge löögiga kuni muruni. Frensham läks kiirel sammul oma palli juurde.

„Kas ma saan ta nüüd siit kätte? Neetult kehv olukord! Aga ainult julgust!“

Õnnestus. Pall vihises läbi õhu, lendas murule, veeres paar meetrit edasi ja jäi kolm jalga enne auku seisma.

Trench urises omaette.

Nad võitsid augu. Nüüd läks mäng põnevaks, Frensham ja Trench andsid kaks head palli.

Mäng hakkas lõpu poole kalduma. Proua Ruddiger haaras oma kepi ja andis sügava ja otsustavalt hea löögi.

„No küll on aga õnne,“ hüüdis Trench.

„Rumalus,“ vaidles Frensham vastu, „minu partneril on julgust ja osavust. Võtan mütsi maha ta ees.“

Neljaga viie vastu ajasid nad palli auku. Võit kuulus neile. Kui Frensham proua Ruddigeri saatel terrassi trepist üles läks, kohtusid nende pilgud.

„Pea teid kiitma, partner. Teie mäng oli suurepärane. Te leidsite end uuesti.“

„Ütleme parem nii, et te leidsite mind uuesti,“ vastas Frensham.

Proua Ruddiger naeris kõlavalt. Frensham ei mõistnud sel silmapilgul, kuidas võis leida, et see naine oli inetu.

4

Pärast lõunasööki viis Nella oma lamamistooli aeda ja heitis päikese kätte pikali. Ta lemmikkoht oli kuusemetsa ääres, kus ta võis tuule varjus muretult lamades vaadata üle oma viljapuuaia kaugel hallidena kumavatele luidetele. Ta armastas raamatuga käes unistada, kuulatades kuuskedes kohisevat tuult ja vaadeldes vahelduvat varjude- ja valgusemängu üle kauge aasa. Tema lemmikkuu oli juuni, kui rohi oli kõrge viljapuuaia ja kui aasadel leidus iga värvi lilli.

Samson, ta majavalitseja ja aednik, oli parajasti ametis juurviljaaias kartulite mahapanemisega. Nii sageli, kui Nella üles vaatas, nägi ta tema pruunikspõlenud kukalt, tema veel pruunemaid käsi ja ta sinist, õlgade juurest korralikult lapitud särki. Samson oli viiskümmend viis aastat vana, hoolas, sõna-aher ja pisut halva kuulmisega. Kui küsiti temalt midagi, siis vaatas ta oma siniste silmadega pisut imestunult ja jonnakalt.

Pikutades kuuskede varjus, vaatles Nella Samsonit täna uudse huviga. Samson oli väsimatu tööline; ta töötas nagu masin, korrates ikka samu liigutusi. Mis võis ta küll mõelda? arutles Nella. Kas ta üldse midagi mõtles? Kas tundis tema ka vahel rahutust oma hinges? Kas tulid tal vahel igatsused kaugemate, päikesepaisteliste maade järele? Arvatavasti mitte. Ta elu jooksis oma rada nii endastmõistetavalt ja nii lihtsalt.

„Ma mõtlesin kohe, et ma su siit leian,“ katkestas ta mõtteid nooruslik hää.

Nella vaatas ümber. Kuusemetsa varjust astus välja noor tütarlaps kirsspunases seelikus ja heledas pluusis, kerge klapp-tool käes. Tal olid elavad pruunid silmad, silmatorkavalt õrn nahk, tihedad pruunid juuksed ja kitsas, pisut karm punane suu.

„Ah sina oled, Trix!“

„Mina jah. Jooksin ruttu siia, et Martini raamatukogust enesele raamatut võtta. Sinu armas mees lubas mulle Brieux' töid laenata.“

„Martin mängib golfi. Üks tuttav viis ta mängima.“

Beatrice Mirlees võttis Nella kõrval istet.

„Kuidas! Sinu truu abikaasa läks ilma sinuta golfi mängima?“ nokkis Trix. „Säärast lahutamatu paarikest pole ma veel elu sees näinud. Noh, ei ole midagi. Leian Brieux ka ilma Martini abita, ma lihtsalt varastan raamatu. On sul midagi selle vastu, kui ma jään sulle seltsiks teeaajaks?“

„Ei, jää pealegi ja seleta mulle midagi.“

„Seepärast ma peaaugalt tulingi.“

Beatrice Mirlees polnud küllalt tark, et seda armastusväärset valet maha suruda. Kuid juba tasaseim ebakõla mõjub tundlikule kõrvale valusalt. Nella Frensham oli muljete suhtes nii vastuvõtlik nagu haavapuuleht kõige tasasemale tuulepuhangule. Kuigi Beatrice Mirlees oma pettunud olekut Martini kodunt ära olemise pärast tahtis varjata, tundis Nella selgesti, et mitte tema, vaid Martin oli tütarlapse siiatuleku põhjuseks.

„Brioux on minu maitse jaoks liiga moodne, Trix.“

„Ma olengi moodne. Ma ihkan otsekohest. Seepärast meeldiski mulle Martini viimane tükk. Küsisin temalt, miks ta pani Racheli tagasi lükkama Clevelandi abieluettepaneku ilma igasuguse põhjuseta.“

„Noh, kas ta ütles sulle põhjuse?“

„Muidugi ütles. Ma ei saa aru, miks ei tohiks kõnelda säärase asjade üle üsna avalikult. Ainult siis võib neile küsimustele selgesti silma vaadata.“

Proua Frensham vaatas kaugusse. Ta oli targem ja peenetundelisem naine kui Beatrice Mirlees. Ta naiselik teravmeel taipas paljugi inimese hingest. Ta polnud mitte ainult naisi tähele pannud, niisama hästi tundis ta ka meeste hingeelu. Oli olemas mingi vaimne kokoteerimine, vanatüdrukulik meelus, mis peitis targa lobisemise taha oma patuse ja iharuse, mis kõneles pattudest, selle asemel et ise nendesse langeda, ja seadis üles teooriaid abielutruudusetusest, ilma et enesel oleks olnud julgust neid teooriaid teoks teha.

Ka Trix, kes kõneles külmalt teatritükkidest ja rassi tervishoiust, ei suutnud teatud meelast ilmet varjata. Ta peen nina

esiletükkivate sõormetega, ta püsimatu pilk, ta karm suu reetsid ta igatsused. Sealjuures oli ta elav, tark ja kõneosav.

„Müllal mängitakse Martini uut tükki?“ küsis ta lühikese pausi järel.

„Ma loodan, sügisel.“

„Palun, Nella, kõnele mulle selle tüki sisust.“

Nella ilme muutus tagasitõmbuvaks. Ta ei tahtnud Trixile tunnustada, et Frensham polnud temaga kõnelnud sõnagi uue tüki üle. Nella oli enesele sageli selle kohta küsimuse esitanud ja ta ei tahtnud, et temalt seda küsiti.

„Tükk polegi ju veel valmis,“ ütles ta.

„Kas ta pole sulle selle sisust siis veel sugugi kõnelnud?“ nõudis Trix uudishimulikult ja vaatas oma sõbratarile uurivalt otsa.

„Küll saad õigel ajal kõik isegi teada,“ vastas Nella naeratades.

„Aga Martini tööd huvitavad mind ju otse põlevalt. Ma kujutlen, kui huvitav võib olla jälgida kirjaniku loomingut.“

„Ei saa avada roosinuppe,“ puikles Nella.

Lõpuks kutsus gong teele. Beatrice Mirlees jäi ja Nella teadis selgesti, miks ta jäi. Frensham avaldas suuremale osale naistest tugevat külgetõmbejõudu. Kui sageli pidi Nella pealt vaatama, kuidas naised tiirlesid Frenshami ümber ja katsusid temas huvi äratada eneste vastu ning panna teda kõnelema oma loomingust. Nellale ei teinud kunagi viha see väike komöödia, pigem tegi see talle nalja. Martin kuulus temale. Ta tundis endas küllalt naist olevat, et Martinit siduda. Veel hilja aja eest kindlasti.

„Läheb juba pimedaks ja mu rattal pole laternat küljes. Ma pean teele asuma,“ katkestas Trix Nella mõtted.

„See on ka teadmata, kunas Martin koju tuleb. Arvatavasti mängivad härrad klubis bridži või ajavad niisama juttu.“

„Kui meelsasti tahaksin kord salaja klubis olla. Meie, naised, ei saa seda kunagi kuulda, kui mehed omavahel juttu ajavad. Oleksin valmis ei tea mis andma, kui saaksin mehe- rõivais kuu aega klubis meeste hulgas liikuda.“

„Võib-olla kahetseksid sa seda õige varsti.“

„Kindlasti mitte. Tahaksin õppida tundma tõelist meest.“

„Ja sa usud, et klubis avastaksid sa tõelise mehe?“

„Oo-jaa, ma arvan küll.“

Nella naeratas. Ta oleks võinud paljugi öelda, aga mitte Beatrice Mirleesile.

„Nüüd pean aga tõesti teele asuma. Head nägemist, kul-lake. Ah soo, aga raamat!“

„Ma toon selle sulle.“

Kui Beatrice oli läinud, tundis Nella end väsinuna ja rõhutuna.

Ka Frensham jättis koju tulles rõhutud mulje. Ta oli klubis teed joonud, nagu ta ütles, ja oli siis veel jäänud jut- lema. Ta tõmbas tugitooli kamina ette ja vajus sinna loiult istuma, vahtides tulle pooleldi suletud silmadega.

„Muide, Trix oli siin.“

„Nii.“ Frensham ei tundnud mingit huvi selle külaskäigu vastu.

„Ta tahtis saada Brieux' näidendeid.“

„Kas sa andsid talle?“

„Jah.“

„Trix Mirlees käib mulle pisut närvidele. Ta on nii peale- tükkiv. Kas on midagi uudist ajalehes?“

„Ei midagi erilist.“

Sõnaahtralt ja ilmega, nagu ei salliks ta segamist, istus Frensham tulepaistel. Nella oli lugenud, aga raamatu tema tulekul kõrvale pannud.

„Oli mäng huvitav?“

„Oo-jaa.“

Rahulikult võttis Nella oma raamatu ja luges edasi, aga ta mõtted tegelesid rohkem mehega, kes istus ta kõrval. Martin näis olevat halvasti meeleolus. See oli Nella mulje, aga varem, mitte veel väga kaua aja eest, oleks mees sellest hooli- mata temaga sõbralikult urisenud. Vaikimine oli midagi uut nende suhetes ja selles vaikimises oli midagi, mis hakkas naisele südame külge. Peaaegu mitte kunagi ei kõnelnud Martin temaga enam enesest ega oma tööst. Nellal oli tunne, nagu oleks ta oma tuppa tagasi tõmbunud ja ukse sulgenud, jättes ta üksinda maja teise otsa. Pärast aegamööda oli tulnud niisugune muutus ja see oli piinav ning alandav säärasele armastusele, nagu Nella oli oma mehe vastu tundis.

Frensham oli Nella suur armastus. Frensham oli ta armu- ke, ta laps, ta kamraad ja Nella oli veendunud, et tema armastus oli täiuslik armastus. Õrnutseva arusaamisega oli ta tundma õppinud Martini tujusid ja jonne, oli teda vaadeldud, nagu noor ema vaatleb oma last mängu juures; ta oli püüdnud Martinist eemal hoida elu pisihäireid, et ta saaks segamatult anduda oma loovale tööle. Millist pingutust ja osavust nõudis ainult seegi, et teenijaskond sooritaks oma töö müratult! Pärast hommikueinet ei tohtud enam aias rohtu niita ega kruusa- teid rehitseda. Isegi oma sõbradel oli Nella palunud teatud tundidel nende maja mitte külastada. (Järgneb.)

Danielle Darrieux

Üks nooremaid, aga ka edukamaid ja armastatumaid prantsuse filminäitlejattare on Danielle Darrieux. Ilus tumebloond naine ilmeka näoga ühendab ehtsa kujundusvõime huumoriga ja oma Prantsuse kodumaa elegantse maitsekusega.

Ta sündis 1. mail Bordeaux's. Filmist alustas ta juba neljateistkümnenda aastast. Tookord oli ta just, põlvnedes väga musikaalsest perekonnast — ta ema oli konservatooriumi muusikaõpetaja —, algust teinud tšellomängu õppimisega, kui filmi jaoks „Ball“ otsiti väga nooruslikku näitlejat. Danielle andis end üles, tehti prooviülevõtteid ja väheste päevade järel oli tal esimene filmileping käes. Sellele järgnes otsekohe teine film „Panurge“. Filmimise vaheaegadel ja ka terve aasta pärast oma teise filmi lõpetamist omandas ta agaruse ja püsivusega meetoodilist eelharidust näitekunsti. Küsimusele, miks ta terve aasta otsa ei filmi, vastas ta tookord: „Mis te soovite! Olin eas, kus tavatsetakse olla ebatavalik!“ — Noor Danielle aga taipas varsti, et ebatavalikkusega polnud midagi peale hakata. Kui talle pakuti osa filmis „Kriis on lõppenud“, milles ta pidi olema Albert Prêjean'i partneriks, ütles ta rõõmuga „jah“. Prêjean, kes ka meil terve reast filmidest, eelkõige aga filmist „Pariisi katuste all“ on tuntud, oli algul endale määratud partnerist väga vähe vaimustatud ja ta väljendas päris avalikult, et talle näib võrdlemisi grotesksena filmis armust hõõgudes heita end ühe plika käte vahele. Danielle oli tal meeles esimesest filmist ja ta unustas sootuks, et see oli vaheajal juba tublisti täiskasvanumaks muutunud. Nii oli ta siis meeldivalt üllatunud, kui talle nurkliku plika asemel astus vastu võluv noor tüdruk, kes mõjus küll lapselikult, aga mitte lapsikult. Film saavutas suure edu ja lühikese aja möödudes küsis Prêjean noorelt Danielle'ilt ise, kas viimane ei sooviks olla jällegi ta partneriks uues filmis „La sacrée gosse“. Danielle oli vaimustatud. Ta ütleb: „Suurimad teened selles, et ma oma kunsti nii üle kõige armastama hakkasin, on Albert Prêjean'il.“

Peatselt võis Danielle Darrieux juba tagasi vaadata esinemisele seitsmes filmis. Pärast nii paljut filmitööd võlus teda mõte proovida oma mõju ka laval, otseselt kontaktis publikuga. Ta esines Brüsselis lavastaja ja kirjaniku Henri Decoin'i näidendis „Hädaohtlik mäng“. Muide oli ta Decoin'iga vahepeal abiellunud. Ka laval jäi edu talle truuks. Siiski on ta esmajoones ja peasjalikult filminäitleja. Ta mängis muuhulgas filmis „Volga leekides“ (koos Prêjean'iga). Siis Marie Vetsera osa Mayerlingi tragöödias Charles Boyer' vastasmängijana. Filmi „Port Arthuri“ prantsuse versioonis oli ta jaapanlanna Youki (saksa versioonis mängis seda osa Karin Hardt).

Danielle Darrieux on seisnud ka Babelsbergis kaamera ees ja nimelt preili kohtunikuna filmis „Tema esimene

Prantsuse filminäitleja Danielle Darrieux

juhus“, milles ta partneriks oli Henri Garat. Edasi mängis ta järgmiste filmide prantsuse versioonides: „Mu süda kutsub sind“ ja „Armastan kõiki naisi“, siis filmides „Armastus teeb pimedaks“ ja „Kas võib mees nii rumal olla?“ — filmitud Verneuilles'i komöödia „Made-moiselle ma mère“ järgi, tema abikaasa Henri Decoin'i juhtimisel.

Hollywood ei jätnud seda näitlejat tähele panemata. Ta järgnes kutsule Ameerikasse ja esines seal muuhulgas filmides „French Cancan“ ja „Mis peab vaene tüdruk tegema?“. Neile järgnes Londonis „Vooruslik Susanne“ ja siis pöördus Danielle Darrieux Prantsusmaale tagasi. Seal valmisid temaga filmid, nagu „Carnet de bal“, „Retour à l'Aube“, „Katja“ ja hilisemal ajal „La coqueluche de Paris“. — Meil jooksis Danielle Darrieux'ga viimati film „Usaldusmurd“. Mainitud film krooniti 1937. a. Pariisi maailmanäitusel suure auhinnaga. Ka selles oli ta juristikute esindaja, õigusteaduskonna üliõpilane.

Eraelus on Danielle Darrieux niisama mitmekülgne nagu oma filmides. Ta armastab maaelu ja aiatööd ning on endale muretsenud Dreux's (Prantsusmaal) väikese talukoha lehmade, kanade, kodujäneste, hobuse ja roosikasvatusega, kust otsida puhkust pärast pingutatavat kunstilist tegevust. Siin veedab ta oma puhkeaja, siin pühendab ta end täielikult pere-naiseametile, hoolitseb aia ja loomade eest ning harrastab sealjuures ujumise ja ratsasporti. — Hoolimata oma huumorist, oma elavast romaani temperamen-dist, on noor näitlejatar väga tundlik ja võib, nagu ta enda kohta ise ütleb, „põõraselt sentimentaalne“ olla. Siis on ta hallsiniseis silmis, millised ühe mitte ammu aset leidnud ringkõsimuse põhjal on tunnistanud suure hääleteenamusega Prantsuse „valge lina“ kõige ilusamaks silmiks, sügav melanhoolne unelus. Neil tundidel toob ta esile oma tšello ja leiab muusikas, mis kuulub ta elu juurde samuti nagu film, taas oma lõbususe ja tasakaalu.

... Elegantne naine tänaval

187
Elegantne suvikleit valgest või helehallist materjalist, kokku töötatud tumesinisega.

188
Suvikleit triibulisest materjalist.

189
Nägu suvikleit pruunikaskollasest ühevärvisest materjalist. Seotis ruudulisest taftist.

190
Suvikleit hallikassinisest siidist või kergest villasest materjalist. Vöö ja esolev lühike tõmbelukk on sobivas kollakaspunasel värvuses.

191
Lihtsas tegumoes suvikleit triibulisest materjalist.

192
Moodne kerge suvimantel.

196
Lühikesed hästikukkuvad rannapüksid muustrilisest materjalist.

197
Nägu rannakomplee, mis koosneb triibulisest pluusist, lühikestest tumesinisest pükstest ja laiast kloššiseelikust.

198
Nägu rannakleit muustrilisest puuvillasest materjalist.

199
Valge rannakleit meeldivas tegumoes. Kaunistised valmistada tumesinisest paelast.

200
Moodne rannakleit ühevärvisest materjalist.

201
Meeldiv rannakomplee punktilisest materjalist.

193
Sportlikus tegumoes suvikleit peentriibulisest materjalist.

194
Nägu suvikleit pruunikaskollasest ühevärvisest materjalist. Seotis ruudulisest taftist.

195
Spordikleit valgest linasest riidest. Passe kaunistatud peente nõõrvoltidega.

ja kuumal mereliival ...

202

Moodne pikkade pükstega rannapidžaama ühevärvilisest või kirjust riidest. Lõige I lõikelehel.

203—203 A

Meeldiv rannarõivastis, mis koosneb triibulisest riidest pükskleidist ja valgest lühikesest mantlist.

204

Moodne rannaülikond ühevärvilisest materjalist, ääristatud heledavärvilise nõoriga.

205

Pikk kerge rannamantel muustrilisest kretongist või mõnest muust materjalist. Ees võib olla kas tõmbelukk või ka nõõbid.

206. Moodne suvikleit muustrilisest kunstiidist.
 207. Nägus suvikleit tagasihoõdliku mustriga materjalist. Võõ tumedas värvuses paelast.
 208. Lihtsas nägusas tegumoes suvikleit.
 209. Moodne kleit huvitava esipartiiga.
 210. Suvikleit õrnamuustrilisest materjalist või pitsriidest.
 211. Nägus suvikleit punktilisest materjalist.
 212. Suvikleit muustrilisest või ühevärvilisest materjalist. Lõige VI lõikelehel.
 213. Nägus suvimantel sisselõigatud taskutega. Lõige III lõikelehel.
 214. Rannakleit suuremale tütarlapsele.
 215. Nägus kleidike väikesele tütarlapsele.
 216. Suvine rõivastis tütarlapsele.
 217. Ülikond väikesele poisile.
 218. Mänguülikond väikesele poisile või tüdrukule. Lõige VII lõikelehel.
 219. Rannapüksid väikesele tüdrukule.
 220. Nägus volditud suvikleit tütarlapsele.
 221. Punktilisest materjalist suvikleit suuremale tütarlapsele.
 222. Suviülikond väikesele poisile. Lõige VIII lõikelehel.
 223. Lihtsas tegumoes suvikleit tütarlapsele.
 224. Taskutega spordiülikond poisile.
 225. Nägus suvikleit tütarlapsele. Lõige IX lõikelehel.
 226. Kevadmantel poisile. Lõige X lõikelehel.
 227. Suvikleit suuremale tütarlapsele.
 228—228-a. Nägus mood oösärgile. Sobib hästi ka kantud särgi uuendamiseks.
 229. Püksid ja rinnahoidja suveks. Lõige IV lõikelehel.
 230. Ranna- või hommikmantel punktilisest froteerriidest. Lõige V lõikelehel.

Külgkardinad rahvapäraste motiividega

A. Laigo-Oeste

Kardinate koematerjaliks on peen villane kodulõng pruunides ja roostevärvi toonides ning kunstiüid. Lõimeks tumeebež lõim nr. 24/2. Kududa edasi-tagasi tallates. Tihedus 10 lõnga 1 sm peale.

Motiivid on telgedel põimitud, kuid võib hiljem ka ristpistes õmmelda. Suga nr. 90/1, käärida 945 lõnga.

Kanga laius soas 105 sm. Üksiku eesriide pikkus 250 sm. Villased koevärvid DMC värvikaardi järgi: tumepruun — nr. 898, helepruun — nr. 433, roostepruun nr. 765 ja beez — nr. 422. Kunstiüidi värvid: kuldkollane — nr. 783 ja roostevärv — nr. 766.

Kokku poolitakse: segu I — beez villane ja kuldkollane siid, segu II — roostepruun villane ja roostep. siid, segu III — kuldkollane siid neljakordselt.

Teised villase värvid poolitakse kõik ühekordselt.

Põimeteks: tume segu mustriil ■ — 10 lõnga tumepruuni, 4 korda segu II ja 4 lõnga heledamat pruuni.

Hele segu mustriil ☒ — 10 lõnga helepruuni, 4 korda segu I ja 4 lõnga tumepruuni. Põimete pisted on kudepidi 1 sm ja lõimepidi 1,3 sm suurused.

Koetamine: 24 sm tumepruuni, 8 sm helepruuni, 12 sm segu II, 4 sm helepruuni, 3 sm vahelduvalt helepruuni ja segu I, 1 sm helepruuni, 22 sm vahelduvalt helepruuni ja segu I. Sellele pinnale, alates 2,5 sm äärest, põimida mustriil antud ülemine rida motiive. Motiivi kõrgus 17 sm. Edasi kududa 1 sm helepruuni, 2 sm vahelduvalt helepruuni ja segu I. Siis algab keskmise motiivide rea (kõrgus 14,5 sm) põimimine, järgnevalt 1 sm vahelduvalt helepruuni ja segu I, 15 sm vahelduvalt segu I ja segu II, 1 sm helepruuni, 5 sm segu II, 1 sm helepruuni, 7 sm segu II, 10 sm segu I. Sellel pinnal, alates

1,5 sm äärest, on kolmas rida põimeid (ristikesed, mille kõrgus 7 sm), 8 sm segu II, 7 sm segu I, 2 sm helepruuni, 7 sm vahelduvalt segu III ja I, 1 sm helepruuni, 11 sm segu I, 1 sm vahelduvalt segu III ja segu I ja lõpuks 1 m segu I.

Materjali kulub ühele paarile eesriitele umbes järgmiselt.

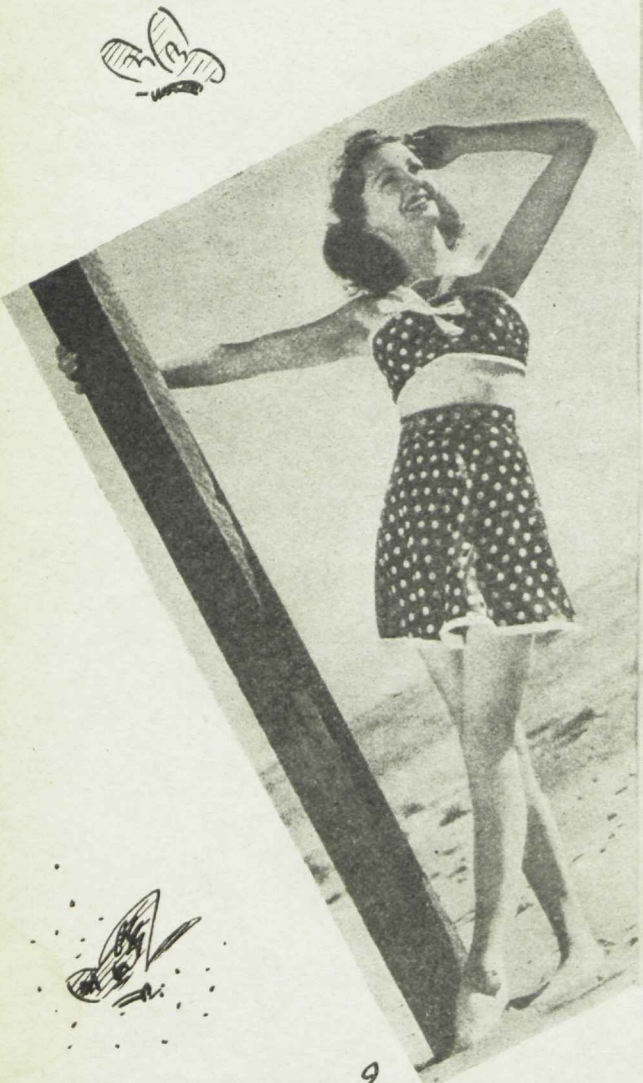
Villast:	Siidi:
tumepruuni 100 g	kuldkollast 180 g
helepruuni 150 „	roostepruuni 50 „
roostepruuni 150 „	Lõime kulub 8 vihti.
beeži 500 „	
—————	
kokku 900 g	

Muster mustriilehel.

Moode kevadeks ja suverks.

2.

3.

1.

4.

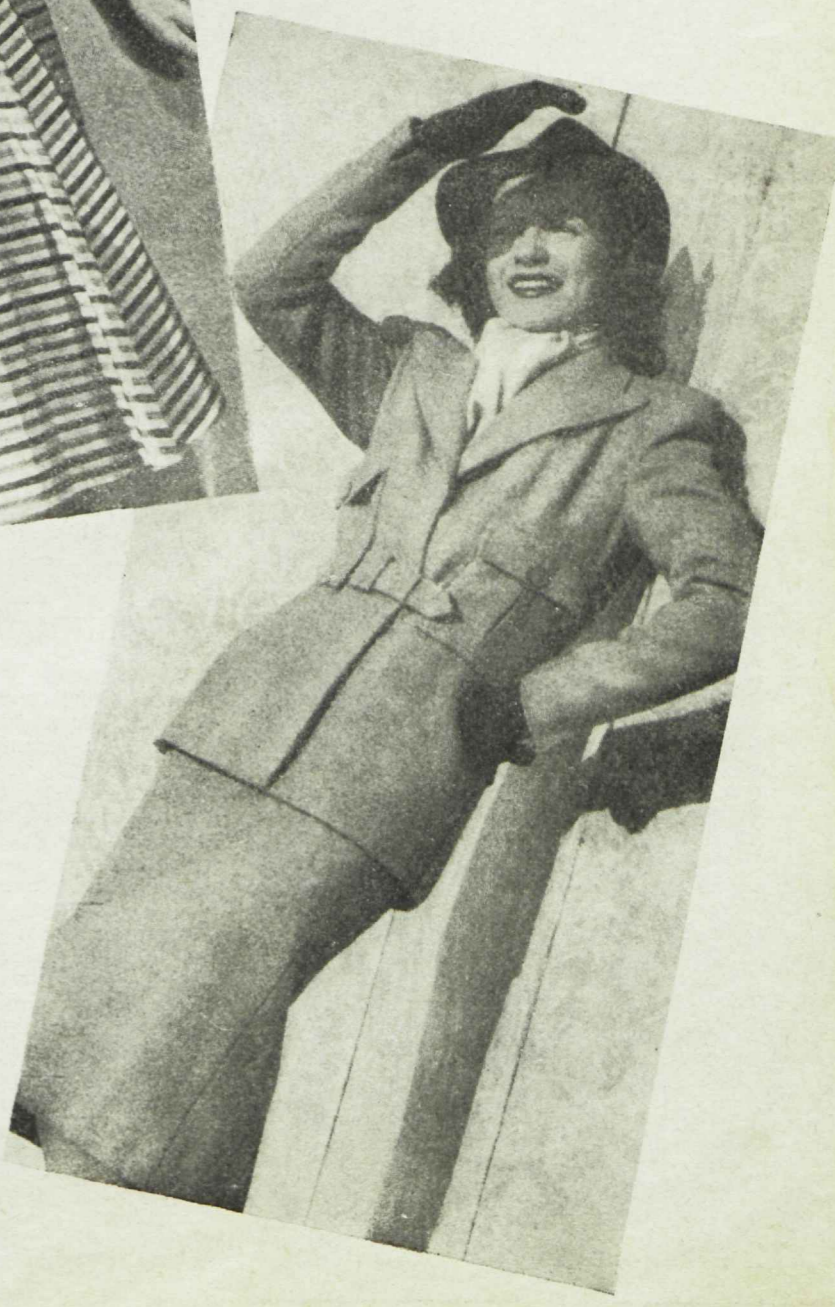
5.

6.

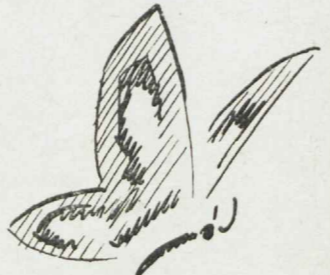

7.

8.

1. Nägus suvikleit kergest muustrilisest siidist. Kaeluse ja sisselõigatud taskute ääred on kaunistatud ühevärvilisele siidile tikitud väikeste õitega. Samu õiekesi võib heegeldada ka kleidile sobivas värvuses peenest villasest lõngast.
2. Moodne rannarõivastis. Punktilisest materjalist püksid ja rinnahoidja on ääristatud plisseeritud ribidega, mis on samas värvuses materjalist nagu punktid riidel.
3. Meeldiva tegumoe suvikleit muustrilisest siidist. Seelikuosal on ees kaks laia mahatriikimata volti. Esitükil pealeõmmeldud taskud. Kaelusel ja vööl seotud lehv.
4. Lihtne suvikleit muustrilisest materjalist. Krae ja sisselõigatud suured taskud on ääristatud kitsa valge äärisega. Seelikuosa klošš, vöökohalt tagant kergelt kroogitud.
5. Nägus lihtsas tegumoes pluus ja seelik. Lõige II lõikelehel.
6. Suvikleit triibulisest materjalist. Seelikuosa on tagant lõigatud samuti kukkuvana nagu eestki.
7. Moodne kerge suvimantel heledast villasest materjalist, kaunistatud tumeda sametiga ja õlipistetega.
8. Uudismood vöoga sportlikule kostüümile.

SUVEKS

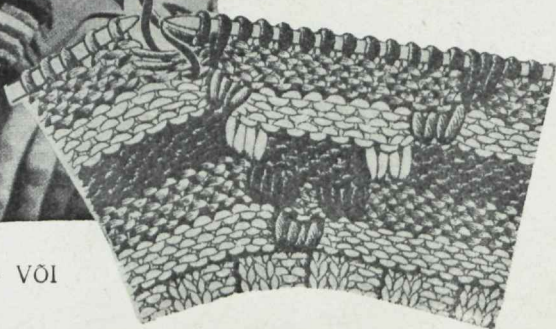
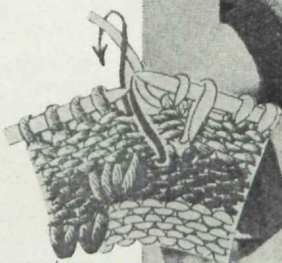
KOOTUD MISTRILINE DŽAMPER
(Kirjeldus lk. 147)

KAHEOSALINE KOOTUD
SUPELÜLIKOND
(Kirjeldus lk. 147)

KÄSITSIKOOTUD
SUPELTRIKOO
(Kirjeldus lk. 147)

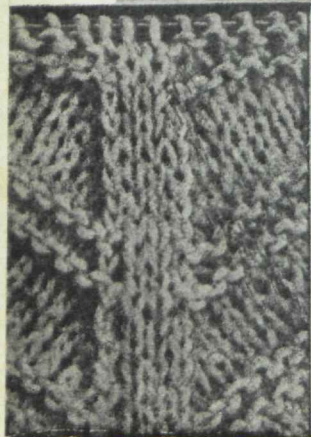
RISTITRIIBULINE SPORDI- VÕI
RANNAPULLOVER

Ristitriibuline spordi- või rannapullover

Materjaliks võtta peent villast lõnga: tumesinist umbes 50 g, roostepunast, hallikasrohelist, rukkilillsinist, kollast, punast, valget ja helesinist igaüht 20 g.

Põhimustri käik: kududa edasi-tagasi iga värvi 4 rida, ülalmärgitud järjeshuses. **1. r.:** parempidi. **2. r.:** parempidi. **3. r.:** pahempidi. **4. r.:** parempidi. **5. r.:** 13 s. parempidi, 1. rea järgm. silmusest 1 pikksilmus läbi võtta, 1. s. parempidi ja järgm. silmusest pikksilmus läbi võtta vahelduvalt. **6. r.:** parempidi, ainult iga pikksilmus järgmise silmusega parempidi kokku kududa. **7. ja 8. r.:** nagu 3. ja 4. r. Nüüd korrata **5.—8. r.** edasiminevalt, ainult esimene pikksilmus tuuakse alumise rea pikksilmusest eespool olevast silmusest, teine pikksilmus alumise rea pikksilmuse kõrvale. Juuresolevad proovid näitavad silmuse kudumist.

Esitükk, selg ja varrukad alatakse kõik alt äärest tumesinise lõngaga. Antud pullover on 92 sm rinnamöödule ja esitükk ning selg on alatud 98 silmusega, varrukas 76 silmusega. Esiteks kududa äär: 2 s. paremp., 2 s. pahemp. vahelduvalt, 7,5 sm kõrge esi- ja seljatükil ja 3,5 sm varrukail. Edasi kootakse põhimustris. Tähele tuleks panna seda, et 2 ülestoodud silmused moodustaksid keskkoha. Kõigil järgnevail värvitriipudel tuleb pikksilmused keskest äärte suunas minevalt kududa. Taha keskele jätta seljatükile kinnis. Pulloveri krae on tumesinine. Kududa piksihhis (88 silmusest) ja samuti nagu ääred. Valmis kahekordne krae õmmeldakse pulloveri kaeluse külge ja pööratakse väljapoole tagasi. Kinnisele valmistatakse aasad ja nõöbid. Pulloveri võib kududa džemper nr. 1 lõike järgi.

Kevad

TEDRESAN

- KREEM
- SEEP

tedretähtede vastu

A/S. PROVIISOR JULIUS LILL

Käsitsikootud supeltrikoo

Trikoole kulub kahekorset jämedamat meeldivas värvuses villast lõnga umbes 160—200 g. Esi- ja seljatükk kootakse edasi-tagasi käivates ridades, kusjuures iga rea alguses võetakse 1 s. kudumatult ja iga rea lõpus kootakse viimne silmus alati parempidi.

Esitükk alatakse alt säärt kudumisega. Vasaku sääre jaoks luuakse üles 60 silmust ja kootakse ääres 12 rida, kogu aeg parempidi. Küljeääre moodustamiseks kasvatada iga tagasirea lõpus 1 s. juurde. 13. reast alata triipmuster, kusjuures küljeäärtel (vaata proov), milleks kududa 4 r. parempidist kude (s. t. edasirida paremp. ja tagasirida pahempidi kududa) ja 4 r. kogu aeg ainult parempidi. Pärast 32. r. (ülesloomisest arva-tes) jäetakse silmused vardale ja töötatakse teine sääre niisama kaugele. Siis ühendatakse mõlemad sääred teineteisega. Selleks kootakse esiteks 33. rida vasakul säärel, siis luuakse 30 silmust vahekiilu jaoks juurde ja seejärel kootakse parem sääre edasi. Üle sääreosade silmuste kootakse triipmuster, kusjuures küljeäärtel, nagu enne säärt ühendamistki, juurde kasvatada, kuna kiiluosa kootakse parempidi-silmuselise pinnaga. Kiilul, 2. kiilureal ja edasiminevalt iga 2. järgm. real mõlemad esimesed ja viimased kiilusilmused kokku kududa, kuni jääb järele ainult 2 silmust, mis moodustavad keskel parempidi-silmuselise triibu kuni üles. Viltutriipude moodustamiseks kootakse enne ja pärast keskmist ülesjooksvat triipu 35. ja iga järgm. tagasireal 2 silmust kokku. Enne keskm. triipu kootakse 2 s. parempidi kokku ning pärast keskm. triipu 2 s. üle tõstes kokku (s. t. 1 s. kudumata tõsta, 1 s. paremp. kududa ja kudumata silmus viimasest üle tõsta). Pärast kiilu lõpetamist võetakse enne ja pärast keskm. silmuseid reeglipäraselt kokku. Puusakumeruse moodustamiseks 72., 80., 88., 96., 104., 112., 120., 128., 136., 144. ja 152. real algul ja lõpus juurde kasvatada, nii et laiused oleks 132 silmust. Edasi võetakse iga järgm. tagasireal mõlemal pool silmuseid juurde: kahel järgneval tagasireal iga 1 s. ja 3. tagasireal iga 2 s. Rinnaosa moodustamiseks lühendatakse ridu. Selleks jäetakse 173. ja 27 järgm. real alati 2 viimast eelm. rea silmust kudumatult vardale. Seejärel töötatakse edasi jälle kõiki silmuseid läbi kududes, aga seejuures tuuakse 1. r. pärast 2 kudumata jäetud silmust 1 s. paremp. otsast kootuna põikjoonest, nii et siis oleks laiuseks 138 s.

Siis kasvatatakse juurde reeglipäraselt, nagu märgitud eespool, kuni 223. reani. Siis võetakse 225. r. algul ja lõpul ning iga 2. r. samuti 1 s. kokku olateravikkude moodustamiseks. Pärast 264. r. kootakse 11 rea laiused ääreribad ainult parempidi-silmustes. 1. ja 2. rea lõpus tuuakse veel järgm. 20 ääresilmusest 24 silmust üles. 3. ja iga 2. järgm. real kasvatatakse iga 2 s. juurde. 12. r. kootakse kõik silmused maha.

Selg kootakse kuni 152. reani nagu esitükk. Ainult vahekiilul kahandatakse siin iga 4. järgm. real esimene ja viimne silmus. 154. reast alates kasvatatakse iga järgmisel tagasireal mõlemale poole 1 s. juurde. Pärast 192. rida järgneb veel 11 r. laia ääreriba parempidi-silmuselises koes. Töö keskkohas toimetatakse kahandamist reeglipäraselt, kuid mõlemad küljeääred töötatakse ilma kasvatamise või kahandamiseta. 12. real kõik silmused maha kududa. Olapaelad kududa parempidi-silmuselise pinnaga, alates 3 s. ülesloomisega, ning iga edasirea lõpus 1 s. juurde võtta, kuni 12 s. laiuseni kududa 34 sm, siis iga järgm. edasireal 1 s. kahandada, kuni jääb 3 s. üle, mis maha kududa. Teine olapael kududa samuti. Siis vahekiil kokku õmmelda, samuti küljeõmblused ja olapaelad külge. Viimased ristuvad seljal. Lõige XII lõikelehel.

Kootud mustiline džemper

Materjaliks kulub umbes 200 g kollakasbeeži või valget ja 150 g roostepunast jämedamat villast lõnga. Džemper kootakse üksikutes osades, edasi-tagasi käivates ridades, lõigete järgi. Iga rea algul võetakse 1 silmus kudumatult ja iga rea lõpus kootakse viimane silmus alati parempidi. Džamperi esitükk alatakse alt äärest, luues üles 104 silmust. Siis kootakse äär heleda lõngaga 40 rida kõrge, 2 s. paremp. ja 2 s. pahempidi. Põhimuster kootakse mustrihel antud mustri järgi, kududes edasiread parempidi ja tagasiread pahempidi. Lõnga vahetades viiakse vaba lõng töö vasakul poolel vabalt edasi. Kaenlaaugu moodustamiseks kootakse maha 63. ja 64. mustrirea algul 4 esimest silmust ning kootakse siis 10 järgmisel real iga rea lõpus 2 viimast silmust kokku.

Kaelaväljalõikeks kootakse maha 91. mustrirea (tagasirida) 18 keskmist silmust ning kootakse iga õlaosa (34 silmust) üksikult. Parempoolsel õlaosal kaelapoolsel küljest kootakse 10 järgmisel real iga 1 silmus maha. 104., 106. ja 108. rea algul kootakse maha iga 8 silmust õlakallaku jaoks. Vasak õlaosa kootakse samuti nagu parem. Seljatükk kududa samuti nagu esitükk. Pärast kaenlaaukude moodustamist oleks siis seljalaius 86 silmust. Edasi kududa kuni kaelaväljalõikeni ning moodustada õlakallakud, nagu on esitüki juures.

Varruka kudumist alata alt äärest 70 silmuse ülesloomisega ja kududa esiteks äär pärlmusteris 18 rida kõrge. Pärlmuster kootakse 1 s. parempidi ja 1 s. pahempidi vahelduvalt; järgmisel real on parempidi kootud silmused pahempidi kootud silmuste kohal ja vastupidi. Edasi kududa põhimustri järgi. Varruka laiendamiseks kasvatatakse 5. mustrirea alguses ja lõpus 1 s. juurde. Sama kasvatamist toimetatakse veel 6 korda iga 4. järgm. rea mõlemas otsas. 31. mustrirea alatakse kaare moodustamist, võttes kokku iga 2. ja 3. rea algusest ja lõpust 1 s., kuni jääb järele 14 s., mis siis kõik maha kududa. Seejärel õmmelda üksikud osad kokku, jättes vasakule õlale 7 sm pikkuse kinnise. Lõpuks kududa kaeluse-äär pärlmusteris, võttes 83 silmust üles ja kududes 18 r. lai. Muster mustrihel ja lõige XI lõikelehel.

Kaheosaline kootud supelülirikond

Antud supelülirikonnale kulub sinist villast lõnga umbes 270 g ja valget 10 g.

Diagonaalne triipmuster: supelülirikond kootakse edasi-tagasi käivates ridades, üksikutes osades, lõigete järgi. **1. r. (edasirida):** parempidi-silmused. **2. r. (tagasirida):** pahempidi-silmused. **3. ja 4. r.:** parempidi-silmused. **1.—4. r.** korrata edasiminevalt.

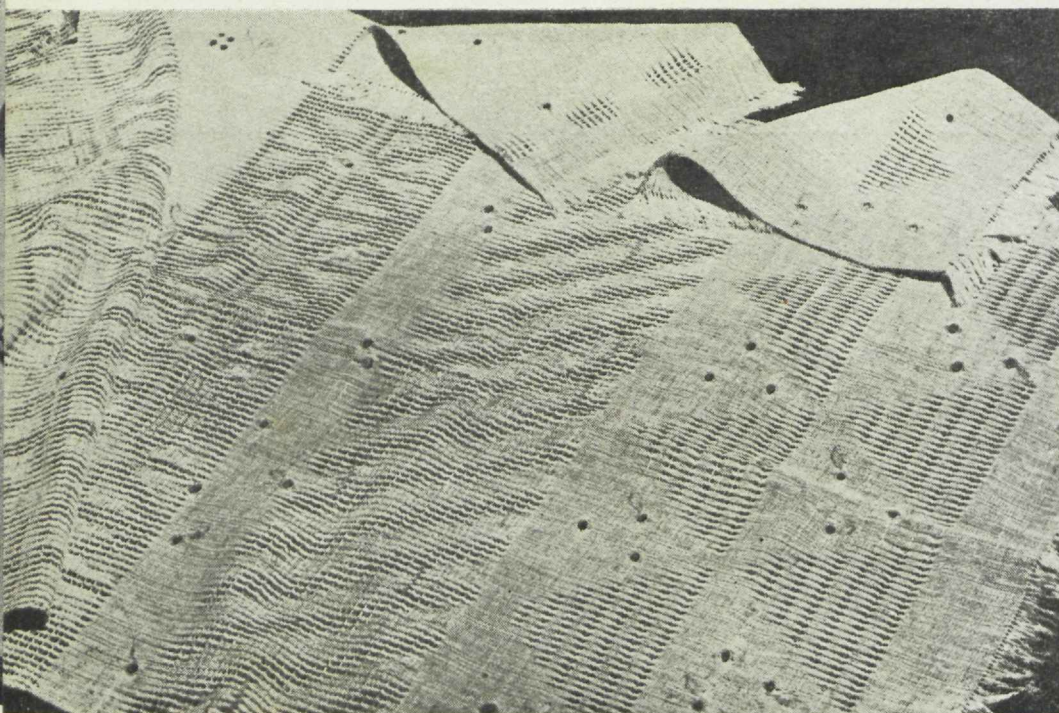
Pükste kudumisel alata kumbagi säärt ja vaheosa ühest nurgast, luues üles 3 silmust, ja kududa viltu triipmuster. Kudumise vältel eraldi alatud sääreosad lõike järgi passides ühendada ja edasi kududa. Rinnahoidja alata tagant vasakust nurgast 3 silmusega ja põhimuster kududa edasi-tagasi käivates ridades, vastavalt lõikele kahandades ja juurde kasvatades.

Taskute ja rinnahoidja äärised on $\frac{3}{4}$ —1 sm laiused ja heegeldatud kinnissilmus-mustris, võttes läbi ainult alumise rea silmuse esimesest ketipooltest, valgest lõngast.

Samuti on heegeldatud ka 2 sm laiad ja 8 sm pikad ribad seotise jaoks. Olapaelteks on jame sinine nõõr vajalikus pikkuses.

Rinnahoidja kinnitada nõõpide ja aasadega. Püksid külgedelt kokku õmmelda ning samuti ka vahekiil. Taskud peale õmmelda. Ülemine äär pükstel tagasi pöörata ja kummipael sisse ajada. Samuti võib ka säärtel kummipaelad sisse ajada. Lõiget võib tellida toimetusest 50 s. + 15 s. postikulu eest.

Õrnroosa kootud linik pilutehnikas

V. Juhansoo.

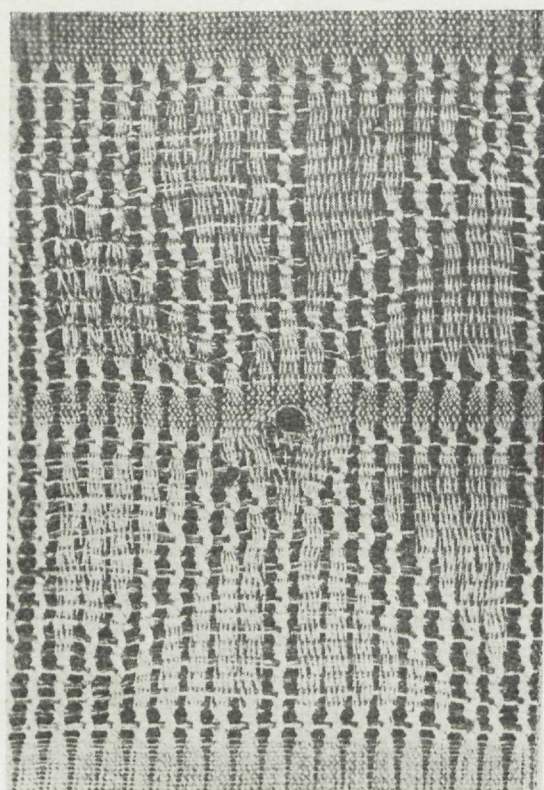
See nägus pitsiline lauakate, mis koosneb 120×63 sm suurusest linikust ja 22×30 sm suurustest suurättidest, on mõeldud moodsale tumedale lauale, kus ta ilu eriti esile kerkib. Seda katet võib tarvitada nii lõuna- kui ka kohvilauale.

Käärida valge lõim nr. 24, koeks võtta linane lõng nr. 24. Linane lõng enne värvimist valgeks pleegitada või ostmise korral võtta juba valmis pleegitatud lõng. Värvimisel võtta värvi tugevus meeldivuse järgi, kuid õrnem värvus on siiski nägusam.

Suga nr. 100/2. Pind labane ja tihe, et põimpilu hästi välja paistaks.

Kootud garnituur on kergelt kaunistatud lihtsa tikandiga: mõned augud jne. Auktikand on tehtud roosa mulineega ja lehekesed on rohelised. Joonekesed pilu sees tikkida helepruuniga.

KÜLGKARDINAD RAHVAPÄRASTE MOTIIVIDEGA
(Kirjeldus lk. 143)

Tööproov pilutehnikas linikule

Laudlina

L. Luks

Laudlina suurus on 90×90 sm. Materjaliks läklõim nr. 24/2. Pildiloleva lina värvid on võetud DMC kaardi järgi ja on järgmised: beeži — 738, punane — 947, roheline — 907, pruun — 780 ja must. Muidugi võib soovi korral võtta teised värvid, samuti kududa lina suurem või väiksem, käärides triibud vastavalt laiemad või kitsamad. Ilus on lina krepp-pind, mida moodustab panama ja labase ühend. — Suga nr. 80/2. 8 niit ja 8 koelauda. Käärimise järjekord:

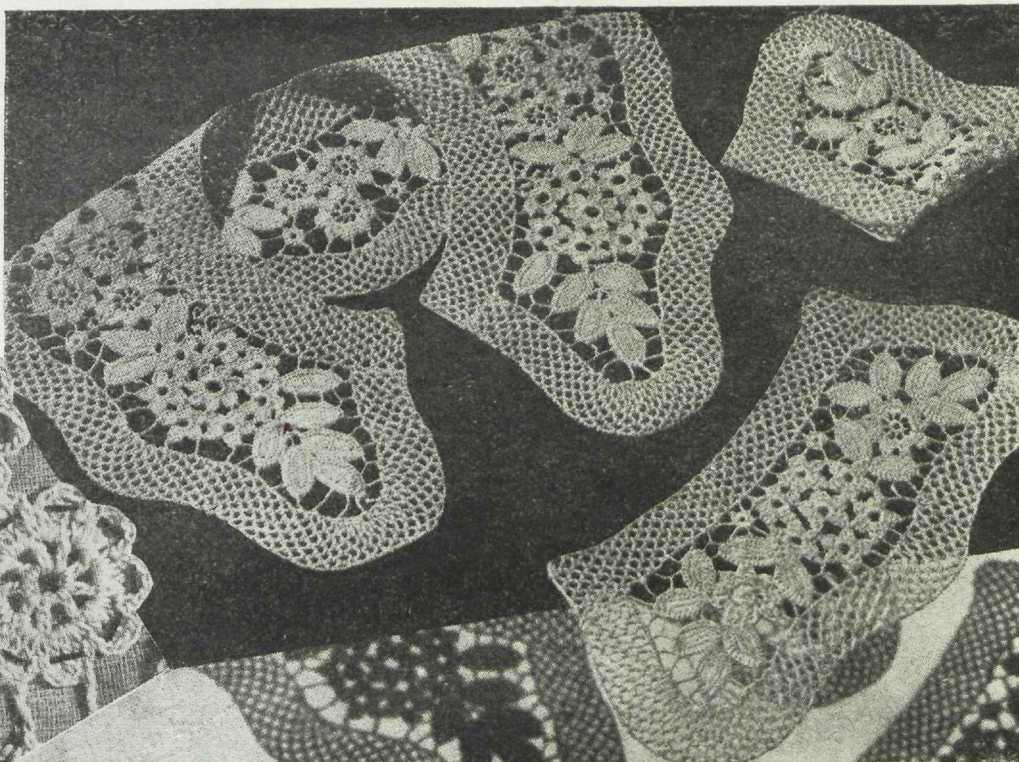
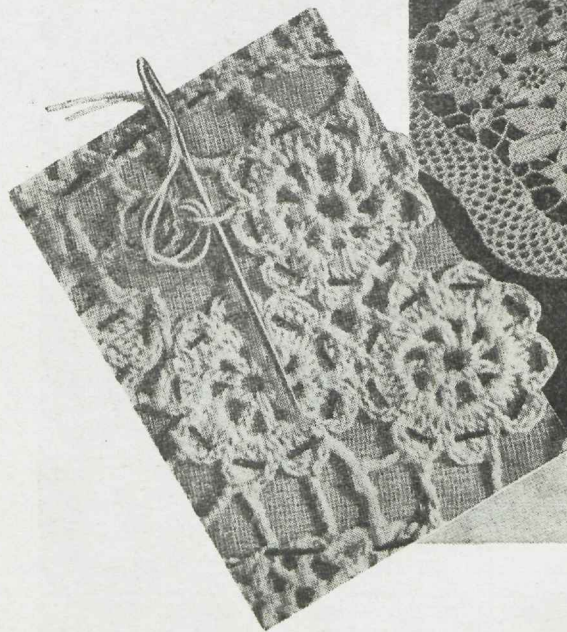
$\wedge$ keskkoln. $\vee$	$6 \times$ $5 \times$	20 lõnga musta,
		48 " 1 must, 1 punane,
		64 " beeži,
		144 " punast,
		60 " rohelist,
		24 " pruuni,
		10 " beeži,
		2 " pruuni,
		2 " rohelist,
		256 " beeži,
		2 " punast,
		2 " pruuni,
		10 " beeži,
		2 " punast,
2 " pruuni.		

Kahele linalle käärida lõime 2,6 m. Kududa samad värvid samas järjekorras, nagu kääritud. Aärde jätta 5 sm pikkused narmad. Materjali läheb 2 linalle: musta 410 m, punast 1600 m, beeži 3730 m, rohelist 670 m ja pruuni 390 m. Uhes lõimlõngavilhis on 720 meetrit lõnga. Seadlus mustrirehel.

Heegeldatud krae ja kätised iiri pitsi tehnikas

Näide heegeldatud motiivide kokku õmblemiseks.

Materjaliks on valge või kreem läikega heegelnii nr. 20. Üksikud motiivid ja ribad on heegeldatud antud kirjelduse järgi üksikult valmis. Siis joonistada muster paberile või riidele ning traageldada valmisheegeldatud motiivid ja ribad mustri-ile vastavalt peale, nii et parempoolsed küljed jääksid vastu paberit. Seejärel õmmelda vahele võrk ja põimida üle. Üksteisega äärtega kokkupuutuvad motiivid õmmelda lihtsalt kokku. Lõpuks õmmelda külge heegeldatud auguline ääris.

Õis a alata keskelt ringiga, luues üles 8 ketisilmust, ja heegeldada sellele **1. ring:** 1 samm ja 2 ketisilmust 9 korda vahelduvalt. Iga uus ring alata, luues üleminekuks niipalju ketisilmuseid, mis vastaks 1 samba või kahekordse samba kõrgusele. **2. r.:** iga ketisilmuste kaare ümber 3 kahekordset sammast, 2 ketisilmust, 1 kinnissilmus ja 2 ketisilmust.

Õis b alata keskelt ringiga, mis koosneb 10 ketisilmusest. Sellele heegeldada 7 korda vahelduvalt 1 kinnissilmus, 3 ketisilmust, 3 kolmekordset sammast ja 3 ketisilmust.

Õis c heegeldatakse samuti nagu õis b, ainult alatakse 8 ketisilmuselise ringiga ja heegeldatakse kolme ketisilmuse asemele 2 ketisilmust ning kolmekordse samba asemele kahekordne samm ja ainult 5 korda vahelduvalt.

Õis d alatakse 8 ketisilmusega ringis ja heegeldatakse 1 ring kinnissilmuseid.

Leht e alatakse 14 ketisilmusega ning tagasiminevalt, alates eelviimasest silmusest, 1 kinniss., 1 samm, 9 kahek. s., 1 samm, 1 kinnissilmus. Siis järgneb veel 1 ring kinnissilmuseid, ümber lehe.

Seejärel heegeldatakse auguline ääris. Alata lühemast küljest 21 või 25 ketisilmuse ülesloomisega ja heegeldada edasi-tagasi käivates ridades õige riba. **1. rida:** 1 kinniss. tagasiminevalt 9 viimasesse ketisilmusesse. Edasiminevalt 4 ketis. ja 1 kinniss. igasse neljandasse ketisilmusesse vahelduvalt. Iga rea lõpus heegeldada 6 ketis. ja pöörata töö ümber. **2. ja kõik järgm. read:** 1 kinniss. ümber alumise rea kaare ja 4 ketis. vahelduvalt.

Muster mustrirehel.

Heegeldatud vahe- ja äärepitse voodipesule

Vahe- ja äärepitse lihtsas heegeltehnikas

Pitside heegeldamiseks võtta valge läikega heegelnii nr. 60. Esiteks heegeldada pitsi või vahepitsi keskmine osa ristisilhi, edasi-tagasi käivates ridades ning äär pikisilhi.

Vahepits alata 41 ketisilmusega ja heegeldada **1. r.:** 1 samm 8 viimasesse ketisilmusesse, siis edasi minnes vahelduvalt 2 ketis. ja 1 samm igasse 3. järgm. ketisilmusesse. **Kõik 4 järgnevat rida** heegeldada samuti, ainult 1 samm igal real asendada 3 ketisilmusega ja kõik järgnevad sambad heegeldada alumise rea sammaste kohale. **6. r.:** 5 ketisilmust nagu 1 kolmekordne samm, siis edasiminevalt 5 ketis. ja 1 kolmekordne s. teise alum. rea samba kohale, vahelduvalt. **7. ja 8. r.:** heegeldada samuti nagu 6. r., ainult sambad on alumise rea sammaste kohal. Antud 8 rida korduvad edasiminevalt.

Lõpuks heegeldada 2 rida pikisilhi, vahelduvalt 2 ketisilmust ja 1 samm kolmandasse silmusesse.

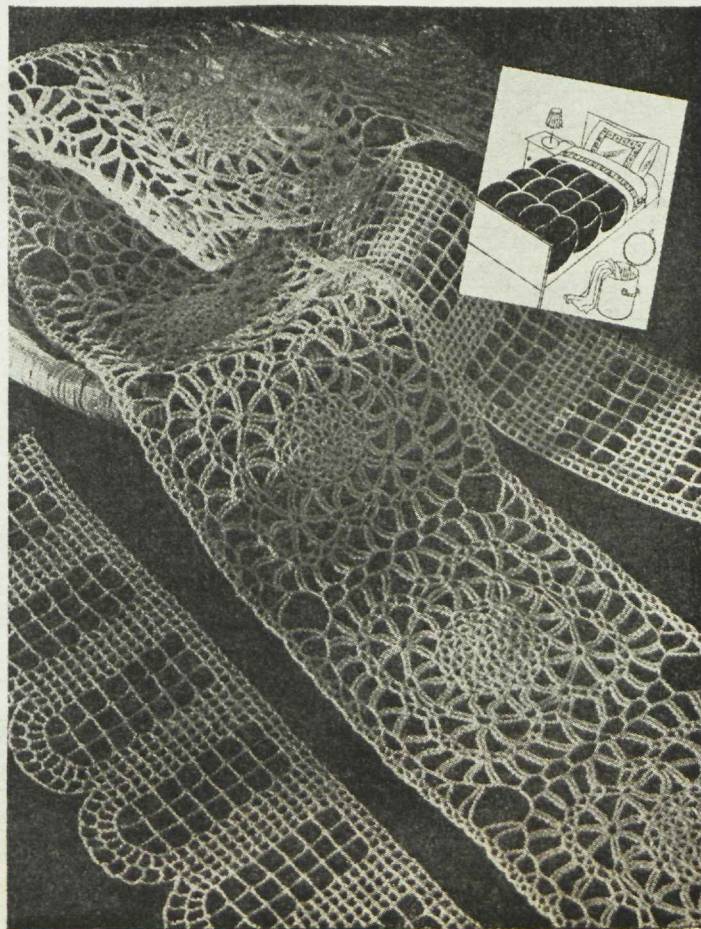
Äärepits sama vahepitsi juurde alata samuti ja heegeldada **4 rida** nagu kirjeldatud vahepitsi juures. Siis **5. r.:** 5 ketis. nagu 1 kolmekordne samm ja 6 korda vahelduvalt 5 ketis. ja 1 kolmekordne samm teise järgm. samba kohale, 5 ketisilmust ja 1 neljakordne samm viimase samba kohale, 10 ketisilmust. **6. r.:** iga kolmekordse samba kohale 1 kolmek. s. ja vahele 5 ketisilmust. **7. r.:** samuti, ainult lõpuks viimase kolmekordse s. juurde veel 1 neljakordne samm 5. alumise ketisilmuse peale. Siis heegeldada **5 rida** nagu alguses ja seejärel mustriosa. Pikisilhi heegeldada samuti kaks rida, ülemine äär õigelt ja alumine sakiliselt.

Nägus vahepits voodipesule

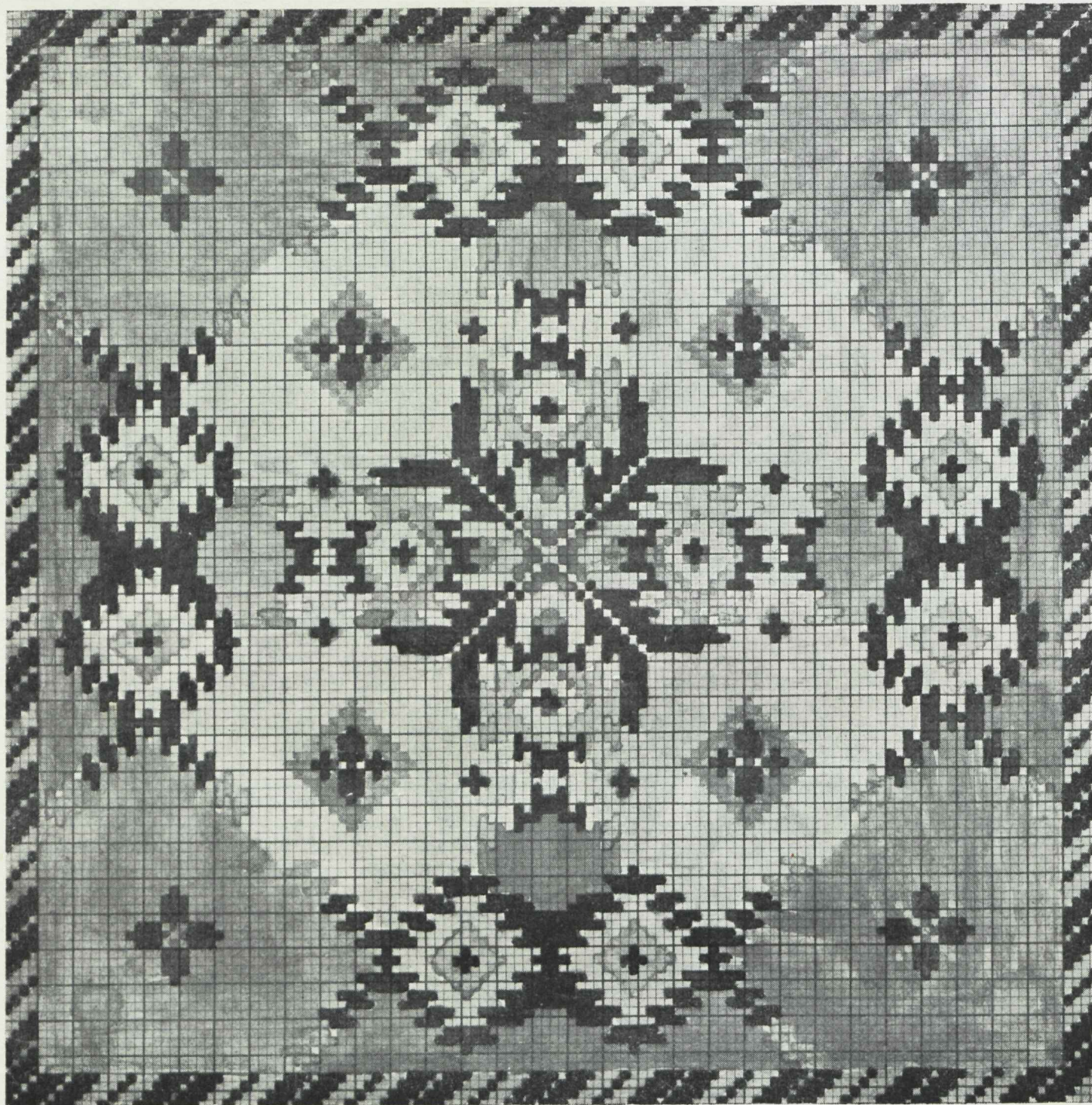
(pildil keskel)

Materjaliks on läikega heegelnii nr. 60—80. Vahepits heegeldatakse üksikutes nelinurkades, igaüks omaette. Nelinurgad ühendada töö jooksul, viimast ringi heegeldades, ja heegeldada siis ümberringi äär. Heegeldada mustrirehel antud skeemi järgi, alates a-tähega märgitud nelinurgaga, keskelt 6 ketisilmusest koosneva ringiga. Sellele heegeldada **1. ring:** 6 korda vahelduvalt 1 samm ja 3 ketisilmust. 1 samm igal real moodustada niipaljudest ketisilmustest, nagu nõuab samba kõrgus. Edasi heegeldada mustrirehel antud skeemi järgi.

Muster mustrirehel.

Vaip rahvuslikkudel motiividel

A. Laigo-Oeste

Selle nägusamustrilise põimvaiba suurus on 248×248 sm, kui iga ruut võrdub 2 sm. Värvide on vaibale antud „Ekstra“ värvikaardi järgi. Ühtlasi on antud umbkaudselt ka põimvaibale kuluv lõngahulk üksikute värvide järgi.

1. Helepruun	nr. 59 — 3,200 kg
2. Oliivroheline	„ 18 — 3,600 „
3. Helesinine	„ 39 — 0,350 „
4. Keskmine sinine	„ 37 — 0,200 „
5. Tumesinine	„ 36 — 0,700 „
6. Roostepunane	„ 42 — 1,500 „
7. Heleroosa	„ 64 — 0,450 „
8. Tumepruun	„ 56 — 0,320 „
9. Kollakasbeež	„ 15 — 0,675 „

10. Keskmine pruun	nr. 58 — 0,450 kg
11. Vanaroosa	„ 70 — 0,920 „

Suga nr. 20/1, lõimeks 4-kordne purjeniit, koeks vaiba-lõnga. Lõime kulub umbes 2,2 kg.

Käärida 496 lõnga lai ja 3,5 m pikk kangas.

Soovi korral võib sama vaiba valmistada ka mõnes teises tehnikas, näiteks õmmeldes rist-, õis- või mingisuguses muus täitepistes. Vaip on täiesti ruudukujuline.

Õmmeldes $\frac{1}{2}$ sm lõngalaiusega džuudile, tuleks mustrit suurendada, mustri ruutu igapidi 4-kordselt, et saada 248×248 sm suurust vaipa. Vaibale jätta otstesse narmad.

Muster mustri lehel.

Parimaks ajaviiteks ja sõbraks puhketundidel on Teile

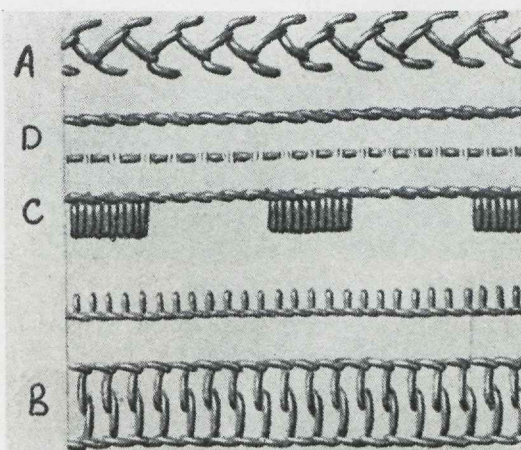
„Vallatu Magasin“ nr. 17 (3)

Mai keskel ilmub müügile suur eelsuue-number.
Palju pilte.

112 lk. põnevast lugemismaterjalist.
Hind ainult 50 senti.

Laudlina ilupiste-tikandiga

PROOV ILUPISTE-TIKANDIGA
LAUDLINALE

Lina suurus on 92×92 sm, suurättide suurus 30×30 sm.

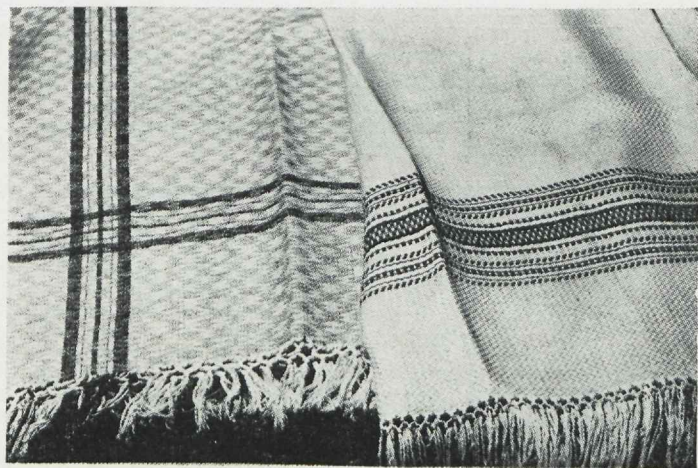
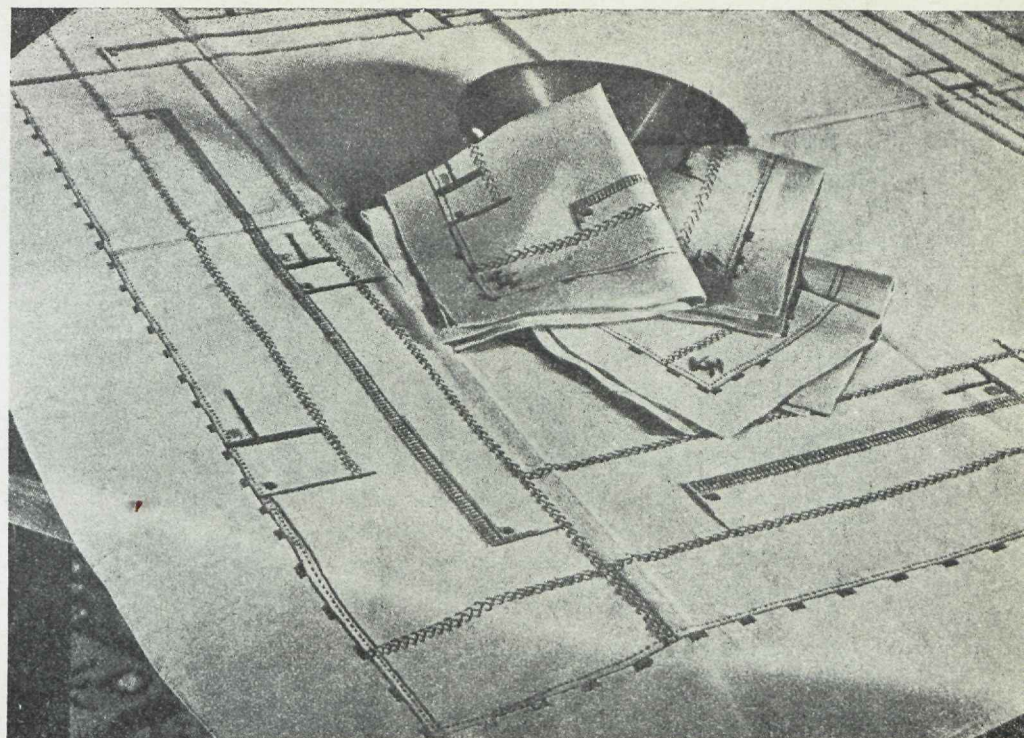
See lihtsa ilupiste-tikandiga kohvilaua-lina on valmistatud valgest linasest riidest. Juuresoleval proovil on pistete

read antud loomusuuruses, märgituna tähtedega: A, B, C, D.

Skeemid linalle ($1/4$) ja suurätile asuvad muustrilehel. Tikkimiseks võib tarvitada pärlniiti või ka mulineed mitmekordselt. Samuti on sobiv linane käsitööniit. Vär-

videks on kuldkollane, oranž, helepruun ja sinine. Värvide asetust skeemil näitavad numbrid I, II, III ja IV.

Linal on ääres 9 sm laiune käsitsi õm-meldud palistis ja suurättide palistis on 3 sm lai. Skeemid muustrilehel.

Kaks kootud saunalina

Korjatud kirjadega saunalina

(pildil paremal)

B. Kasema

Tartu Naisühingu Kutsekool

Valmis lina suurus on 115×190 sm. Nurktoimne, toimeste kirjadega. Materjaliks on: lõimeks — pleegitamata puuvillane lõng nr. 2/24, koeks — poolpleegitatud linane lõng nr. 16 kahekordseks poolitult, kirjakoeks — punane, sinine ja sinepivärvi intantreen nr. 2/24 neljakordselt. Lõimeks käärida 1956 lõnga. Suga nr. 85/2, 2 lõnga niiesilmas. Kirjavöödi kaugus otsast 16 sm. Kirjalaius 16 sm.

Rakenduses antud labaseid tallalaudu (kahte viimast) tarvitada kirja kohal põhja kudumiseks. Rakendus ja triip-muster muustrilehel.

Saunalina

(pildil vasakul)

Salme Puusepp

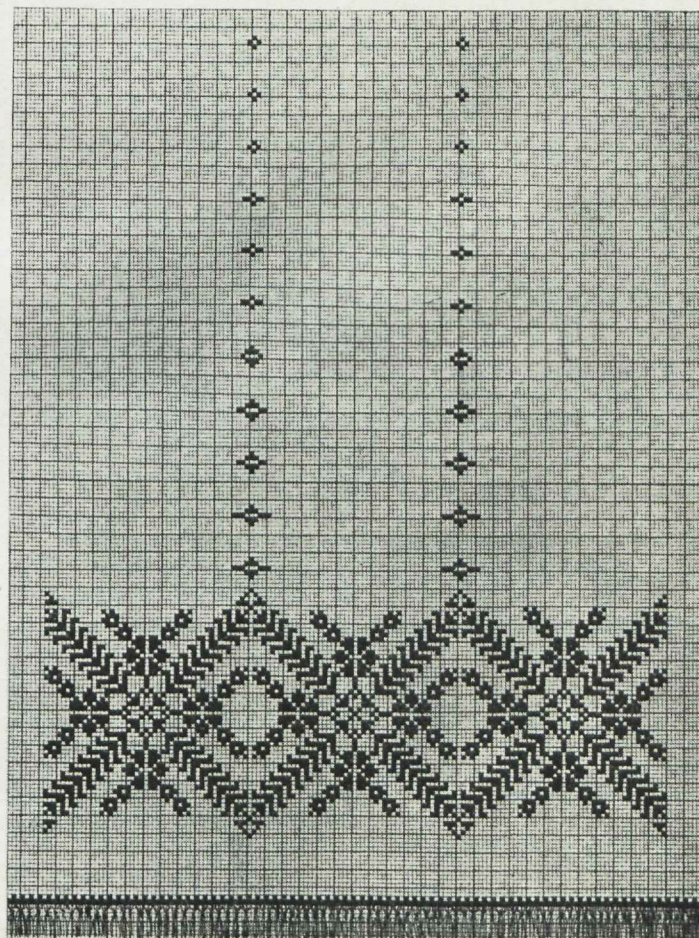
Tartu Naisühingu Kutsekool

Valmis lina suurus on 108×160 sm. Lina materjaliks on: lõimeks — pleegitamata puuvillane lõim nr. 24/2 ja koeks — poolpleegitatud linane lõng nr. 16 kahekordseks poolitult.

Suga nr. 85/2, 2 lõnga niiesilmas. Lõimeks käärida 1956 lõnga. Koetamise järjekord: 20 sm valget, järgnev triibustik mõõta lõimlõngade peal soa juurest. Lina otstesse jätta para-ja pikkusega narmad. Rakendus muustrilehel.

Filee- või heegeldatud stoor

Muster on koostatud rahvuslikkudel motiividel. Stoori laiuks on 159 ruutu, millise arvu saame stoori laiuks sentimeetrites, kui iga mustriruut võtta 1 sm. Eesriie on mõeldud aknalauani ulatavana. All ääres on 15–20 sm pikkused narmad. Seda stoori võib valmistada ka fileetehnikas, võttes fileeaugu suuruseks samuti 1 sm. Muster mu-strilehel.

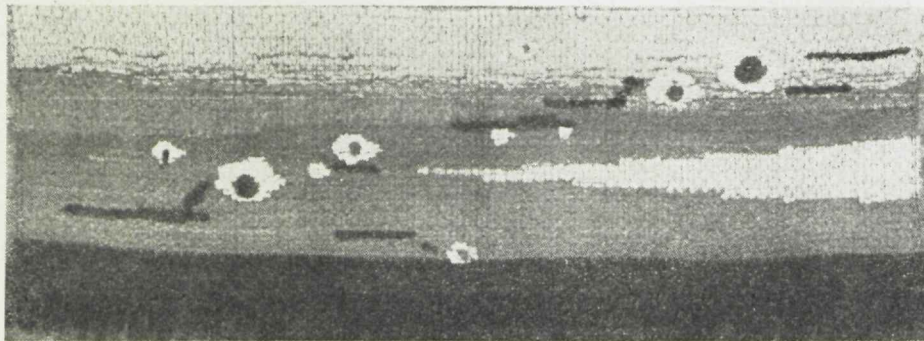
Villadest kootud seinavaip

L. Viljasoo

Vaiba suurus on 140 × 40 sm + 15 sm narmad. Lõimeks pruun puuvill-lõim nr. 16/2. Suga nr. 65/1. Siduseks sobib igasugune krepp.

Koeks kolmes värvuses vill: hall, valge ja oranž. Vill on kraasitud heidesse ehk kerasse ja on vahelikku viidud 8–10 heide jämeduses võimalikult pikkade tükkidena. Koos villaga samasse vahelikku on kootud ka üks hallikasvalge villane lõng.

Kiri põimida narmastehnikas ümber pulga ja jätta lahti lõikamata. Oied on põimitud valge lõngaga, oranžid kesk-

kohad pikemate narmastega ja kahel suu-remal õiel on oranži keskkoha keskel tumepruun süda veel pikemate narmastega. Triibud põimida tumepruuni villase

lõngaga. Narmad on pärast külge sõlmitud jämedamast tumeoranžist tamsast. Muster ja rakendus mustri-lehel.

Seebi kokkuhoiust

Mõnigi perenaine istub vahel murelikult majapidamisraamatu ees ega tea, kuidas vähema hulga seebiga läbi tulla. Teda aidaku mõningad nõuanded, milliseid on kasutanud juba meie vanaemad ja millised on pärit ühest majapidamisraamatust. Kuulakem, mis see soovitab.

„Kõik seebikillukesed, ka kõige pisemad, tuleb säilitada. On neid rohkem, siis riivida nad peeneks, keeta väheses soodavees, kuni see näib valgena, ja lasta segu jahtuda. Sel viisil saavutatakse väga hea seebipära.“ Edasi: „Tualett- ja pesuseepe ei tohi liiga väikeste tükkideni tarvitada. Nagu teada, libisevad need sageli tähelepandamatult käest ja kaovad vees, lima et oleks saadud neid lõpuni kasutada. Seepärast panna nad varem kõrvale, koguda ja keeta eespool-kirjeldatud viisil seebipäraks või valada sama hulga kuuma veega üle, panna kinnikaetult kuuma ahju, segada korduvalt ja lasta umbes kaks tundi keeda, nii et kõik seebijäänused sulavad. Seejärel seebimass jahutada, ent mitte liiga külmaks. Nüüd vormida seep ühel paberipoognal neljakandiliseks tükiks, lastes teda õhu käes kuivada. Sel viisil saadakse uus eeskujulik seebitükk.“

Ka seebivalmistamine tuleb küsimuse alla. „Kui olete kogunud 1 naela vana, kasutamata rasva, valmistate sellest seepi. Te kogute kõik, mis on rasvane, ka loputusvee rasva. Sellele lisandate 200 g seebikivi ja 1 3/4 liitrit vihmavett. Seda keedate üks tund. Siis lisate 6 g keedusoola juurde. Seejärel keedate veel kord veerand tundi. Nüüd läbi kurnata ja hommikuni seista lasta. Lõpuks seep tükkideks lõigata.“

Suuremas linnamajapidamises ja maal koguneb aja jooksul niimõndagi „väärtusetut rasvast“, mida on hea seebiks ära kasutada.

Majapidamisraamat õpetab edasi: „Seep on kallis, seda ei tohi kunagi niiskuse käes ega vees lebada lasta, vaid panna kohe pärast tarvitamist seebialusele või kuivale käsnale. — Peeni rõivaid hoitakse sellega, kui neid seebita pestakse. Siid-rõivad ja villased rõivad, millised pole väga määrdunud, pesta alati enne külmas, siis soojas ja siis veel kord soojas vihmavees.“

„Siidist rätikute pesemine. Selleks võtta kartulivett. Viimast mitte kunagi ära valada, vaid selles pesta peeni esemeid. Nad ei muutu seega üksi puhtaks, vaid omandavad ka ilusa läike. — Sukki pesta samuti seebita.“

Peale nende kokkuhoiu-retseptide on olemas veel rohkesti väikesi näpunäiteid, mis aitavad kokkuhoiude teostada: „Vihmavesi on parim ja odavam pesemisvahend, päikesepaiste — parim pleegitamisvahend.“ Igaüks peaks evima üht vihmaveevanni ja tükikest muru aias pleegitamiseks.

„Plekid tuleb pesust juba enne pesemist kõrvaldada. Pesunaised hõõruvad plekke tavaliselt seebiga ja seejärel juurharjaga. Seeläbi kahjustub rõivas ning seebitarvitus suureneb. Seepärast tuleb plekid enne likkupanemist kõrvaldada. Puuviljaplekid valada üle keeva veega, millele lisandatud veidi booraksit, tindiplekid äädikaveega, veel parem keedetud rabarbrimahlagä. Vereplekid on kergesti kõrvaldatavad 2 supilusika vesinikülilhapendi ja 1 klaasi vee seguga. Rasvaplekid valada enne leotamist üle kuuma veega, millele lisandatud veidi salmiaaki. — Et pesemisvahendeid kokku hoida, valmistada ainult niipalju pesuleelist, et see parajasti pesu katab. Ka peetagu silmas, et tarvitatud leelis kõlbab ikka veel mustade esemete pesemiseks ja küürimiseks.“ Vaipade puhastamiseks võib tarvitada keedetud teelehti.

Ristsõna nr. 2 lahendajad

Ristsõna nr. 2 lahendus

Põikread: 1. Pauk. 4. Alpi. 7. Aasia. 9. Andid. 10. Ulaan. 11. Keema. 13. Rukis. 15. Lear. 16. Esik. 17. Siva. 20. TASS. 23. Ooker. 24. Elias. 26. Deism. 27. Surun. 28. Tulla. 29. Unar. 30. Seal.

Püstread: 1. Park. 2. Aabel. 3. Kiiuma. 4. Annus. 5. Pisik. 6. Idas. 8. Alar. 9. Aare. 12. Eepik. 14. Kitsi. 17. Sogun. 18. Vedur. 19. Aren. 20. Test. 21. Almus. 22. Salla. 23. Ossu. 25. Saal.

Kingid said järgmised ristsõna lahendajad:

1 eks. J. Galsworthy „Pühak“ (broš.) — Meeli Sildaru, Tartu; 1 eks. Pearl S. Buck'i „Ema“ — E. Liivand, Tallinn; 1 eks. „50-sendist romaani“ — 1. Elfi Paomets, Lihula; 2. Linda Kivi, Puhja; 3. Sally Orav, Tartu; 4. A. Jürisson, Tallinn; 5. S. Viira, Kudina; 6. Miralda Aarma, Osula; 7. Uno Adler, Tallinn; 8. Elsa Lemmik, Tallinn; 9. Agneta Lindström, Vormsi; 10. Meeri Truumees, Tartu; 11. Marta Lattik, Tallinn; 12. Hilja Peep, Kaarma; 13. Elsa Keermaa, Tallinn; 14. E. Raja-Podgor-nõi, Kallaste; 15. I. Tingas, Tallinn; 16. Hilja Luts, Puka; 17. Leida Luulik, Nõmme; 18. V. Rea, Pärnu; 19. Paula Mey, Tartu; 20. Miina Vernomasing, Väägvere.

Ristsõnalahendaja M. M., Tartu: Saatke nii, nagu olete seni saatnud.

Teadaanne lisaromaani lugejaile!

Käesoleva numbriga lõpeb romaan „Hea, et sa siin oled . . .“ Järgmisest numbrist algab uus armastusromaan —

Fritz von Woedtke „ARMASTUSE UNELM“

Kevad!

Välja päikesesse!

See teeb head täiskasvanuile ja lastele. Värske õhk ja päike annavad tervist, jõudu ja elurõõmu. Ent ärge unustage Nivead. Valgusega harjumata nahk on nimelt kevadpäikese mõjule ülitundelik. Nivea aga kaitseb nahka ning soodustab pruunistumist.

Seepärast, päikesesse nii sageli, kui võimalik, aga enne seda Nivead!

4029

Kr. 0.30, 0.60, 0.80 ja 1.20
WERNER MEHKS, TALLINN

Väikelapse toitmisest

Vaevalt on laps õnnelikult maailmale tulnud, kui ema juba teeb endale muret: millega teda toita? Ta otsustab last ise toita, milline viis on looduse poolt ette määratud ja seepärast ka kõige parem. Milline kasu sellest on lapsele ja emale, kui väikese nälga võidakse imetamisega rahustada, see on kõigile naistele juba arstide, õdede ja ammede selgitustööst tuntud. Jääb üle ainult üht öelda: mitte liiga ruttu kannatust kaotada! Sest enamikul juhtudel — eriti on see kehtiv esimese sünnituse puhul — saavutavad rinnanäärmed alles mõne aja pärast täieliku tegutsemisvõime. Kõige paremini jõutakse selleni hoolsa imetamisega ja rinna võimalikult täieliku tühjendamise. Ülemäärane vedelikudetarvitamine ei vii sihile.

Suur viga tehakse, kui juba esimesel kümnel päeval võetakse appi pudel, kui laps korra kisendab. Arstid tunnevad tervet rida abinõusid, millega halvasti-imevat last aidata esimesest ajast üle, ilma et ta peaks kannatama just nälga või kaotaks kehakaalus. Säärasel juhul tuleks viibimata arstilt nõu küsida. Sündinud viga jälle parandada on arstil väga raske ja sellega on lapse pärastine kosumine raskendatud. Kui laps on kord harjunud pudelist imema, mis sünnib juba paari päeva pärast, sest see on mugavam ja toimub vähema vaevaga, siis on raske teda uuesti rinnaga harjutada. Ja ometi on talle rinnaimemine ning lihaste töö, mida ta seejuures peab tegema, kasulik. Seda võime märgata imiku paremast tujust ja sügavamast unest.

Emapiim on lapsekeha ülesehituseks ülitarvilik, ta on oma koosseisult ainulaadne aine looduses. Lehmapiima koosseis on hoopis erinev ja seda võib tarvitada ainult lahjendatult ning suhkru- ja jahuprodukte lisandades. Pealegi ei saa kunstlikku toitu valmistada kunagi nii puhtalt ja bakterivabalt, nagu loodus seda valmistab emarinnas. Peale selle puuduvad lehmapiimas tähtsad fermentid ja kaitseollused. Kui puudulikuks osutub lastele kunstlik toit, seda tõestab ka statistika; nimelt on kunstlikult toidetud lapsel palju vastuvõtlikumad haigustele ja nende seas on suremuse protsent palju suurem kui rinnapiimaga toidetud laste seas.

Sagehi peavad emad veerandaastast imetamisega küllaldaseks. Nad tunnevad endid liiga koormatud ja seotud olevat. Pealegi ei ole nende arvates piimahlk enam küllaldane. See pole millegagi seletatav, et rind kolme kuu möödudes peaks tühjaks jääma. See oleks täiesti loodusevastane. Normaalne imetamisaeg kestab esimese eluaasta lõpuni. Pealegi tunneb ema suurt kergendust juba neljandal või viiendal kuul, kui laps hakkab saama ka aedvilja ja putru.

On aga ka juhtumeid, kus imetamine on võimatu. Siis ei või nagunii juba kahetsemisväärselt ema asjatult piinata. Kunstlikuks toiduks on kõige parem lahjendatud lehmapiim,

millele segatud kartulijahu ja rohkesti suhkrut. Suhkur ei hända, nagu paljud vanaemad usuvad, vaid on imikule hästi-seeditavaks toiduaineks. Üheksanaelast last, kes on kolm kuud vana, söödetakse viis korda päevas korrapärase vaheaegade järel, iga nelja tunni tagant. Igaks söögiajaks võetakse pudelisse 80 g piima, 80 g vett, 2 teelusikatäit suhkrut ja 1½ teelusikatäit kartulijahu. Kõik see lastakse 3 min. hästi läbi keeda. Kartulijahul on teiste jahusaaduste ees see paremus, et ta vajab lühikest keetmisaega. Vanema imiku, näiteks pooleaastase, puhul võib piima toiteväärtust tõsta, lisandades kartulijahu suuremal määral. Lapse suuremat nälga suurema toiduhulgaga rahuldada pole soovitatav. Tuleb piirduda 160 grammiga üheks söögiajaks.

Juba kaheksanädalaselt saab imik toorest, suhkurdatud puuvilja- ja porgandimahla — algul viis, hiljem kümme teelusikatäit päevas. Kõige parem on jaotada see kahte portsjonisse ja anda enne pudeliimemist lusikaga. See on eelharjutuseks aedvilja söömisele. Viimasega teeme algust viiendal kuul. Esimesel kahel nädalal jätkub üheks söögiajaks porgandist, mis vähese veega ja võiga pehmeks keedetud ning siis läbi jõhvsõela aetud, ja soolvees keedetud kartulist, mis aetakse samuti läbi sõela. Valmis aedviljatoit kaalub 100 g. Sellele järgneb veel pool portsjonit piima.

Kahenädalase harjutuse järel jäetakse lõuna ajal ka piimaportsjon ära. Aedvilja ja kartuleid kahekordistatakse, neid antakse 200—250 g. Esimestel päevadel tuleb leppida vaevaga ja toiduhulk ära kaaluda. Muidugi ollakse imestunud, kui palju nii väike laps peab sööma. See oleks siis esimene piimata lõunasöök. Seitsmendast kuust alates oleks toidukaart järgmine.

Hommikul: 160 g piima, nagu ülal kirjeldatud.

Hommikupoolikul (kell 1½10): puuvilja või puuviljamahla suhkruga ja paari purustatud kuivikuga.

Lõunaks (kell 12): aedvilja (porgandeid, spinatit, lillkapsast jne.) ja kartuleid, nagu ülal kirjeldatud.

Õhtupoolikul: 160 g piima.

Õhtul (kell 7): 90 g piimast, 90 g veest, mannast või kartulijahust ja suhkrust keedetud puder. Mitte midagi peale juua!

Söögiajad on ära tähendatud, kuna nüüd võib arvestada juba pikema uneajaga ja hiline õhtusöök, nagu see oli vajalik esimestel kuudel, jääb ära.

Järgmine väike muudatus leiab aset üheksanda kuu lõppedes. Siis keedetakse õhtune puder 180 g täispiimaga, see on ilma vee lisandamiseta. Kui tahame lapsele peale eespoolmainitu veel midagi anda, siis sobib selleks kuuest kuust

alates kaks korda nädalas suhkruga hõõrutud toores munakollane.

Kui on võimalus olnud last toita emapiimaga, siis alustame alles veerandaasta möödudes magusa puuviljamahla andmist, viie kuu pärast teeme algust aedviljaga ja umbes seitsmendal kuul lisandub sellele õhtune puder.

Esimese eluaasta lõppedes, hiljemalt neljateistkümnendal kuul muutub toitmine põhjalikult. Nüüd omab laps juba hambaid, ta peab õppima neid ka korralikult tarvitama ja ei vaja enam nii palju piima nagu esimesel eluaastal. Kõigepealt tuleb korraga ja lõplikult lõpetada pudeliandmine. Korraga seepärast, et kiire, ühekordne võrutamine mõjub lapsele paremini kui aeglane ja mitmekordne. Mis järsku kaob, see kustub lapse mälust ka lühikese ajaga. Pudeli asemele muretseme lapsele ilusa kirju tassi.

Kolmeteistkümnepäevast last tuleb toita järgmiselt.

Hommikul: 1 väike tass — pool piima, pool linnasekohvi, selle kõrvale leiba (köva koor eemaldada) või ja marmelaadiga.

Hommikupoolikul: ainult toorest puuvilja või toorest puuviljamahla suhkruga.

Lõunal: peab laps olema hästi näljane. Igaks korraks tuleb värskest keeta aedvilja. Riis ja nuudlid ei kõlba selle juurde, ka teravaid kastmeid, nagu näiteks praekaste, majonees jne., tuleb esimesel aastal tingimata vältida. Selle asemel

võib vahetevahel anda järeloaks kas küpsetatud puuvilja või pudingit marjakastmega.

Õhtupoolikul: sama, mis hommikul.

Õhtul: paks puder, mis keedetud 200 g täispiimast ja mannast või kartulijahust ja millele lisandatud suhkrut. Mannat vajab kaheksa minutit keemiseks, kartulijahu kolm minutit. Peale selle — kui on veel isu — võleib kohupiimaga või vähevürtsitatud vorstiga. Kaks korda nädalas võib anda munakollast suhkruga või õhtul jahtunud pudru hulka segatult.

Teise eluaasta lõpust alates võib lõunaks anda veidi liha, kuid mitte milgi tingimusel järjekindlalt iga päev. Soovitatav on kord nädalas anda tükk praetud maksa. Nüüdsest peale võib laps süüa ka juba terve muna, ükskõik millisel kujul. Muna on liha asendajaks.

Kuni kolmanda eluaasta lõpuni on soovitatav lõunasöök ajada läbi söela, kuna organism saab selle siis paremini ära kasutada.

Sääraseks jääbki meie toidukaart õieti kuni kooliajani. Hili-semal aastail võib õhtust putru asendada kord kohupiima-võileivaga, kord vorstivõileivaga ja selle kõrvale anda tass piima või kakaod. See oleks vahelduseks lapsele ja väikeseks kergenduseks emale. Supist lõuna ajal võib loobuda, eriti „halbade sööjate“ juures võib selle päriselt ära jätta, kuna supp täidab vaid kõhtu ja rikub isu; lõunasöögi peaosaks on aaga aedvili.

Muutke vannituba praktiliseks ja mugavaks

Uuemal ajal leidub ka väikestes korterites heledaid, ilusaid vannitube valge, emailitud vanniga, sageli ka seina külge kinnitatud pesulauaga. Säärast ilusat ja väga vajalikku ruumi tahetakse loomulikult eriti kenasti sisustada. Ruumi kokkuvõtte mõttes peavad esemed olema lihtsad ja praktilised.

Vannitoa sisustus peab olema kestev ja rõskusekindel. See on kehtiv eriti kõikide omavalmistatud esemete kohta, kusjuures tuleb silmas pidada, et tarvisminev materjal poleks niiskusest rikutav, niisiis mitte tarvitada roostetuvaid kruve ja naelu. Tarvitada veekindlat liimi.

Meie teame, et käsnkummivaibad, kootud vaibad ning teised säärased on vannitoa suurema kasutamise juures alati-selt märjad ning ei täida seega enam oma otstarvet. Eriti laste ja vanemate inimeste juures võib pikemaajaline märjal vaibal seismine põhjustada ebameeldivaid külmetushaigusi. Selle vältimiseks valmistame puuresti, nagu seda meeleldi ka pesuköögis kasutatakse. See puurest koosneb kuuest kuni kahe-teistkümnest 60 kuni 80 sentimeetri pikkusest ja 15 kuni 40 millimeetri paksusest puuliistust, mis on roostevabade kruvi-dega kinnitatud kahe kuni kolme sama tugeva põikliistu külge. Liistud peavad loomulikult olema väga hästi hõõveldatud ning evima hästi ümmaraks tehtud kante. Enne kokkukruvimist peab kõiki puuosasid kastma kord või kaks värnitsasse, et puu poleks niiskusele vastuvõtlik. Säärane rest pole mitte ainult väga kestev, vaid ka soe ja kuiv.

Pesemiseks, mida tänapäeval ülekaalukalt vannitoas soori-tatakse, kasutatakse meelsasti aluseid, mis põiki üle vannu pan-nakse, nii et sellele võib asetada pesunõud. Isegi kui on ole-mas küllalt suur seina külge kinnitatud pesulaud, on see väga praktiline, kuna nii saavad lapsed koos vannitoas pesta, mis-tõttu vähendatakse hommikust vannitua „ülekoormatust“. Oste-

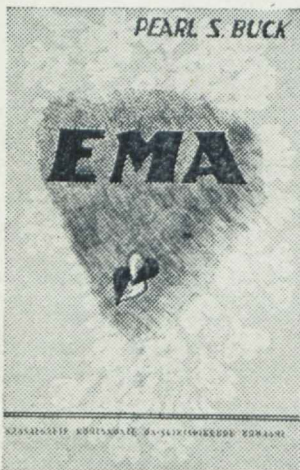
tavad raudtraadist alused pole kahjuks alati küllalt stabiilselt ehitatud, et neile asetada suuremat pesunõu, nagu näiteks väiksema pesu korral. Kuidas oleks, kui meie ka siin valmis-taksime tugeva aluse? See koosneb jälle puulatt-restist, mille tugevus on seesama, mis jalaresti juures, ainult et selle peale kinnitatakse ümberringi 6 kuni 8 sentimeetri kõrgune äär, samuti puulauakestest, et käsn, seep ja pesulapp ei saaks pese-mise juures vannu kukkuda. Eriti peapesu juures, kus ei saa läbi suurema pritsimiseta, on säärane alus tingimata tarvilik. Et vältida vannu vaaba rikkumist, võib liistude alla naelutada või liimida kummiriba, mille võib lõigata kantud kummi-mantli küljest, või pisut linoleumi; naelapead ei tohi siis loo-mulikult ette jääda.

Aknaalusesse nurka (nišši) võib seadistada praktilise paiga kingade jaoks, millised vannituppa kaasa võtame, kui kitsas esikus pole erilist kingakapist. Riivul valmistatakse mitte lau-dadest, vaid jälle liistudest õhuvähe-ruumiga, et kingad saak-sid tuulduda, mis on eriti vannitoas tähtis, et vältida naha hallitumist. Liistud on siin 10 millimeetri tugevused ja 25 kuni 30 millimeetri laiused, mis kinnitatakse niši külgsentel asuva-tele sama tugevatele põikliistudele.

Väga praktiline on ahju küljes olev lihtne käterätikuiva-taja, mis valmistatakse ühest liistust ja riputatakse ahju külge kahe traatsangaga (3 kuni 4 millimeetri paksusest ületsingitud raudtraadist). Käterätid riputatakse roostevabast metallist kruvihaakide külge.

Lõpuks veel mõni sõna lapsevanni asetamisest suurele vannile, mistõttu saavutame hea kõrguse lapse vannitamiseks. Lihtne alus koosneb kahest 2 sentimeetri paksusest ja umbes 10 sentimeetri laiusest lauast, mis ühendatakse ühe või kahe põiklauaga ja mille alla kruvitakse täpselt suurde vannu mah-tuvad lauad, et vältida aluse mahalibisemist vannilt.

ILUSAIM KINK IGALE NAISELE SÜNNIPÄEVAKS ON:

Pearl S. Buck: **EMA**

PEARL S. BUCK sai maailmakuulsaks oma hiinasulislike romaani-dega. Tema on osanud kujutada Hiina vaimset ja hinge-list olukorda nii veenvalt, et temaga ei suuda võistelda ükski teine eurooplane. See on ka täiesti arusaadav, sest ta on kas-vanud üles Hiinas ning seetõttu õppinud tundma tõelist Hiina-t. Romaaniga „EMA“ annab autor sügava ja haarava eepose hiina emast. Romaan. Hind broš. kr. 3.50

Alice Lyttkens: **Mida meie kõik igatseme**

See rootsi naiskirjanik on kõikjal kiiresti võitnud palju sõpru ja imetlejaid oma julgete romaanidega. Romaan „Mida meie kõik igatseme“ on krooniks autori seniilmunud romaanidele. Siin sel-gub ja otsustub naisadvokaat Ann Ranmarki saatus. Raskeis olu-korris ilmneb ta vapper iseloom, ta saavutab tõelise sisemise vaba-duse ja sügav armastus ühe hingeliselt kõrgelseisva mehe vastu toob talle ta elu mõtte täidumise. Romaan. Hind broš. kr. 3.25

Vabaõhu-akvaarium aias

Väljakaevatud tiik

Ikka sagedamini võime leida aedasad, millised on kaunistatud iluvetega. Arhitektile pakuvad need meeldivat võimalust oma plaanide vaheldusrikkaks teostamiseks. Kuid siin me ei taha kõnelda täpselt arhitektoonilistes joontes ehitatud kivibasseinidest, millede kristallselges vees, mis tuleb purskkaevust, ujuvad punaselthiilgavad kuldkalad. Need on võrdlemisi kallid ehted. Hoopis teist liiki on seevastu veekogud, milledest loodusõber rõõmu tunneb, need on nimelt aiatiigid, mille asutamise kohta anname siin täpse kirjelduse.

Nende juures laseb end kasulik ilusaga kergesti ühendada, sest ka väikesed tiigid võivad oma ilusa vormiga kaunistada ümbrust ja sulada harmooniliselt aiapilti. Aiatiik peab olema vaba kunstlikest juurdehitistest, sarnanema vaba looduse veekoguga ja selles peab asuma loodusepärane elu. Juba taimestik, kalda-, soo- ja ujvtaimed, rõõmustavad silma oma kuju ja õitega; ilmuvad linnud, kes kasutavad mitmesuguseid võimalusi endi pesemiseks, kiilid ja veekiilid tulevad külastama. Veepinnal mängivad väikesed putukad ja vesiroosilehel on leidnud konn endale armastatud kohakese.

Kevelad on seal eriti elav tegevus. Mitte kaugel kaldast võib näha võitlushimulist ogalikku pesa ehitamas; tal on vaevalt aega söömiseks ja ta hammustab vihasele keppi, kui see ta pesale lähendatakse; vesiaämblik istub oma õhukindlas kellas, varitsedes veeputukaid; sügaval põhjas lamab konnakarp, mille ümber toimub väikeste kalakeste armumäng. Noored läikivad kalakesed kihutavad vee-

pinna lähedal päikesepaistes. Pruun rohukonn on oma kudu paigutanud madalasse vette, millest nüüd arenevad konnapojad ja täidavad suurte hulkadena vee. Ent suurem osa neist on sündinud toiduks teistele olevustele.

Asjasse mittepühendatu võib pidada sellist asja liiga kulukaks. Ta kardab seejuures vahest vähem asutamiskulude, kui ülalpidamiskulude, ta mõtleb nimelt veetarvitusele. See on aga vaevalt kõneväärt, sest siin on ju tegemist seisva veega, kus pole äravoolust. Kuna see asub valguse ja päikese käes, siis ei muutu see kunagi roiskunuks, järelikult ei tarvitse karta mingit „halvastilõhnavat mülgast“.

Paljudest üksteisest osaliselt täiesti erinevaist asutamiskavade, mis on tingitud maapinna erinevaist omadustest, kasutamiskavadest ja maitsest, olgu siin kirjeldatud ainult üks, mis on osutunud üldpraktiliseks. Ka selleks valitud vorm on ainult näitena toodud paljude võimaluste hulgast.

Töö algab piiride kindlaksmääramisega ja maa väljakaevamisega. Seinad peavad olema kallakud, järelikult ei tohi kaevata ühtlaselt sügavalt. Üldiselt tuleb kaevata 40 sm sügavamalt, kui valmis tiik peab olema. Põhja asetatakse siis 30 sm paksune kiht sillutiskive, millised tuleb kinni tampida; ka kallakud välisseinad tuleb kõvasti kinni tampida, et moodustada kindlat alust selle peale asetatavale betoonikihile. See kiht (tsement ja kruus veega segatult, kuid mitte liiga märg) koosneb kahest osast. Esiti kantakse peale segu 1:6 vahemalt 6 sm paksuselt; teine kiht, vähemalt 4 sm paks, on vahekorras 1:4. Nende vahele peab aga asetama veel mingisuguse traatpunutise, mis võib olla õige hõre ja vana ega tarvitse ka ühtlaselt kokku kuuluda (näit. vana traattara või muu selline). Tuleb hoolitseda, et see betoonitöö valmiks võimalikult ühe päevaga. Kuivamine ja kivistumine peab siis aeglaselt sündima, mis saavutatakse niiskete linade või kottide pealepanemisega. Umbes 5 kuni 6 päeva pärast on betoon niikaugele kõvenenud, et sellele võib ettevaatlikult peale astuda. Nüüd kaetakse see üks või kaks korda puhta tsemendipudruga, mida võib suure pintsliga peale kanda. Selle kuivamise järel

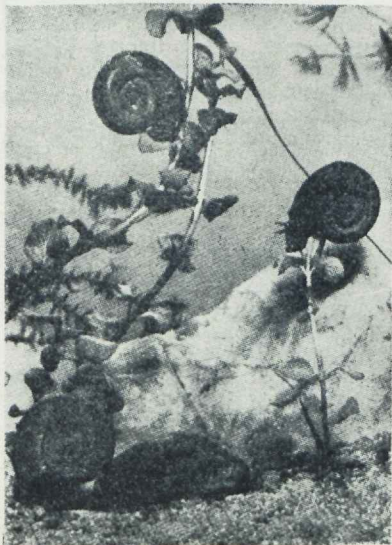

võidakse vesi aegamisi peale lasta. Täidetud basseini peab umbes 3 nädalat olema veel all ja on pärast esimese täite tühjendamist valmis maapinna ja taime-dega katmiseks. Alles nüüd võib järgneda lõplik veega täitmine.

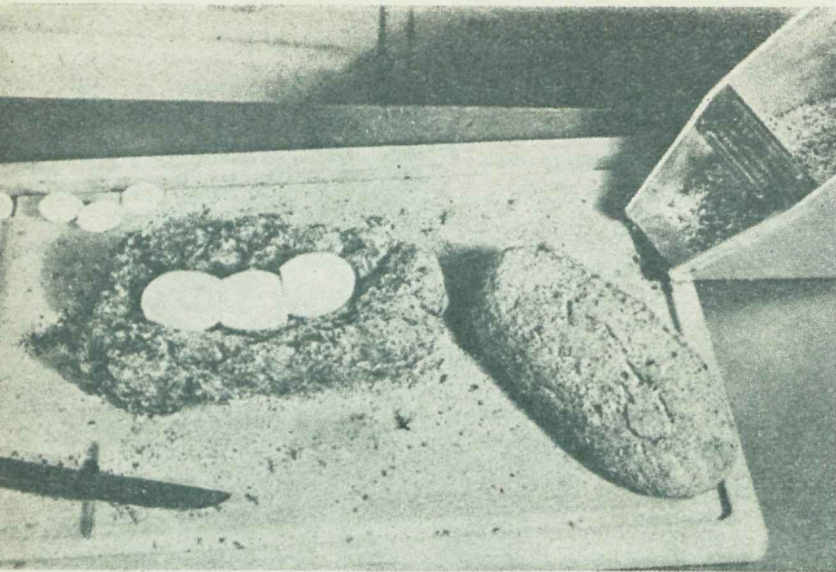
Kes betoonikihi veetilheduse suhtes tahab teha midagi erilist, võib massi segamisel veele lisandada vett-tõrjuvat lahust (saadav rohukauplustes). Kes eelistab, et basseini saaks soovi korral tühjendada, betoneerib kõige sügavamasse kohta hästisuletava metalltoru, mille kaudu selle avamisel vesi saab ära voolata.

Külmise betooni pragunemist külma tagajärjel jääkihi surve tõttu ei tarvitse karta, kuna see hädaoht on kõrvaldatud seinte kallakuse tõttu. Pigem võiks hädaoht ähvardada väljastpoolt või ka õige tugeva külma puhul alt; seepärast ongi alla pandud kivikiht ja sellise kahju takistamiseks on tähtis ka sissebetoneeritud traatvõrk. Veebassein, mis on valmistatud ülaltoodud kirjelduse järgi, jäetagu rahulikult talvevaikuse, sest seda ilusam on see siis kevadel.

Mitmesuguseid pilti vabaõhu-akvaariumi elanikkudest ja taimedest

TAIDETUD HAKKPRAE VALMISTAMINE

RUKKILEIVA-PUDING RABARBRIGA

Ained: 1/2 kg rabarbrivarsi, 1/2 kl. kuremarjamahla, 3 muna, 1 kl. suhkrut, 2–3 spl. võid, taldrikutäis riivitud rukki-leiba.

Rabarber pesta, tõmmata nahk maha ja lõikuda tükkideks. Suhkur ja munad vahustada. Nüüd asetada kordamööda vormi: alla võitükikesi, siis leiba, rabarbrit, vahustatud munad ja valada üle marjamahl, küpsetada ahjus. Süüa soojalt või külmalt rõõsa piimaga.

RABARBRIKREEM

Ained: 1/2 kg rabarbrivarsi, 3/4 l vett, maitse järgi suhkrut, tüki kaneelikoort, 200 g mannat.

Noored rabarbrivarred koorida ja lõikuda kuupideks. Keeta antud hulga vee, suhkru ja kaneeliga pehmeks. Segades lisandada manna, keeta mõni minut ja lasta jahtuda. Jahtunult kloppida kõvaks vahuks. Tõsta klaaskaussi või vaagnale ja anda lauale rõõsa piimaga.

RABARBRIKOMPOTT

Ained: 1/2–1 kg rabarbrivarsi, kaneeli, 200–300 g suhkrut, 3/4–1 l vett, 1–2 spl. kartulijahu.

Suhkrust, veest ja kaneelikookest keeta siirup. Rabarber pesta ja lõikuda tükkideks (noored varred võib lõikuda koorimata, vanemad koorida), tõsta siirupisse ja keeta pehmeks, kuid mitte katki. Rabarbritükid tõsta vaagnale, leemele lisandada külmas vees lahustatud kartulijahu ja valada rabarbrile peale. Anda lauale jahtunult rõõsa piimaga.

RABARBRI MARMELAAD

Rabarber lõikuda õhukesteks viilukateks ja kaaluda. Siis võtta kaalult niisama palju suhkrut ja panna rabarber suhkruga kihtimisi emailnõusse. Järgmisel päeval ajada sama nõuga pikkamisi keema ja keeta segades, et põhja ei kõrbeaks, kuni muutub pakslikuks. Paras jagu on keedetud siis, kui tilk taldrikule pannes hangub. Seejärel kallata pikkamisi vaagnale ja lasta kuivada õhurikkas ruumis tarduda. Lõigata paraja suurusega tükkideks, milliseid võib ka suhkrus veeretada. Vähemtarduvat marmelaadi võib panna purki ning tarvitada kookide jaoks või leivalemäärimiseks.

SPINATI- JA KARTULIVORM

1 taldrikutäis keenud kartuleid riivida või hakkida peeneks, lisada juurde 1 muna ja 1 spl. jahu, veidi soola, segada segi ja asetada määritud küpsetusvormi. Hästi pestud spinat hakkida jämedalt, lisada juurde 1 leotatud ja väljapigistatud prantsai, 2 muna, peenekshakitud tilli. Segada ja tõsta vormi-asetatud taigale peale. Peale riputada riivsaia, võitükikesi ja soovi korral ka riivjuustu. Küpsetada ahjus 30–40 min.

RABARBRI-RULLKOOK

Taignaks vahustada 250 g võid, lisada juurde 250–300 g jahu ja 250 g hästi peeneks hõõrutud kuiva kohupiima ning veidi soola. Segada hästi läbi ja lasta seista mõni tund külmas kohas. Taigen rullida hästi õhukeselt välja ning katta seguga, mis valmistatud hästi peeneks lõigatud rabarbrist, riivsaia ja suhkrust. Rullida kokku ja küpsetada plaadil hästi kuumas ahjus. Süüa kuumalt magustoiduna vanillikastmega või külmalt tee või kohvi juurde.

RABARBRIKANGID

Harilik pärmitaigen kaunis õhukeselt välja rullida ja nelinurkseteks tükkideks lõigata, nii et võiks parajasti sõrme-pikkuse rabarbritüki sisse rullida. Puhastatud rabarbrid lõigata parajateks tükkideks ja veeretada peenes suhkrus. Rullida taignatükkidesse, määrada pealt munakollasega ja küpsetada karedas kuumuses helepruuniks.

RABARBRIKOOK

Koogipõhjaks segada 100 g võid, 1–2 muna, 50 g suhkrut, nootsatäis küpsetuspulbrit ja 200–250 g jahu. Taigen välja rullida ja asetada vormi, nii et ääred veidi vormi seinetele üles jääksid. 50 g riivsaia, 50 g hakitud päiklituumi või mandleid, 2 spl. suhkrut, veidi kaneeli hästi segi segada. 1/2 osa sellest segust riputada koogialusele, kuhu panna peale väikesteks tükkideks lõigatud rabarber, umbes 1/2 kg, ning sellele raputada teine pool segust. 1 kl. piima, 1 tl. kartulijahu, 2–3 spl. suhkrut, 3 munakollast segada segi, lisada juurde vaht 3 munavalgest ja valada üle rabarbrite. Küpsetada ahjus 40–60 min. Sellist kooki on hea küpsetada lahtikävas ümmarguses vormis.

BISKVIITKOOK RABARBRIGA

6 munakollast ja 6 spl. suhkrut hõõruda vahule. Lisandada ettevaatlikult segades 6 spl. sõredat jahu ja kõvaks vahuks löödud munavalge. Antud biskviitaignast küpsetada kaks ühe-suurst madalat kooki. Rabarbrid lõikuda väikesteks tükkideks ja hautada suhkruga ilma veeta pehmeks. See kompott asetada kahe koogi vahele. Peale riputada tolsuhkrut või võõbata šokolaadivõõbaga.

KEEDETUD JUUSTUKLIMBID

Ained: 1/2 l vett või rõõsa piima, 50 g võid, 300–350 g sõredat nisupüüli, 2–3 muna, 150 g riivjuustu.

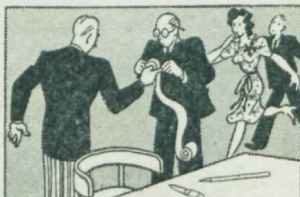
Vesi või piim ajada keema ja lisandada või, ning kui see on sulanud, siis lasta sisse jahu. Segada hästi, et ei tõmbuks tükki, ning hoida segades kuumal pliidiraul, kuni hakkab keedunõu äärtest lahti tõmbuma. Lasta veidi jahtuda ja maitsestada soolaga, misjärel lisada ükshaaval juurde klopidud munad ja riivjuust. Tõsta lusikaga parajad klimeid keevasse vette ja keeta 5 min., kuni klimeid peale tõusevad. Anda lauale kuumalt, ülevalatud tomati- ja koorekastmega või sulavõiga. Peale riputada riivjuustu.

TAIDETUD HAKKPRAAD

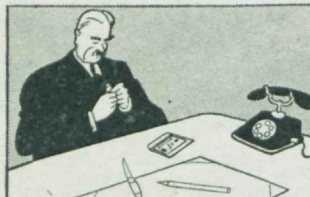
Hakkpraadi võib valmistada kas sealihast või võtta 1/2 osa sealihast ja 1/2 osa loomaliha. 1 kg läbimasindatud lihale lisandada 3–4 riivitud keenud kartulit, 1 leotatud prantsai, 1–2 klopidud muna, 1/2–1 kl. vett, 1/2 heeringat peenedatult, maitse järgi soola ja 1/2 tl. köömneid. Segada kõik hästi segi ja tõsta taigen lauale, kuhu riputatud riivsaia. Vajutada lamedaks ja panna peale kõvakskeedetud munad, millel kokku puutuvad otsad ära lõigata. Vormida ilus päts, nii et munad jääksid keskele, ja küpsetada pannil kuumas ahjus küpseks ning pruuniks. Kastmele lisandada veidi hapukoort ja vett ning keeta läbi. Anda lauale aedvilja, keedetud kartulite ja salatiga.

Ülejäänud külma hakkpraadi võib anda külmale lauale või katta sellega võileibu.

Prokurist tahtis „ainult ruttu pliatsit teritada“

Nuga oli aga teravam kui ta arvas ning libises põid-lasse. Mis teeb ta nüüd? Alarmerib ta kogu ettevõtte?

Või paneb ta vaikides haavale tüki elastilist Hansaplasti?

Kindlasti võtab ta Hansaplasti, see ei takista tööd ja soodustab paranemist.

See praktiline kiirsid on hõlbus peale asetada, püsib niikumata ja annab järele liigutusile.

Väikesed vigastused seome kiiresti ja hügieenselt

elastilise
Hansaplastiga

H 1040

KÖÖGIS . . .

SILGU- JA ODRATANGU-VORM

Ained: 300 g odratangusid, $\frac{1}{2}$ l vett või piima, 1 sibul, 2 spl. võid või rasva, 400 g soolatud või värskeid silke, $\frac{1}{2}$ l piima, 2 muna, riivsaia.

Tangudest keeta puder. Sibul hakkida ja praadida. Soolasilgud leotada; kui värsked, siis puhastada ja soolata. Asetada kihtimisi vormi tanguputru, silke ja või- või rasvatükikesi. Peale valada klopitud munad ja piim, riputada riivsaia ja mõned võitükikesed ning küpsetada ahjus 1 tund.

SEAFILÉE KOOREKASTMES

Ained: 1 kg seafileed, soola, 1 muna, pipart, $\frac{1}{2}$ tassi riivsaia või jahu, 3 spl. võid või rasva, 2 sibulat, 1 kl. vett või lihaleent, 1 spl. jahu, $\frac{1}{2}$ –1 kl. hapukoort.

Liha lõikuda ristikiudu tükkideks, kloppida lõikepinnaga lauale asetades lihavasara laiaks ja riputada üle pipra ning soolaga. Siis kasta klopitud munapiima ja riivsaia ning praadida pannil tules võis või rasvas mõlemalt poolt pruuniks ja küpseks.

Hakitud sibul praadida pannil helepruuniks, lisada juurde veidi vett või lihaleent ja hautada mõni minut. Seejärel valmistada jahust, veest ja hapukoorest kaste ning valada üle praetud lihaviilukate.

HAUTATUD VASIKA-SISIKOND

Ained: vasikasüda, -kops, -keel, keeva vett, 1 loorberileht, mõni tera pipart, soola, 1 spl. võid või rasva, 2 spl. jahu, 2 sibulat, keeduleent.

Puhastatud vasikasüda, -kops ja -keel leotada enne keetmist külmas vees ja panna siis keeva veega keema. Kui vaht võetud, lisandada maitseained. Keenult lõigata parajateks tükkideks. Sibulad hakkida ja praadida pannil rasvas või võis helepruuniks. Sibulate praadimise rasvast, jahust ja keeduleemest keeta kaste, lisada juurde tükeldatud liha ja ajada keema. Kes soovib hapuka maitsega kastet, võib lisandada veidi äädikat ja suhkrut. Anda lauale kuumalt, keenud kartulite, aedvilja ja salatiga. Ka vasikapea sobib selliselt sisikonna juures keeta.

LEHESALAT MUNAGA

Ained: 2 pead lehesalatit, 1 muna, 1 tl. suhkrut, $\frac{1}{2}$ kl. head veiniäädikat, $\frac{1}{4}$ tl. soola, $\frac{1}{4}$ tl. sinepit.

Pestud ja nõrgunud salatilehed noppida peeneks ning asetada salatiliuale. Keedetud munakollane hõõruda sinepi, soola ja suhkruga peeneks. Lisada juurde äädikas ja valada üle salatilehtede. Munavalge hakkida peeneks ja riputada peale. Süüa liha- või kalatoitude juurde või külmal laual.

LEHESALAT KOOREGA

Ained: 2–3 pead salatit, 1 spl. murulauku või tilli, 1–2 spl. hapukoort, $\frac{1}{2}$ tl. sinepit, $\frac{1}{2}$ tl. soola ja veidi suhkrut, 1 spl. sidrunimahla või lahjendatud äädikat. Ka marjamahl sobib selleks.

Pestud ja nõrgunud salatilehed noppida parajateks tükkideks ning asetada liuale. Sool, sinep ja suhkur segada mahla või äädikaga. Lisandada hapukoor ja segada läbi ning valada üle salatilehtede. Riputada peale peenendatud tilli või murulauku.

LEHESALAT VÄRSKE KURGIGA

Ained: 2–3 salatipead, 1 värske kurk.

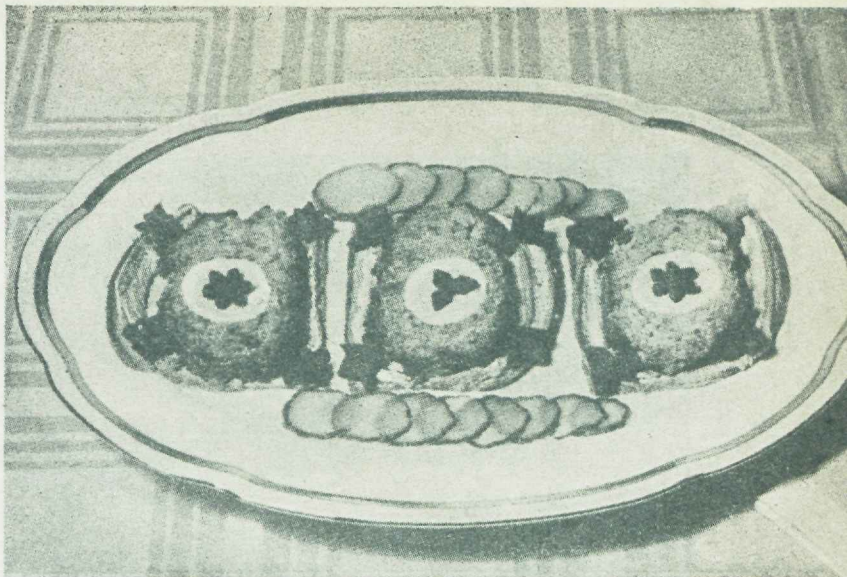
Kastmeks: veidi sinepit, soola, suhkrut, $\frac{1}{2}$ kl. hapukoort, 1 spl. äädikat või marjamahla; veidi rohelist tilli.

Salat pesta, lasta nõrguda ja peenendada. Kurk pesta, lõikuda õhukesteks viilukateks ja asetada vaagnale kihtimisi salatilehtedega. Antud maitseained segada äädikaga, siis lisandada koor. Hõõruda veidi vahule ja kallata üle salati. Peale riputada peenendatud tilli.

MARINEERITUD TINDIKALA

Tindid pesta ja riputada soolaga. Suurtel meretindidel võtta sisikond ja pea ära. Kasta munasse ja jahusse ning praadida pannil helepruuniks. Kui on jahtunud, siis laduda tiheadasti kaussi.

Vahepeal keeta marinaad: $\frac{1}{2}$ l parajaks lahjendatud äädikat ajada keema ühes 2–3 viilukaikslõigatud sibula, mõne pipratera, 1–2 loorberilehe, soola ja $\frac{1}{2}$ tl. suhkruga. Keeta kaane all 10 min. Jahtunult valada üle kaussilaotud kalade.

TAIDETUD HAKKPRAAD VÕILEIBADE KATTENA

SPINATISUPP PIIMAGA

Ained: 400 g spinatit, $\frac{1}{2}$ kl. vett, 2 spl. võid, 2–3 spl. jahu, 2 l piima, soola, 3–4 kõvakskeedetud muna.

Spinatid pesta ja panna vähese veega keema. Keeta umbes 10 min. ja suruda katki. Keedunõus sulatada või, lisada juurde jahu ja vähehaaval ning segades valada juurde ka piim. Enne laualeandmist tõsta sisse spinat, maitsestada soolaga ning lisada juurde ka hakitud munad.

MUNASALAT SINGIGA

Ained: 200–300 g sinki, 3–4 kõvakskeedetud muna, 1 kl. hapukoort, 2 hapu- või värsket kurki, äädikat, sinepit, suhkrut.

Sink, kõvakskeedetud munad ja hapukurgid lõikuda väikesteks kuupideks. Sinep segada äädikaga, maitsestada suhkruga ja tarbe korral soolaga ning segada juurde hapukoorele. Valada kaussi peenendatud singi, munade ja kurkide juurde, segada ja anda kohe lauale. Soovi korral võib ka keedetud kartuleid juurde hakkida.

ROHELINE SUPP

Ained: 3 l lihaleent, mis keedetud sea- või loomakon- dist või -lihast, 1 kg spinati-, redise-, nõgese- või oblikalehti, 2 spl. kruupe, 2 spl. hapukoort, 4–6 muna.

Lihast või kontidest keeta supijuurtega hea lihaleem. Rohelised lehed pesta korralikult ja hakkida jämedalt ning panna siis poolkeenud kruupide juurde lihaleemesse keema. Kui supp on pehme, segada juurde hapukoor ja hakitud kõvakskeedetud munad ning anda lauale.

VASIKAKARBONAAD

Ained: 1–1 $\frac{1}{2}$ kg vasika-seljaliha, 1 muna, 3 spl. riivsaia, soola, pipart, võid või rasva, hapukoort.

Vasikasalg lõikuda viilukateks ribide kaupa, ribi ots kaapida lihast välja ja kloppida karbonaad lihanuuga muredaks. Klopitud lihaviilukad kasta esiteks klopitud munasse, siis riivsaia ja praadida pannil mõlemalt poolt pruuniks ning küpseks. Praerasvale lisandada veidi jahu, vett ning hapukoort, maitsestada soolaga ja anda eri nõus lauale.

KEEDETUD LATIKAS

Ained: 1 suurem latikas, vett, soola, pipart, võid, rohelist tilli.

Latikas puhastada soomustest ja sisikonnast ning pesta. Saba ja uimed lõigata lühemaks ning võtta lõpused välja. Kala panna keema kuuma vee ja maitseainetega. Kui on keenud, siis tõsta ettevaatlikult veest välja ja valada üle veidi sulavõid ning riputada peale hakitud tilli. Süüa keedetud kartulite ja lehesalatiga.

KOHVIKOOK

Ained: 100–150 g searasva või võid, 3–4 muna, $\frac{3}{4}$ kl. suhkrut, 1–1 $\frac{1}{2}$ kl. jahu, 3–4 tilka mandliõli, 1 tl. küpsetuspulbrit.

Katteks: 2 munavalget, 3 spl. suhkrut.

Või või rasv hõõruda vahule, siis lisada ükshaaval juurde munad ja vähehaaval suhkur. Seejärel segada juurde ka jahu ja küpsetuspulber, mis enne jahuga hästi segatud, ning mandliõli. Taigen määrada võitud plaadile sõrmpaksuselt. Munavalged lüüa kõvaks vahuks, lisades hiljem juurde vähehaaval suhkruga, ja katta kook pealt munavalgevahuga. Kui võimalik, võib peale riputada ka rosinaid või sukaaditükikesi. Küpsetada paraja kuumusega ahjus.

Kuidas käitub daam?

Ametis...

Kõigepealt tuleb tähendada, et ametis ei pea alati valitsema samad seadused nagu igapäevases seltskondlikus elus. Siin pole tegemist mitte härra ja daami suhetega, vaid ülemuse, alluva ja töökaaslaste vahekordadega.

Ka naissoost ametnik peab oma šeffi esimesena tervitama, kui ta hommikul selle juurde või see tema tuppa ilmub või kui nad kusagil mujal asutises kohtuvad. Väljaspool ametiasutist võib daam rahulikult oma šeffi tervitust oodata.

Kui ta kohtab oma ülemust kusagil seltskonnas, siis ei mängi alluvusesuhe sel hetkel mingit osa ja mõlemad pooled käituvad vastavalt põhimõtetele, millised korraldavad sugudevahelisi seltskondlikke suhteid. Kui naisametnik astub asutises mõnda ruumi, siis tervitab ta sealviibijaid ikka esimesena, ükskõik kas on tegemist härrade, daamide, tuttavate või võõrastega.

Väljumisel ja sisenemisel on viisakas, kui naisametnik annab oma ülemusele eesõiguse. Kui see aga siiski palub daami ees minna, tuleb viimasel teha seda rahulikult ja edvistamata.

Kingid ja õnnesoovid perekondlike tähtpäevade puhul pole ametiasutises olulised, olgu siis, et on tegemist piduliku sündmusega, milline on kuidagi seoses ametialaga, näiteks ametijubel, ametikõrgendus jne. Muidugi tuleneb isiklike vahekordade põhjal erandlikke olukordi ja siis jääb igaühe oma taktitunde hooliks — tabada õiget menetlust.

Eratelefonikõnesid tööajal oskavad ülemused harva hinnata, seepärast tuleb nendes piirduda kõige hädatarvilikumaga. Üldse tohib eraelu töötundide kestel tulla nähtavale nii vähe kui iganes võimalik.

Ka ametis peab daam oma välises avalduses jääma ikka daamiks; kuigi otstarbekalt, peab ta ikka rõivastuma hoolikalt ja maitsekalt. Korratu rõivastis kutsub ikka esile ümbruse halvapanu.

Iga ametnik on kohustatud ametialalisi asju pidama sala-

duses. Mida vähem ta räägib neist väljaspool ametiasutist, seda kasulikum see on.

Ülesanne hoolitseda töö ilu eest bürooruumides lasub esmajoones naistööjõududel. Kõik, mis nad ses suhtes teevad, on tehtud käitisele, aga mitte üksikisikule. Hoolitsemist lilled eest ülemuse kirjutuslaua ja muid sellelaolisi üritusi tuleks asjaosalistel ikka ainult selles valguses näha.

Närvilistel puudub suhkur

Igaüks teab tänapäeval, et on olemas suhkruhaigus. Viimane avaldub suhkru üleküllastumises kehas ja põhineb kõhunäärme tuntud hormooni — insuliini — puudulikul valmistamisel. Uuemal ajal on teadus kindlaks teinud, et on olemas ka nii öelda suhkruhaiguse vastand — haigus, kus suhkrut on liiga vähe kehas. Suhkruhaigetele antakse puuduvat hormooni, insuliini, kunstlikult. Uue avastatud suhkrupuuduse-haiguse korral on aga liiga palju insuliini vereteedes, mistõttu eemaldatakse kehas valmistatud suhkur kohe, tänu insuliini tegevusele, mahlavoolust ja hoitakse alal „tagavaranana“. Sel teel tekib veres tugev suhkrupuudus.

Kuidas tuleb aga, et see omapärane haigus alles viimasel ajal „avastati“, kas teda varem võib-olla üldse polnud? Siin on tegemist õige huvitavate tõsiasiade kinnitamisega, et moodne raviõpetus leiab ikka sagedamini ja tugevamal määral seost näiliselt vaid vaimlis-hingeliste häirete ja puhtkehaliste protsesside vahel. Nii on viimasel ajal heinanohu ehk hingeldustõbe (astmat) ravitud hüпноосига, teatud liiki vaimuhaigusi aga rohtudega. Suhkrupuuduse-haiguse juures on ilmnunud, et meil siin on tegemist üsna kindla „närvilise üliärrituse“ vormiga, mis oli omaette juba ammu tuntud, kuid alles nüüd tema puhtkehaliselt tingitud põhjustele tagasi viia võis. Inimesed, kes pisimagi asja üle ärrituvad, kes kõigiga norivad, näilise põhjusega tugevasti higistavad ja lõpuks — tähtsaim tunnus! — sageli äkkitekkivast nälgist magusa järele vallutatakse, osutavad tihti suhkrupuudust veres. Muidugi ei tule seda nii mõista, et kohe iga veidi närviline või ületöötanud inimene kuulaks „suhkruvaeste“ hulka. On olemas üsna lihtne vahend diagnoosi selgitamiseks: kui närvilised ja kehalised häired (põhjusega väsimus, käte rahutus, ärritatus ja muu sellesarnane) pärast suhkruvee joomist või magusat kooki üsna varsti kaovad, siis on meil põhjust arvata, et siin on tegemist suhkrupuuduse-juhuga.

Sedalaadi juhud kuuluvad tavaliselt kerge hülka, kuid on olemas ka palju mõtlemapanevamaid nähte, millised ilmnevad tugeva suhkrupuuduse tagajärjel veres. Võivad esineda halvatused ja teadvusekaotus või vähemalt mõtlemishäired, edasi krambihood, musklitõmbed ja teised kujunenud rasked haigusnähtud. Õnnekombel esineb see suhkrupuuduse-haiguse tõsine vorm väga harva, kuna eespoolkirjeldatud kergemad juhud on palju sagedasemad, kui seda seni oletati. Niimõnelgi juhul, millist varem „närvilise häirena“, hüsteeria või sellelaolise hingeliselt tingitud haigusena raviti, ilmneb nüüd, et on tegemist suhkrupuuduse-haiguse kerge vormiga. See on muidugi haigele väga kasulik, sest selle uue diagnoosi põhjal on ka piinavate haigusnähtude peaaegu täieline kõrvaldamine kohe kindlustatud.

Ravi iseenesest on üsna lihtne: haigele antakse selsamal viisil suhkrut — tavaliselt viinamarjasuhkru näol —, nagu suhkruhaigetele määratakse puuduvat insuliini. Vaid raskeil juhtumel suhkrupuuduse-haiguse korral tehakse suhkruvahetussüstisi. Nii on aidatud paljusid neid inimesi, kelle tõelist haigust seni õieti ei tuntud ja vastavalt sellele ka otstarbekalt ravida ei saadud. Nimetatud suhkrupuuduse-haiguse avastamist tuleb vaadelda kui rõõmustavat edusammu, mis paljudele inimestele elurõõmu tagasi toob.

A/s. KAUBA PANK,

Suurturg nr. 12,
oma majas

• TARTUS •

Juhatus telef. 22-09
Kodukeskjaama telef. 41-40

Oma kapitalid üle Kr. 545.000.— :: Toimetab kõiki pangaoperatsioone

Kindlustuse Aktsiaselts Eesti Lloyd'i Tartu peaesindus

Noor armastus

(Algus lk. 135)

Ja siis ootasin ma teist korda samal päeval Franziskat. Ta viibutas mõlemaid käsi, naeris mulle juba teiselt kaldalt üleemeelikult vastu ja läbistas jõe tormakalt nagu noor hobune lehviva lakaga. Ta õhuke kirev kleit rippus kortsunult ta kitsa, nurgelise keha ümber, jättes ta pikad, peened sääred peagu täiesti paljaks.

„Miks nii metsikult, Franziska?“ naersin ma.

Hingetult seisis ta mu kõrval, tõmbas kiiresti sukad ja kingad jalga ning ütles: „Nüüd jään ma alati sinu juurde.“

Ma ei suutnud rõõmu pärast vastata.

„Nüüd ei armasta ma enam Ervinit, vaid sind,“ seletas ta.

„Franziska, armas Franziska!“ sosistasin ma.

„Ja nüüd võid sa mind ka suudelda,“ ütles ta tasa.

Ma vaatlesin ta jalgu ja leidsin väikese augu ta sukast. Nüüd oli see jälle vasakul jalal ja asus kahe sõrme kaugusel välimise kederluu kohal. Aga ka Franziska vaatas sel hetkel sinna ja märkas minu kobavat pilku.

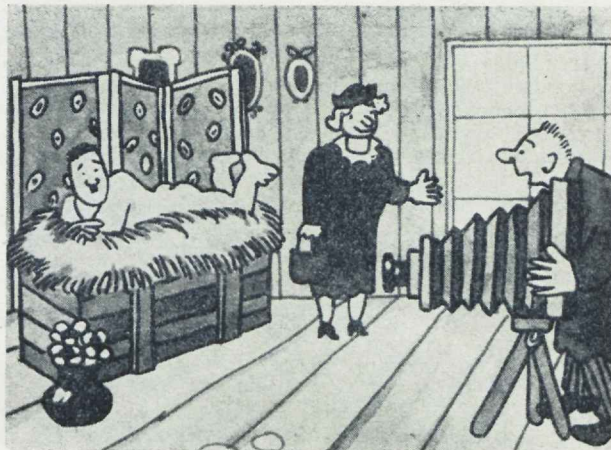
Ma nägin, kuidas ta ehmus. Ta nägu oli hõõguv-punane.

„Ja nüüd sa võid mind ka suudelda,“ kordas ta ootusrikkalt ja aralt.

Kas ta mõtles sel hetkel, et ka mina võiksin nii lohaka tüdrukuga jälle ära ajada?

Siis kummardusin ma ja suudlesin kähku ta vasakut jalga, täpselt kahe sõrme kaugusele välise kederluu kohale.

Lõbus usereg piltides

„Olen kahjaks tema lapsepõlve-foto ära kaotanud.“

Teie küsite — meie vastame

Tellija 2556.

1) Kui saate vanemaks, kaovad mõned iluvead iseenesest. Tehke näole aeg-ajalt auruvanne ja võimaluse korral määrige vahetevahel õhtuti sidrunimahlagaga, mis mõjub puhastavalt. Oleks hea, kui pöörduksite nõusaamiseks ka nahahaiguste eriarsti poole.

2) Käsi varred muutuvad paksemaks, kui panete käsi varre-lihased tööle tõstmise, sõudmise, ujumise jne. teel. Kunstlikult neid paksemaks muuta ei saa. Üheks abinõuks on ka üldine kehakaalu juurdevõtt.

3) Kaastööde ilmumise otsustab toimetaja, kui töö on selleks kõlblik. Mitteilumisel saadetakse käsikirjad tagasi ainult juhul, kui on juurde lisatud vastav arv postmarke. Ilmumisel arvatakse töö tasu alla.

Aastatelliija Tallinnast.

Tavaline küünne „õitsemine“ on tingitud küünthe alla sattunud õhust. Kuna teil on mainitud laigud väga laialdaselt levinud, siis oleks parem pöörduda mõne nahahaiguste eriarsti poole. Aadresse leiate telefoniraamatust, eriti soovitada ei saa.

Teatud rohud vajavad arsti allkirja, selle üle otsustab apteeker.

Vaene õnnetu naine.

Millised häired Teie emaka juures esinevad, selle üle saab otsustada ainult arst. Kirjeldatud nähtude põhjuseks võivad olla peale emaka paandumise ka mõned muud asjaolud. Soovime pöörduda kohe mõne naistersti poole. Emaka paandumist saab kõrvaldada ka vastava rõnga abil, mille puhul operatsioon pole vajalik.

A. L.

Tsinksalvi võite koduse ravimina julgesti tarvitada lõhene-nud huulte määrimiseks. Villid kaovad iseenesest.

Mis puutub laste isutusse, siis seisneb siin põhjus sageli toitumise igavahetuses, mis halvab lapse isu. Kui lapsele maitsevad kartulid, ei ole põhjust neid talle keelata. Tavalise kaeratunni asemel võib kaerahelbeid mõne minuti jook-sul pannil või ja suhkruga helepruuniks röstida. Niisama meelsasti söövad lapsed võis või rasvas pruunistatud leiba.

Kalamaksaõli asemel võib lapsele anda „Vigantoli“, ent see on märksa kallim.

Toimetusest saab tellida kõiki lõikeid, ka eelmistes aasta-käikudes ilmunud moodside järgi. Kleidilõige maksab Kr. 1.— + 15 s. saatekulu. Mõõduvõtmise-tabel asub „Maretis“ nr. 1, 1940. a.

Emailitud keedunõusid, mis on seest mustaks muutunud, saab puhastada, pestes seebiga, peene kasepuutuhaga või seebikivilahusega. Hiljem hästi loputada. Alumiinium-nõusid puhastada kas mõne müügiloleva puhastusvahendiga või keetes sees midagi haput sisaldavat, näiteks õunakoori, rabarbrivarsi jne.

Pliiti puhastada, pestes seda seebivee ja harjaga, kui pliit on soe. Ääreraud võib haljaks hõõruda smirgelpaberiga.

„Tädi, kas sa ei tahaks korraaks silmad kinni panna?“ — „On sul üllatus minu jaoks?“ — „Ei, isa ütleb, et kui sa silmad kinni paned, ostame endale maja ja mina saan jalgratta.“

„Aga preili Mölder! Mis see tähendab?!“

„See sukk sobib kindlasti armu-lisele prouale!“

H. Jõgeval.

Ebasoovitavate karvakeste kõrvaldamiseks on apteekides müügil vastav kreem. Mustadest täppidest vabanemiseks soovitame järgmist nahkakoorigivat pastat:

lanoliini 25 g, tsinkpuudrit 20 g,
puhastatud vaseliini 25 g, salitsüülhapet (2%) 5 g.

Varemilmunud käsitöösometele mustreid kas suurendatud või vähendatud kujul uuesti avaldada pole võimalik.

Monogrammid avaldame järjekorras.

Betty.

Et vältida tედretähtede tekkimist, on soovitatav nägu määrada päeval päikeskiirte mõju kaitseks kiniinglütseriiniga. On tედretähed juba tekkinud, siis võib kasutada 1% pretspitaalsalvi. Salv õhtul peale määrada ja hommikul 3% vesinikülhapendiga maha pesta. Ka „Tedresani“ võib juba varakevadel hakata tarvitama. Kirjeldatud „augud“ Teie näonahal on laienenud nahapoorid, mis on tingitud rasvanäärmete kanalite ummistusest. Peske nägu igal õhtul ja igal hommikul esmalt sooja, siis külma veega. Hea on ka bensiiniga pesemine. Silmahaiguse suhtes pöörduge nõuküsimisega silmaarsti poole. Kirja teel abi anda ei saa.

A. K.

1) Igemehaiguse suhtes soovitame pöördueda abisaamiseks hambaarsti poole, kes annab juhendeid igemete masseerimise kohta vastava kõva harjaga.

2) Lõhenenud huuli on soovitatav määrada „Kalodermana“ või mõne muu glütseriinisisaldava kreemiga.

3) Kalarasva tarvitamist võib ainult soovitada. Võtta tuleb seda 2—3 korda päevas üks supilusikatäis enne sööki. Otsest ta kehakaalu ei suurenda, küll aga võib põhjustada paremat söögiisu.

4) Puhutuste vältimiseks on soovitatav vähem tarvitada raskestiseeditavaid ja kergestikäärivaid toite.

Lugeja 4584.

Rohtunud aiateedelt saab rohtu hävitada, kastes aiateid usoolilahusega.

Aastatelliija I. V.

Tikandiga kleidid on alati moes ning nägusad.

Mustrilised materjalist kleidile rahvusvöö ei sobi, küll kantakse seda aga valgel või ühevärvilisel kleidil.

Monogrammi avaldame järjekorras, kuna soovijaid on väga palju ning ruum mustrihelhel piiratud.

Aastatelliija I. K.

„Maretis“ nr. 3 s. a. ilmunud laastutehnikas vaiba juures on antud kõik vajalikud andmed. Kui Teie seda tehnikat üldse ei tunne, siis pole Teil küll võimalik kududa, sest laastutehnika on võrdlemisi raske tehnika. Kui soovite lähemat kirjalikku tööõpetust, palume saata oma nimi, aadress ning 65 senti eest postmarke.

L. J.

1) Ristsõnamõistatuste lahendused võib saata eri paberile kirjutatuna või ka ajakirjast välja lõigatuna.

2) Petrooleumipudeleid saab puhastada lubjaveega. Ka liiva ja äädikhappe segu puhastab. Hiljem loputada korralikult puhta veega.

Aastatelliija E. J.

Niiskuse tagajärjel pessu tekkinud hallitusplekke saab kaotada mitmel viisil.

1) 1 l veele segada juurde 20 g sidrunhapet. Kui hape lahustunud, siis asetada plekiline ese mõneks tunniks lahusesse. Hiljem loputada hästi mitme veega läbi.

2) Seebist ja vähesest veest keeta puder ning määrada jahtunult plekile. Sellele riputada peale vähe potast ja asetada päikesepaistele. Pärast pleegitamist pesta ese vihmaveega, loputada hästi ja kuivatada päikesepaistel.

3) 1 spl. peent keedusoola lahustada väheses vees ja lisada juurde 1 spl. salmiakaiki. Sellesse lahusesse kasta hallitunud kohti. Kui esimesel korral ei aita, siis korrata pärast kuivamist.

Kuna „Mareti“ varasema ilmumise tõttu oli moeosa juba koostatud, siis ei olnud Teie soovile tikitud kleidi suhtes võimalik vastu tulla. Katsume avaldada juunikuu-numbris. Tiky Tartust.

Maiustisi pakutakse külalistele ringi, kui ei istuta lauas, või ka juhuslikule külalisele. Küpsised asetatakse tee- või kohvilauale, niisamuti ka valmistatud väikesed mitmesugused võileivad.

SUURES VALIKUS

mööbliriideid, ukse- ja
aknaeesriideid

RAHVUSLIKUD SEELIKURIIDED

JA LÕNGAD

Igas värvis koi- ja päikeskindlaid

vaiba- ja käsitöö-
lõngu

Džundiriet lõngadele vastava ruudustikuga

MEIE LÕNGADE MUUGIKOHAD:

VÖRUS, Kreutzwaldi t. 50, A. Pihlak; VILJANDIS, Lossi t. 16, M. Labi; Lossi t. 23, H. Keernik; PÄRNUS, Kalevi t. 41, H. Reimann; PAIDES L. Rästas, telef. 107; PETSERIS S. Martsen; A. Retel, Võru t. 14; TALLINNAS, Lühi-
jalg 6, K. Saarse; RAKVERES, Tallinna t. 20, S. Haukka; Lai t. 13, firma „Käsitöö“; NARVAS, Joala t. 26, firma „Kodukäsitöö“; VALGAS, Vabaduse t. 14-a, firma „Amro“; TÜRIL A. Rumvolt; PÖLTSAMAAL, Jõgeva t. 10, A. Supp; KARKSI-NUIAS Reile; TAPAL, Pikk t. 12, A. Valsiner; ANTSLAS A. Laas; VAIKE-MAARJAS A. Jürisson; KURESSAARES M. Trey.

Villa- ja värvimistööstus „EKSTRA“

A. Träss

TALLINNAS, S. Tartu mnt. 12

TARTUS, Narva t. 49, telef. 30-07

L. J. Tartust.

1) Nimetatud lõiget võite tellida toimetusest 75 senti eest. Praegu pole võimalik avaldada.

2) Selle küsimusega pöörduge arsti poole pärast sünnitamist.

3) Hapetega võib katlakivi kõrvaldada ainult emailnõust. Sobivad on väävelhappe- või soolhappe-lahused.

4) Elevantiluust klaveriklahve, millised on muutunud kollaseks, saab puhastada ainult lihvimise teel. Seda toimetatakse klaverivabrikuis.

H. P.

Taimedega värvimisest katsume avaldada kirjelduse edaspidi.

L. P. Tallinnast.

Hea lõike saaksite, tellides toimetusest oma mõõtude järgi. Hind 50 s. + 15 s. saatekulu.

Esialgul ärge tehke midagi, sest olete veel väga noor. Harilikult polegi eriti midagi ära teha, kuna inimene ei saa oma keha vormida oma soovi kohaselt, vaid tuleb leppida, nagu keegi on loodud.

Telliija 6482.

Teie soov jäi kahjuks hiljaks, mustrileht oli juba koostatud.

„Mareti“ lugeja.

Teie peosöögi korraldust pole kahjuks piiratud ruumi tõttu võimalik „Mareti“ käsitleda. Teeksite seda kirjalikult, kui saadate oma aadressi ja postikuludeks 15 s. eest postmarke.

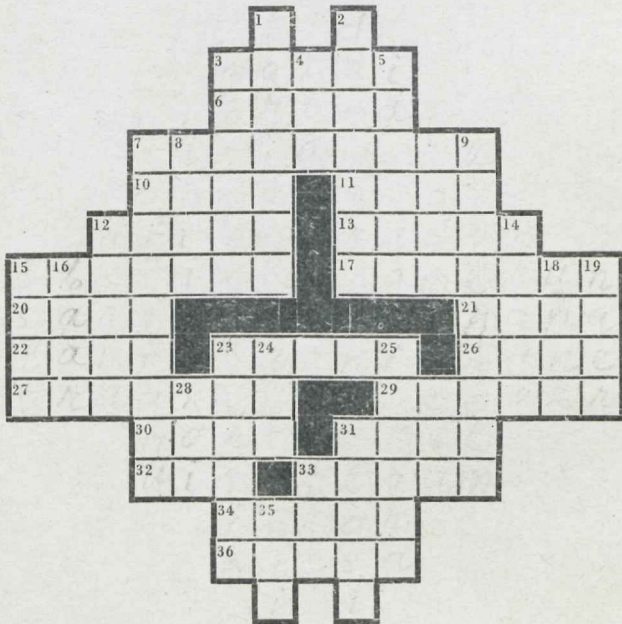
„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 4.—, 6 kuud kr. 2.15, 3 kuud kr. 1.10. Välismaale aastas kr. 6.—, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaanel: I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välmine külg kr. 150.—, 1/2 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülje kr. 100.— jne. Kuulutajale võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja: R. Puusepp. Käsitöö-, moe- ja majapidamisosakonna toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor ja trükikoda 35-20, ärijuht 41-90, peatoimetaja 39-75, pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemaks ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

Igal eksemplaril lisana kaasas 16 lk. romaani „Hea, et sa siin oled ...“

„Mareti“ trükk, Tartus, 8. mail 1940. a.

Ristsõnamõistatus nr. 3

Põikread: 3. Saarestik Aasias. 6. Eesti korvpallimängija. 7. On paljudele kogumisesemeks. 10. Rüütlite koondis. 11. Rooma armastusjumal. 12. Armuand. 13. Nõukogude Vene poliitik ja ajakirjanik. 15. Antiikne mälestusmärk Egiptuses. 17. Saksa end. asumaa Aafrikas. 20. Tihti juhtuv. 21. Émile Zola romaan. 22. Kalapüügiriist. 23. Riik Euroopas. 26. Lind (käändes). 27. Antiikne ennustuskoht. 29. USA endine president. 30. Tegelase eesnimi romaanist „Kui Anija mehed Tallinnas käisid“. 31. Eesti end. saadik Stockholmis. 32. Vankri osa. 33. Rahva liige Belgias. 34. Muhamedi usund. 36. On igas pangas.

Püstread: 1. Ränd-pudukaupmees. 2. Taani — taani keeles. 3. Õnnétustkuulutav vaim. 4. Aleksis Kivi teos. 5. Arvid Järnefelti romaan. 7. Kollaseks muutuma. 8. Koer „Kalevipojast“. 9. Vabrik Narvas. 12. Saar Eestis. 14. Asub maantee ääres. 15. Pealinn Euroopas. 16. Joogikoht. 18. Kuhu vajume magades? 19. On terviseks. 23. Duplikaat. 24. Madal hääl. 25. Igatsema. 28. Naisenimi. 31. Leidub sepikojas. 35. Toiduajane.

Ristsõna õigete lahendajate vahel, kelle lahendused on jõudnud „Mareti“ toimetusele (kirjaümbrikule palume nurgale märkida „Ristsõna“) 25. maiks s. a., jagatakse nähtud vaeva eest järgmisi romaane:

- 1 eks. Herbert Roch: „Niikaua kui süda tuksub“ (broš.)
- 1 „ Lucile Decaux: „Marja Walewska“ (broš.)
- 20 „ „50-sendist romaani“.

Kinkide-saajate nimekiri ilmub järgmises numbris.

50 SENDINE ROMAN

ON ODAV RAHVARAAMATU-SEERIA

1940. a. ilmusid müügile:

- Werner Martensi krimin.-rom. „Malai templimask“
- Piet van Eyki „ „ „Kuldne kärbes“
- Conan Doyle'i „ „ „Looritud üürnik“
- Anthony Berkeley „ „ „Detektiivklubi“

ÜKSIKNUMBRI HIND 50 SENTI

Müügil kõikides raamatukauplustes ja ajalehe-kioskites.

Põnevad ja kütkestavad romaanid

Kaunis mälestis möödunud aastast •••

••• röömustab Teid ja teisi

Kõike, mida ajakiri pakub Teile kuust kuusse, võite jäädvustada alatiseks nägusa ja odava köitega. Nii jääb „MARET“ alati Teile heaks nõuandjaks. Üksikud numbrid kaovad aga sageli teadmatult kuskile, kust neid kunagi ei leita, kui on tarvis.

„Mareti“ ja „Vallatu Magasini“ ning teiste ajakirjade köitetoid võtavad vastu:

- Tallinn: A/K. K. Jürgens, Rataskaevu 20
- Tartu: „Mareti“ trüki- ja köitekoda, Ülikooli 25
- Abja: J. Saul, kauplus
- Antsla: K. Kivi, kauplus
- Elva: J. Tammin, raamatukpl.
- Haapsalu: P. Berg, Karja 17
- Jõhvi: Joh. Bruns, „Vikerkaar“
- Järva-Jaani: M. Roosileht, kauplus
- Järvakandi teh.: Järvakandi tehaste T.-ühisus
- K.-Nuia: J. Reile, kauplus
- Kiviõli: Ed. Reinas, kauplus
- Kunda: A. Maiberg, kauplus
- Lihula: L. Kambi, kauplus
- Mustvee: O. Rosin, kauplus
- Märjamaa: J. Sepp, kauplus
- Narva: P. Uibokand, Hermann 11
- Otepää: K. Saar, raamatukauplus
- Paide: H. Seidelberg, raamatukauplus
- Petseri: O. Jagomägi, kauplus.
- Pärnu: Ed. Raudsepa ajak.-kontor, Vilmsi 12
- Põltsamaa: A. Virro, kauplus
- Rakvere: Erik Priimann, raamatukpl.
- Tapa: Jaama raamatukapp, A. Maasik
- Türi: A. Rumvoldt, raamatukpl.
- Tõrva: H. Ploom, kauplus
- Valga: A. Suur, rmtkpl., Vabaduse tn.
- Viljandi: „Kirjandus“, Tartu tn. 3
- Vändra: E. Pill, kauplus

„Mareti“ trüki- ja köitekoda

Tartus, Ülikooli 25, tel. 35-20, 39-75 ja 41-90.
Posti jooksev arve nr. 22-01. :: Postkast 22.

Mais ilmub müügile suure eelse- numbrina

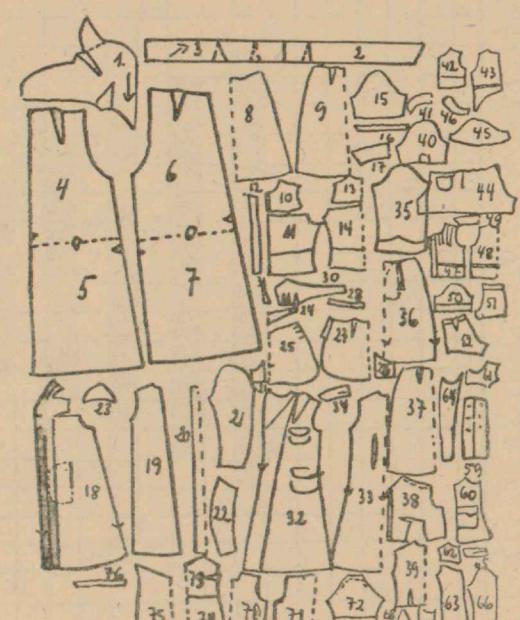
Varasüvi 1940 x Hind 50 senti

„Vallatu Magasin“ nr. 17 (3)

EESTI KÕIGE SUUREMA LEVIKUGA HUVITAV JA NÄGUS MAGASIN-AIAKIRI

112 lk. sisu • Müügil kõigis raamatukauplustes ja ajalehekioskites • Hind endiselt 50 senti

Maret

Naiste ja kodude kuukiri
MAIKUU MUSTRI- JA
LÕIKELEHT 1940. A.

Lõige I. Rannaliikond nr. 202, rinnam. 92 sm.
1. Rinnosa
2. 3. Olapetlad
4. 5. Püksi esipool
6. Püksi tagapool

Lõige II. Pluus ja seelik moepilt nr. 5, rinnam. 92 sm.
8. Esilaid
9. Tagalaid
10. Eripasse
11. Esitükk
12. Nõopauguäär
13. Seljapasse
14. Selg
15. Varrukas
16. Misset
17. Krae

Lõige III. Mantel nr. 213, rinnam. 92 sm.
18. Esilaid
19. Selg
20. Keskselg
21. 22. Varrukas
23. Olapetlad

Lõige IV. Püksid ja riinahoidja, nr. 229, rinnam. 90 sm.
24. Esipoole värvel
25. Püksi esipool
26. Väheküli
27. Püksi tagapool
28. Väheküli
29. Värvel
30. Riinahoidja
31. Esitükk

Lõige V. Hommik- või rannamantel nr. 230, rinnam. 96 sm.
32. Esilaid
33. Tagalaid
34. Krae
35. Varrukas

Lõige VI. Kleit nr. 212, rinnam. 88 sm.
36. Seeliku esilaid
37. Tagalaid
38. Esitükk
39. Selg
40. Varrukas
41. Krae

Lõige VII. Mänguliikond nr. 218, 4-a. lapsele
42. Esitükk
43. Selg
44. Püksi poolosa
45. Varrukas
46. Krae

Lõige VIII. Õlikond nr. 222, 1-2-a. poisile.
47. Pluusi esitükk
48. " " selg
49. Krae
50. Varrukas
51. Püksi esipool
52. tagapool

Lõige IX. Kleit nr. 225, 4-6-a. tütarlapsele.
53. Esitükk
54. Selg
55. Esilaid
56. Tagalaid
57. Tasku
58. Varrukas

Lõige X. Mantel ja müts nr. 226, 5-a. poisile.
59. Keskmise esitükk
60. Kõlpinna
61. Eripasse
62. Seljapasse
63. Selg
64. Restäär
65. Krae
66. 67. Varrukas
68. Panna, 6 x lõigata
69. Äär

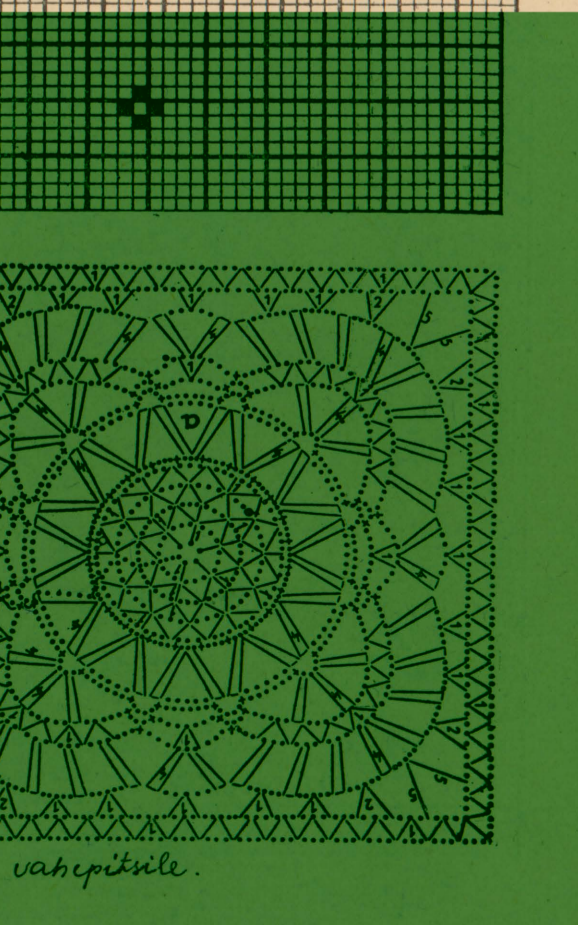
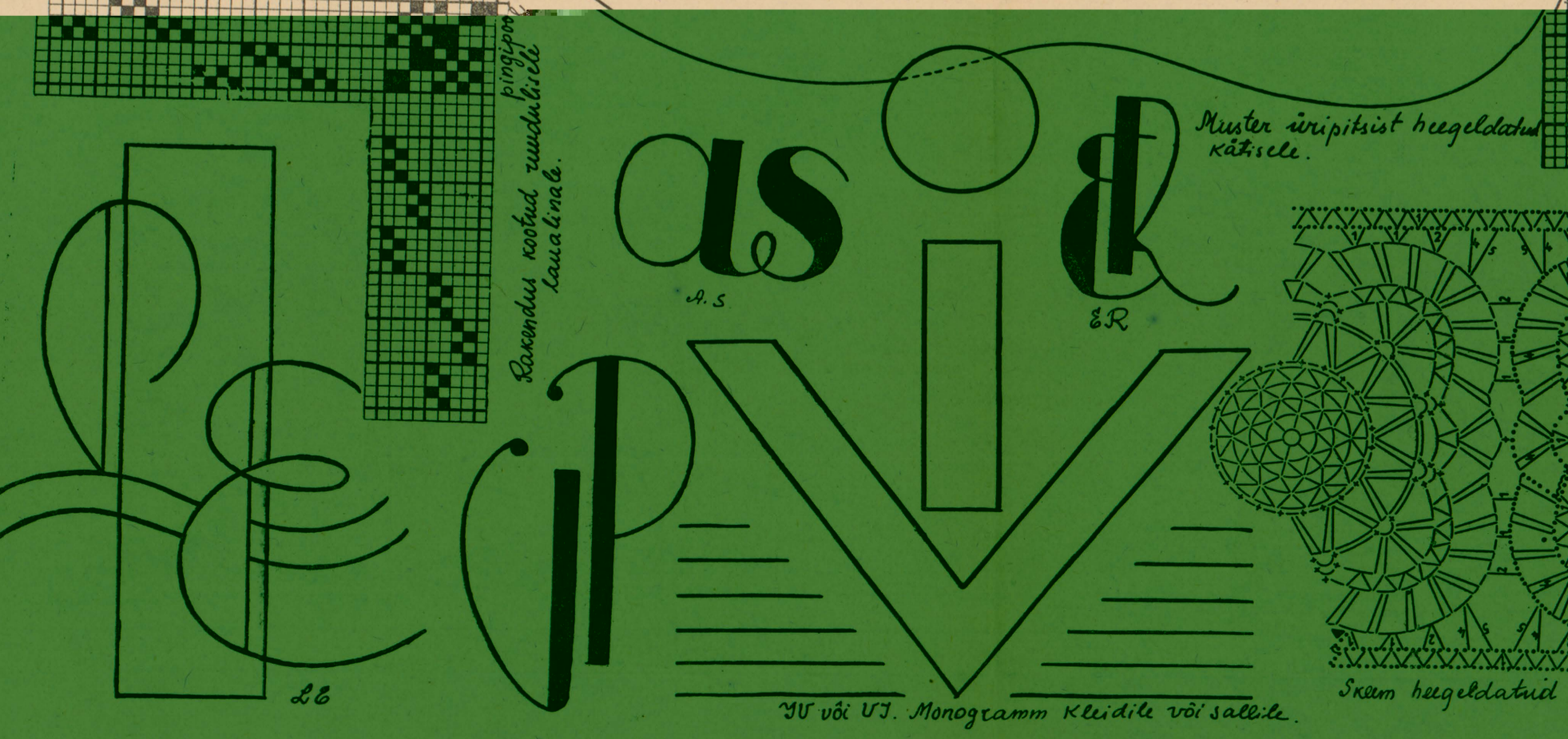
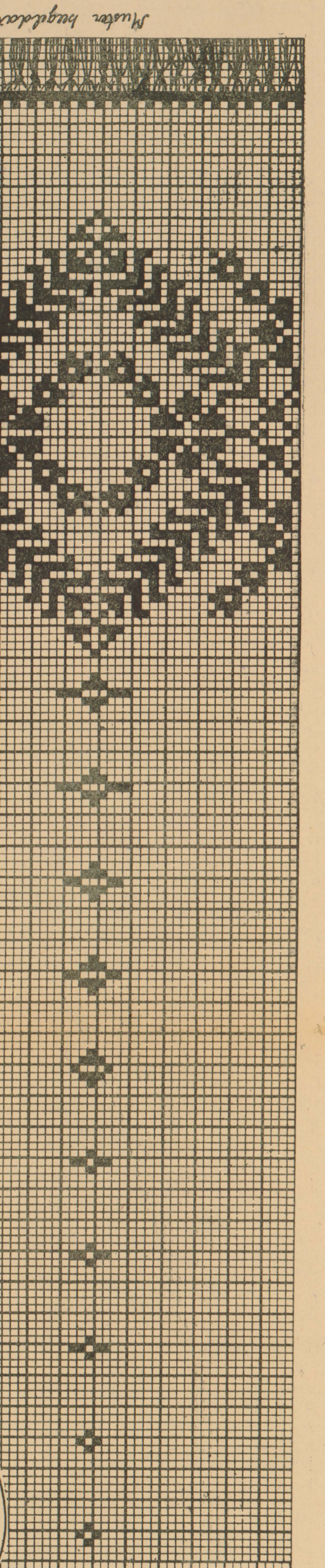
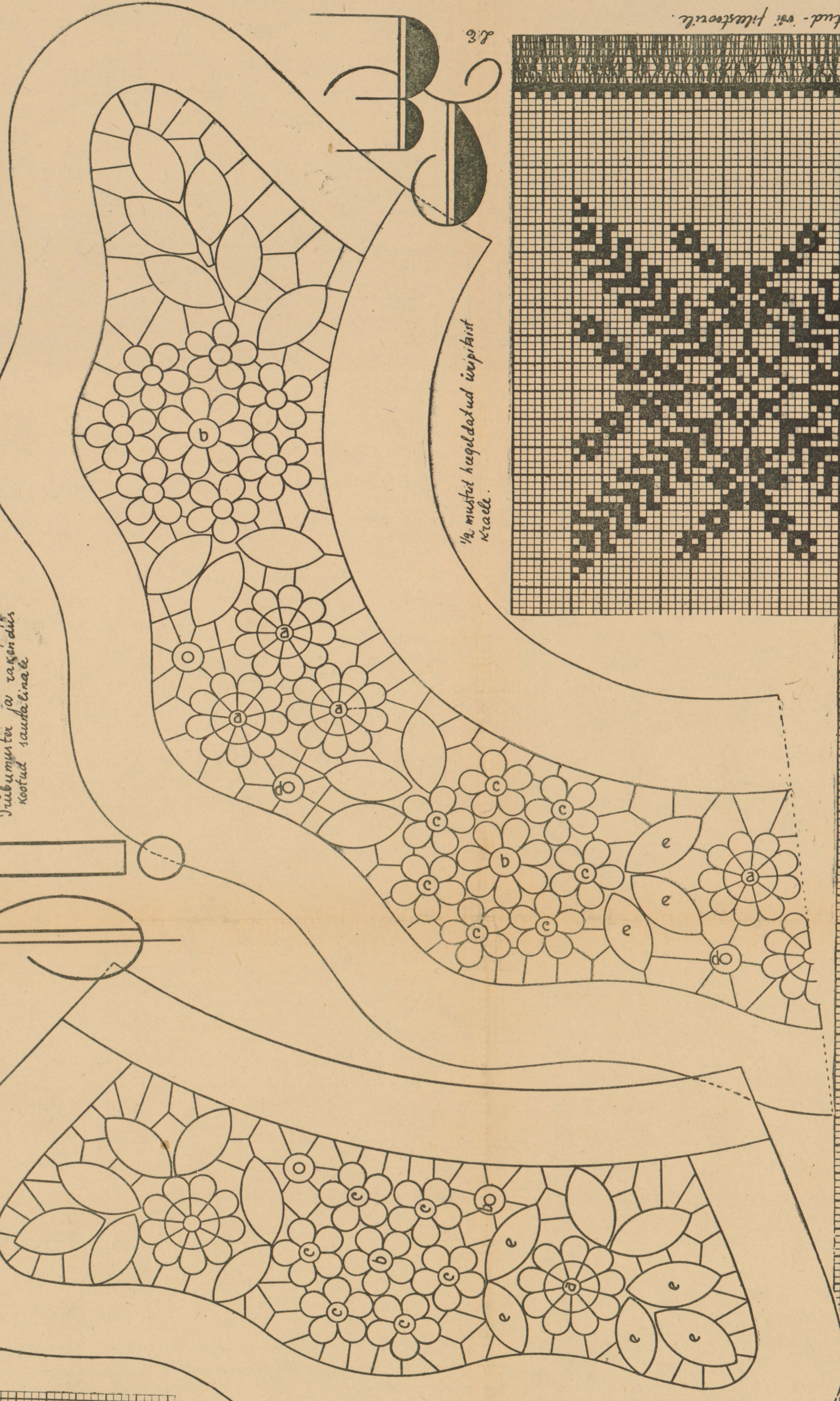
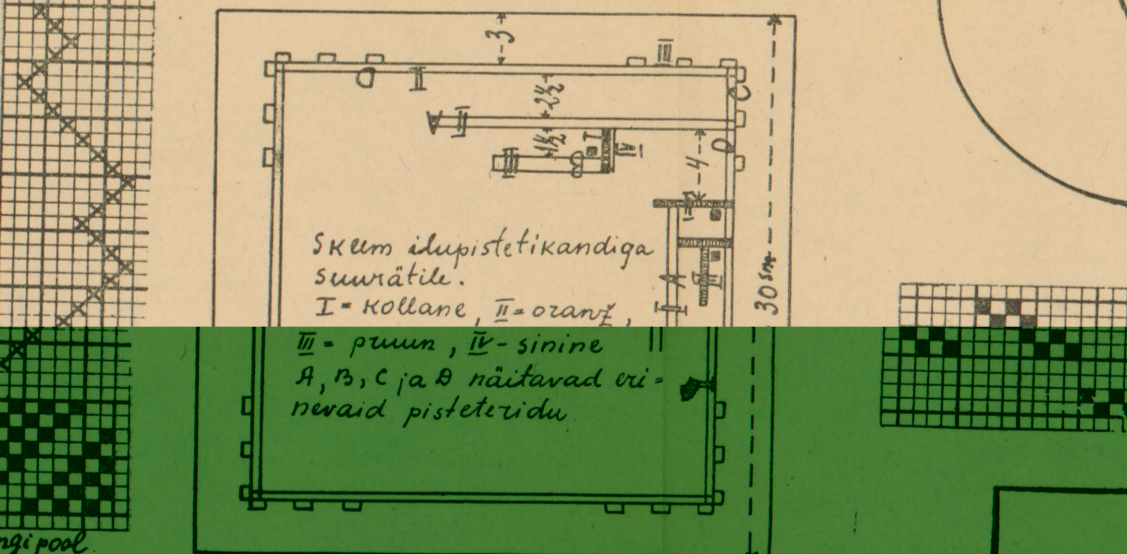
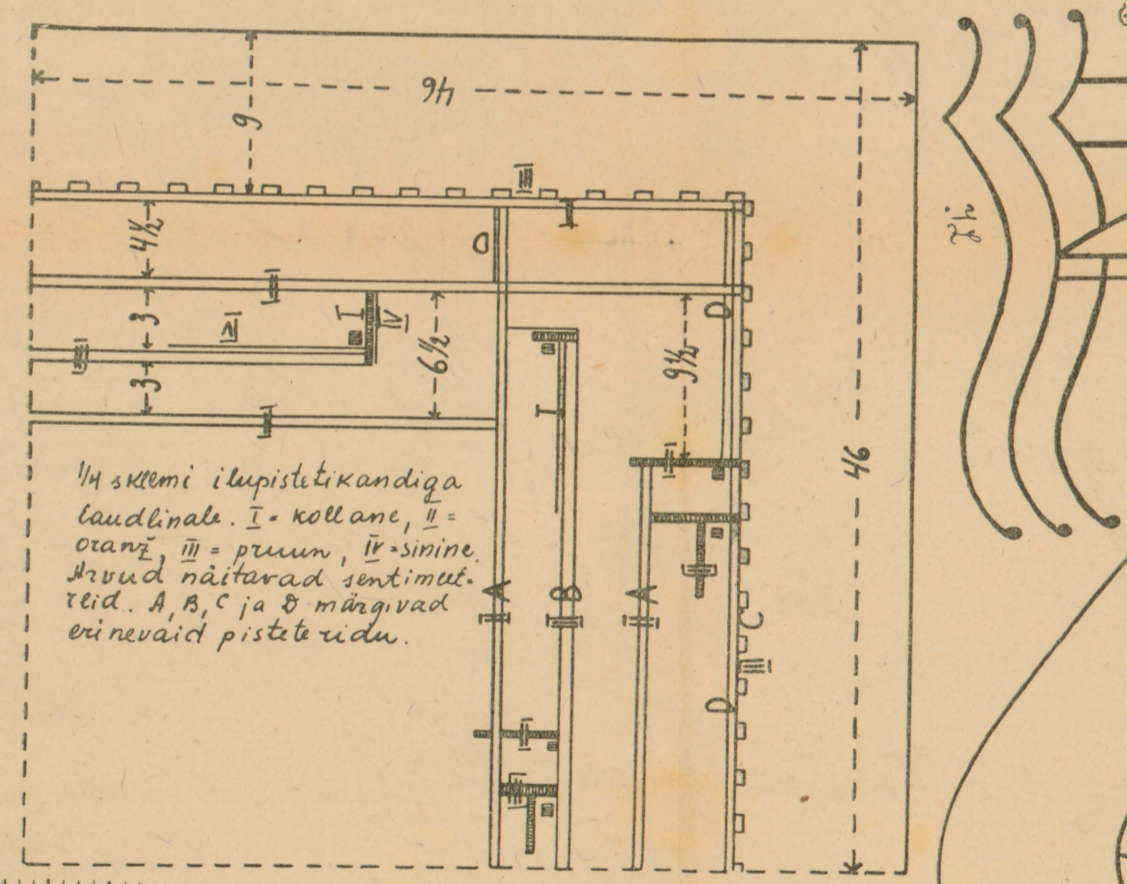
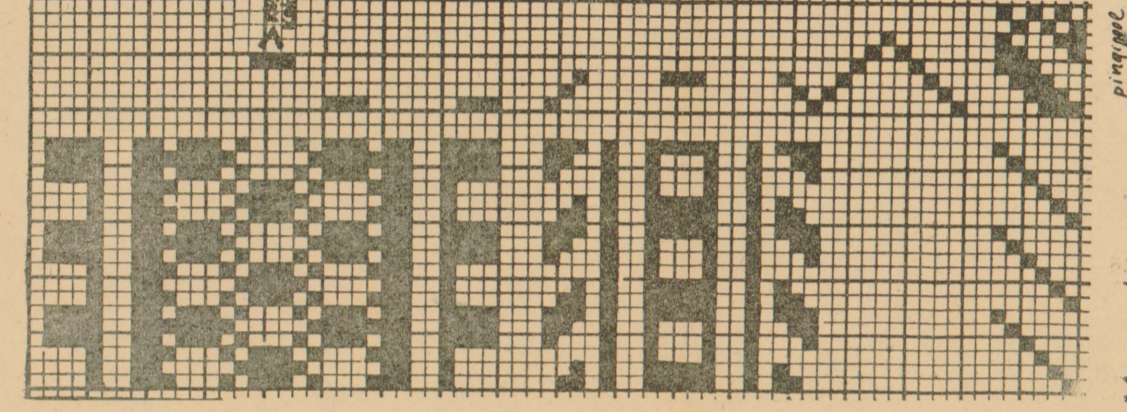
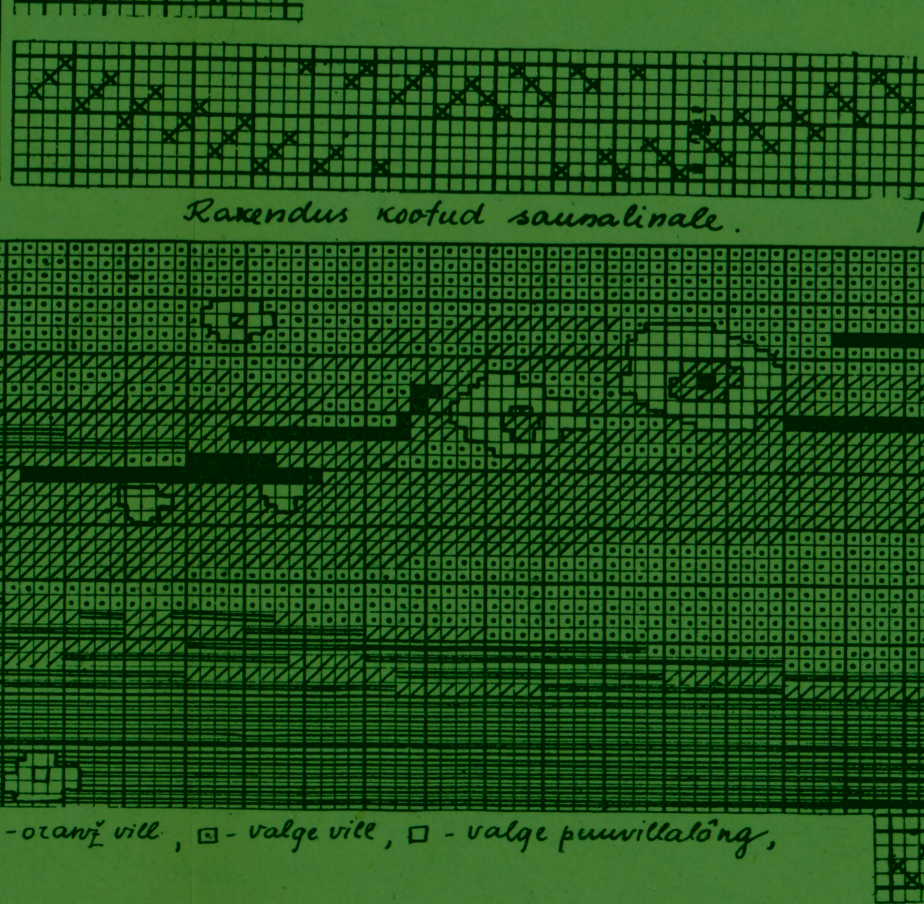
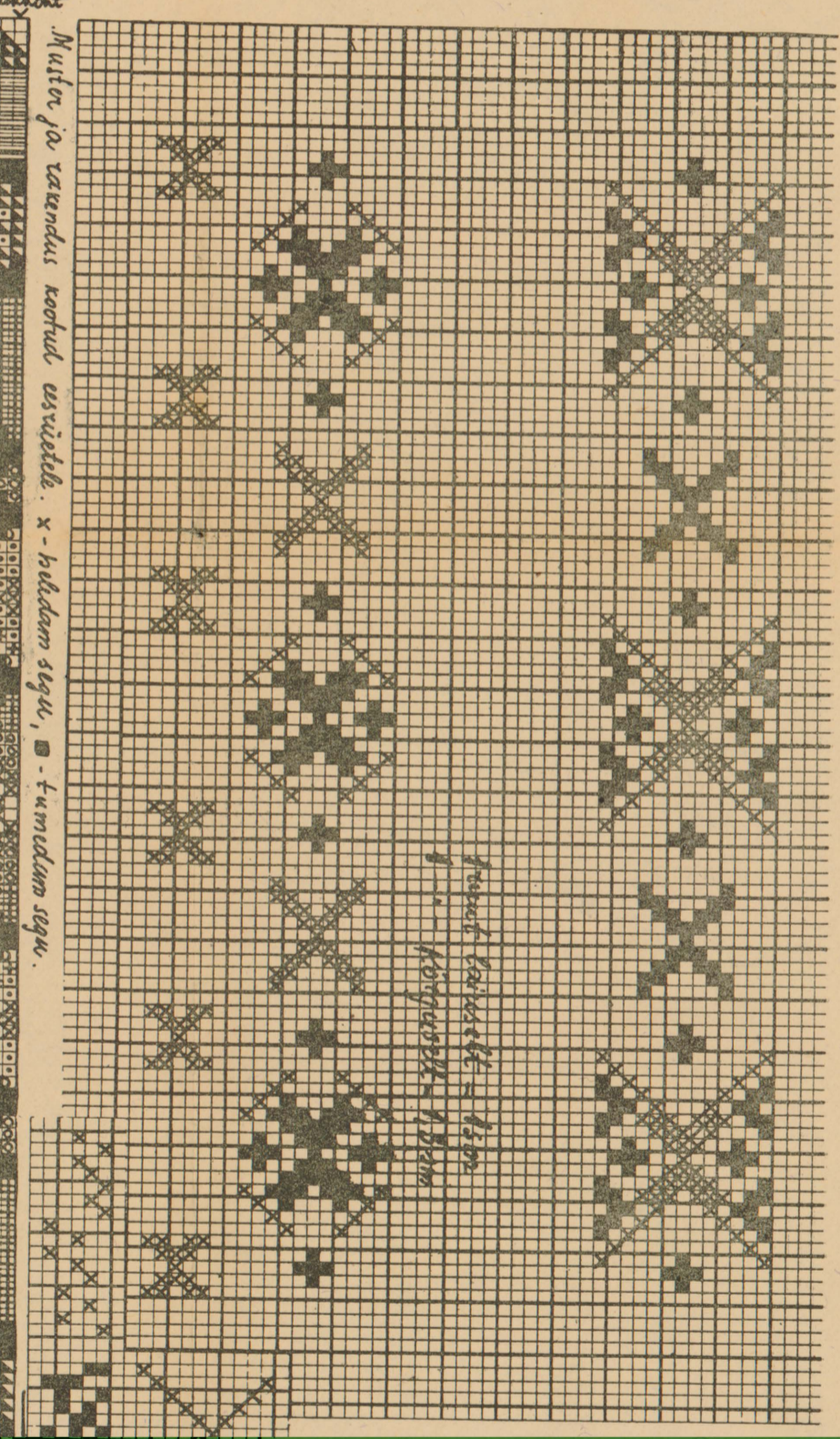
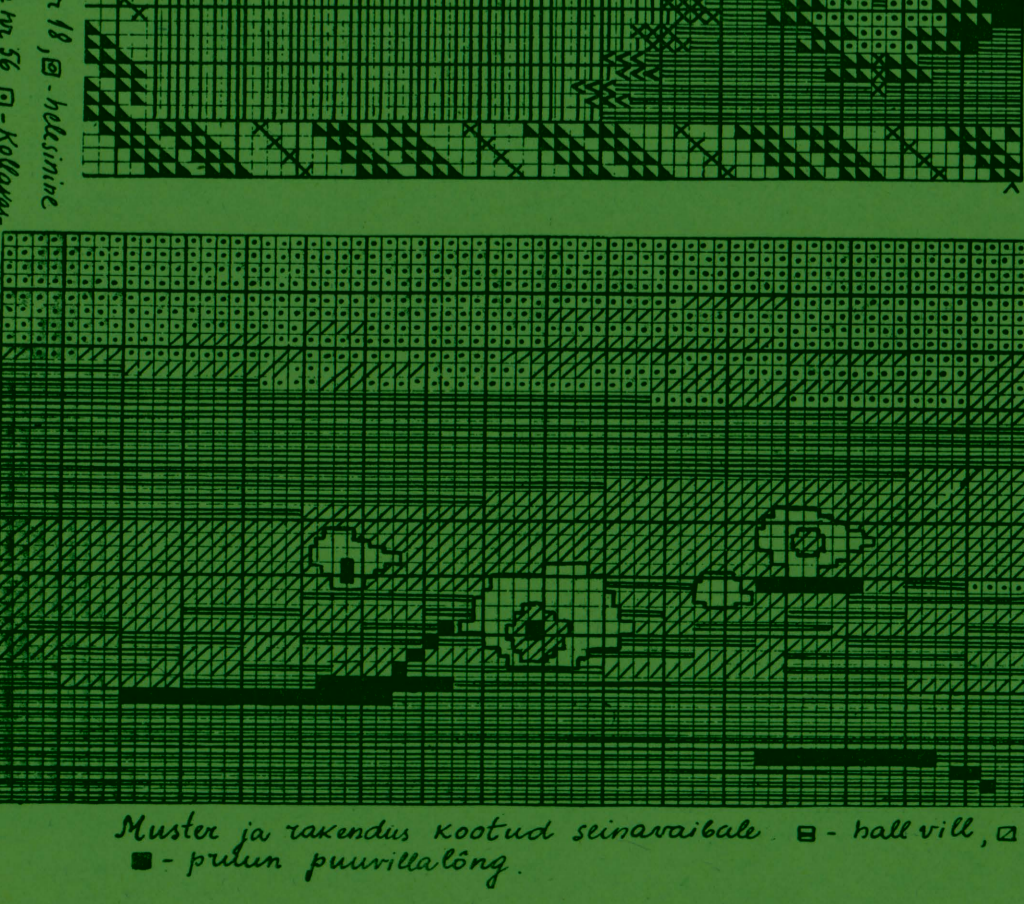
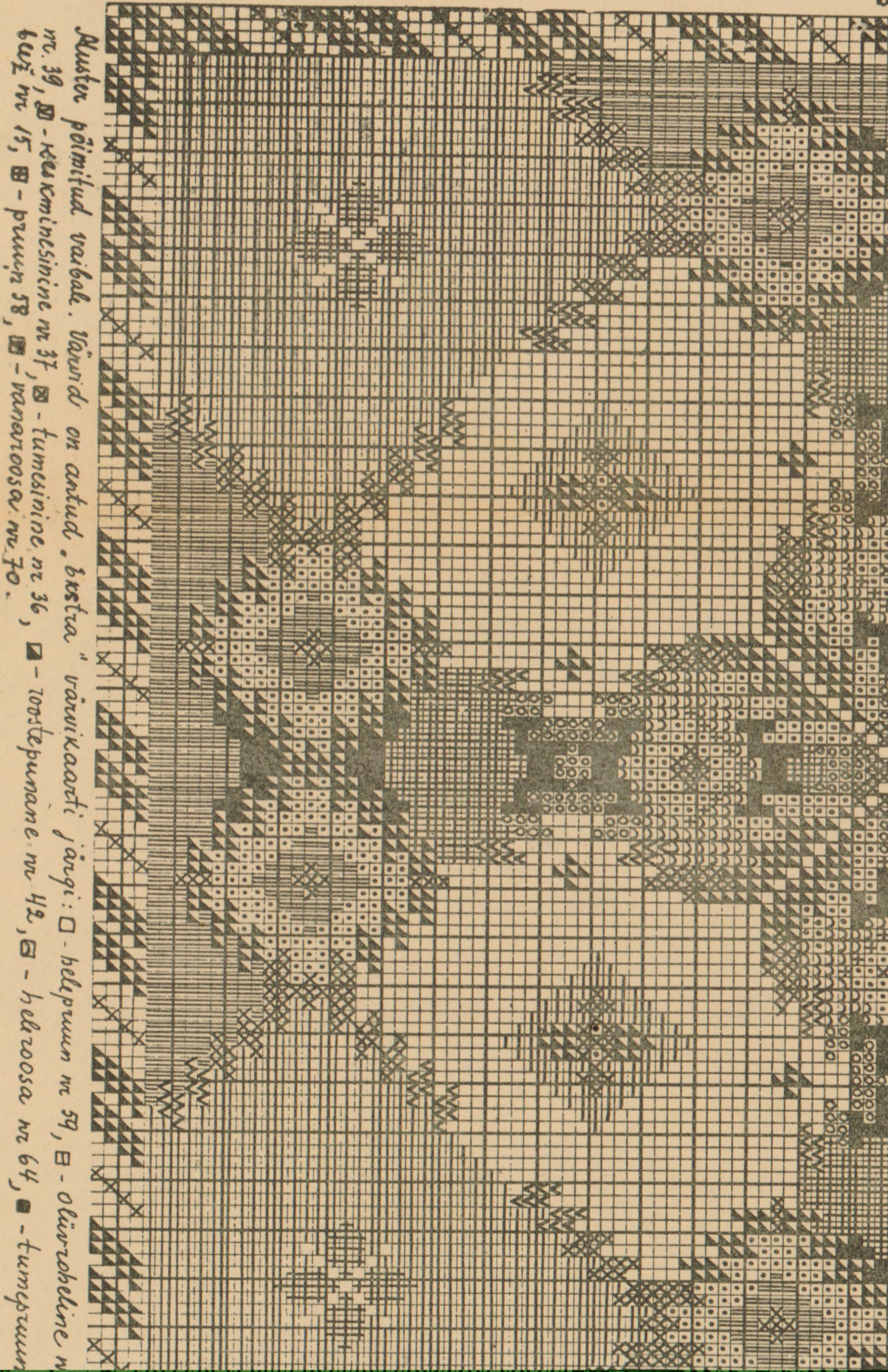
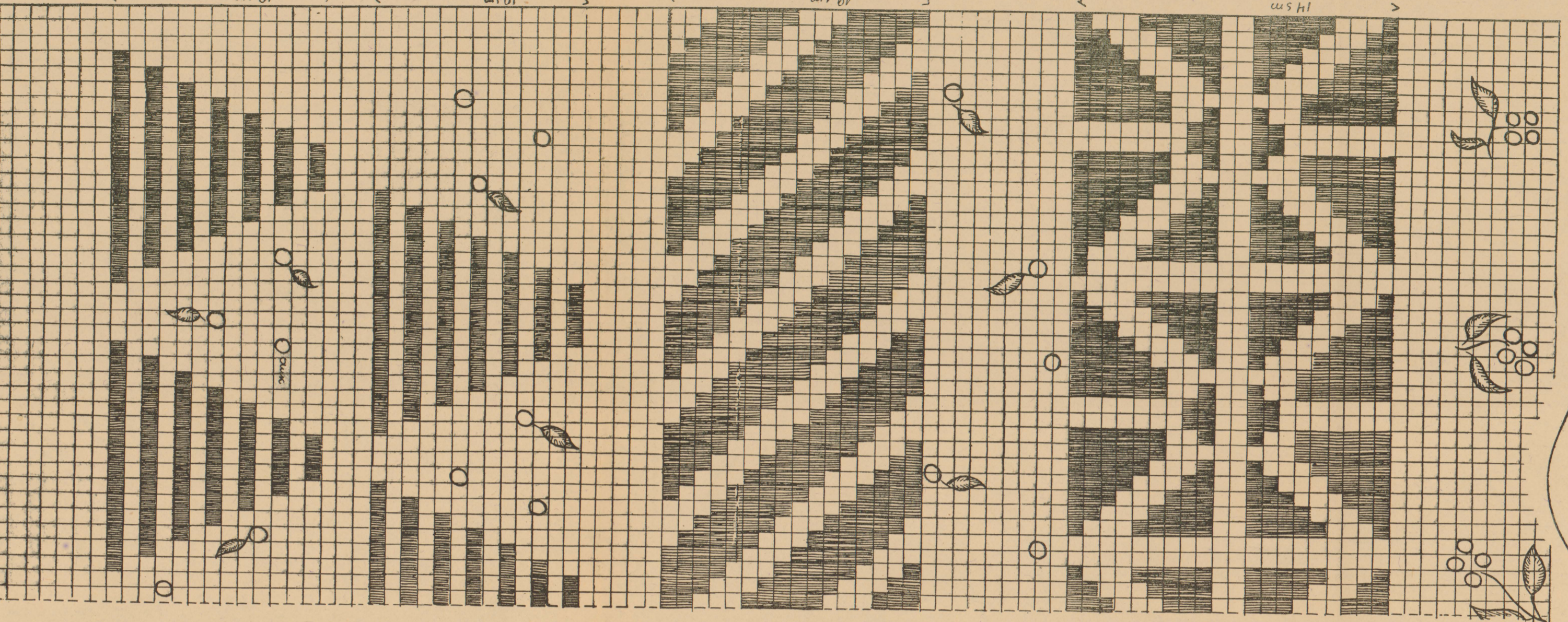
Lõige XI. Kootud pluus, rinnam. 96 sm.
70. Esitükk
71. Selg
72. Varrukas

Lõige XII. Sapeletrikoo, rinnam. 96 sm.
73. Rinnosa
74. Esipool (hita)
75. Selg
76. Olapetlad

- Mustrilõhele asuvad:
1. Muster püstitatud vaibale.
  2. Kootud eseriite mustriid ja rakendus.
  3. Skeem voodipesu heegeldatud väheküli.
  4. Muster iluipitist kraele ja käistele.
  5. Muster kootud seinavaibale.
  6. Muster filts- või heegeldatud stoorile.
  7. Triipmuster ja rakendused saunalinaele.
  8. Rakendus kootud raudõlasele landilaste.
  9. Skeem ja muster valgetikandiga landilaste.
  10. Muster kootud palluvertile nr. I.
  11. Mustrikoo kootud liinsele piludega garnituurile.
  12. Monogramme kleitidele ja pesule.

Muster kasutades pildistamiseks koostud ja kirjitud õuna- või kühntõugagaarilmaad.

Muster ja rakendus koostud seinavahale ■ - hall vill, □ - oranž vill, □ - valge vill, □ - valge puuvillatõng, ■ - pruun puuvillatõng.

Muster koostud pulloverile m. 1 1 reus = 1 silmusele. □ - liivavärv, ■ - roostepunane.

Muster heegeldatud või pitsitõule.

Pingipööre või värgenades koostud saunalinale.

Pingipööre rakendus koostud suunatulele laudlinale.

30 või 31. Monogramm Keelile või salile.